

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

ŠTEVILKA: 6. LETO: XXVII

JESENICE, DNE 16. FEBRUARJA 1978

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarskega združenja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

ŽELEZARJI SMO SE VEDNO ODGOVORNO LOTEVALI SVOJIH NALOG

Na zadnji seji delavskega sveta Železarne 10. februarja je predsednik izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata Železarn Stefan Šerbič podal delegatom politično oceno o dosedanjem uresničevanju zakona o združenem delu, ki jo v nadaljevanju v celoti objavljamo.

V uvodu želim povzeti nekatere značilnosti našega dosedanjega razvoja na področju uveljavljanja zakona o združenem delu, o novi organiziranosti Železarne in istočasno opozoriti na probleme, s katerimi smo se srečevali ob prizadevanjih, da bi se ustavnim spremembam, oziroma zahtevam zakona o združenem delu čim bolj približali, da bi bili samoupravno tako organizirani, da bi imeli delavci vse možnosti uresničevanja svojih samoupravnih pravic. Lahko ugotovimo, da se jeseniški železarji nismo nikdar izmikali svojim obveznostim, prav tako pa nismo pričakovali kakršnekoli rešitve, ki bi prišle od druge, ampak smo se vedno z vso odgovornostjo do družbene skupnosti in nas samih lotili vseh problemov in jih po svojih močeh tudi skušali reševati ter tako prispevati svoj delež k razvoju naših sa-

moupravnih socialističnih odnosov. Že v obdobju ustavnih amandmajev smo se intenzivno lotili dela in z ustanovitvijo samoupravnih delovnih skupin prenesli odločanje med vse delavce.

Dejstvo je tudi, da smo že pred reorganizacijo prejšnjih štirih TOZD med prvimi poskušali ustavno določila prenesti v prakso in jih tam tudi preizkusiti. Praksa nam je tudi narekovala našo pot za nadaljnji razvoj, saj smo ugotovili, da prav vseh elementov nove ustave in zakona o združenem delu nismo niti vtakli v naše samoupravne akte, še manj pa smo nove odnose, kljub prizadevanjem, uspeli dosledno uveljaviti v praksi.

(Nadaljevanje na 2. strani)

OSEBNI DOHODEK V JANUARJU ŠE PO STARIH MERILIH

Tako kot od vsake nove strani pričakujemo nekaj novega, boljšega; tako s preходом v novo gospodarsko leto pričakujemo določene spremembe tudi na področju delitve osebnega dohodka. Tu ne mislim samo neposredno delitev, ki posameznika vsekakor najbolj zanima, pač pa celoten splet problemov, ki se na koncu odražajo v delitvi.

Čeprav so delovne organizacije že doslej na različne načine uveljavljale načelo delitve po delu, je zakon o združenem delu postavil nedvomno zahtevo, da je takšno delitev tre-

ba urediti tudi z ustreznimi samoupravnimi akti v organizacijah združenega dela. Toda kako to najbolje opredeliti, je bilo ob tej zakonski zahtevi prvo vprašanje. Kako deliti, da bomo vsi kolikor toliko zadovoljni. Vse se v tem primeru obrne le na delitev, medtem ko ustvarjanje dohodka, običajno ostane na stranskem tiru. Za delovno organizacijo Železarna je prehod v leto 1978 še toliko bolj pomemben, ker bo izvedena reorganizacija in delitev na 21 temeljnih organizacij in tri delovne skupnosti morala dobiti svoj odraz tudi v ekonomskem pogledu. Prav to pa se mora odražati tudi pri osebnem dohodku.

Če smo bili doslej usmerjeni samo v to, koliko bomo osebnega dohodka obračunali v breme skupnih sred-

(Nadaljevanje na 2. strani)

ČLOVEK – ZNANJE – PRODUKTIVNOST

Naloge, ki so pred nami in smo jih opredelili in ovrednotili v letnih planih TOZD in delovne organizacije, niso le skupek števil, ki z enostavnimi matematičnimi metodami omogočajo ugotavljanje vseh kategorij dohodka in stroškov, ki naj bi krojili naše počutje in aktivnost v letu 1978. Predvideni programi smelo zahtevajo razvoj in napredek ob uveljavljanju vseh naših znanj in možnosti.

Rezultati dela v prvih tednih letošnjega leta so spodbudni. Res je, da na vseh področjih še ne dosegamo v celoti postavljenih ciljev, toda zaostajanja niso prevelika in poznamo vzroke, ki so čisto objektivne narave. Lahko bi v večini primerov z izjemnimi delovnimi napori do konca meseca nadoknadili manjka-joče, toda leto se je šele dobro začelo in vlaganje naporov v obliki večje

fizične obremenitve ali daljše prisotnosti na delu, prek normalnega delovnega časa, ne morejo biti ključ za 100 % izpolnjevanja nalog. Tudi

(Nadaljevanje na 3. strani)

ČEZ 4200 PREDLAGANIH MOŽNIH KANDIDATOV ZA DELEGATE

Na seji predsedstva občinske konference SZDL Jesenice, ki je bila v ponedeljek, 13. februarja, so sklenili, da bo prva občinska kandidacijska konferenca 22. februarja. Na konferenci, ki bo štela 100 delegatov bo zastopanih iz temeljnih kandidacijskih konferenc organizacij združenega dela 53 delegatov, krajevnih skupnosti 22 in iz vodstev občinskih družbenopolitičnih organizacij 25 delegatov. Sicer pa je bilo na seji največ pozornosti namenjene volilnim pripravam in razpravi o letnem načrtu družbenega plana občine za leto 1978.

Na seji so sprejeli tudi poslovnik občinske kandidacijske konference, po katerem bodo na prvi seji delegati obravnavali stališča in predloge temeljnih kandidacijskih konferenc na predlagane delegate za družbenopolitični zbor skupščine občine, na predlagane delegate za družbenopolitični zbor skupščine SR Slovenije, za delegate zveznega zbora in delegacije zbora republik in pokrajin skupščine SFR Jugoslavije ter na predloge možnih kandidatov za no-

silce vodilnih funkcij v skupščini občine in skupščini SRS ter v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti v občini in republiki. Na isti seji bodo uskladili in določili mandatorja za sestavo 15 članskega izvršnega sveta skupščine občine in izvolili dva delegata za prvo sejo republiške kandidacijske konference. S tajnim glasovanjem bodo določili listo kandidatov za delegate

(Nadaljevanje na 12. strani)

ZBORI SKUPŠČINE OBČINE O DRUŽBENEM PLANU, O DELU IZVRŠNEGA SVETA ...

Podpredsednik zbora združenega dela Janko Šodja in predsednik zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora Franc Žerjav in Teodor Kreutzer, sklicujejo prihodnji teden ločene seje vseh treh zborov v četrtek, 23. februarja, razen družbenopolitičnega zbora, ki bo 21. februarja. Vsem trem zborom so v razpravo in sklepanje predložena naslednja vprašanja:

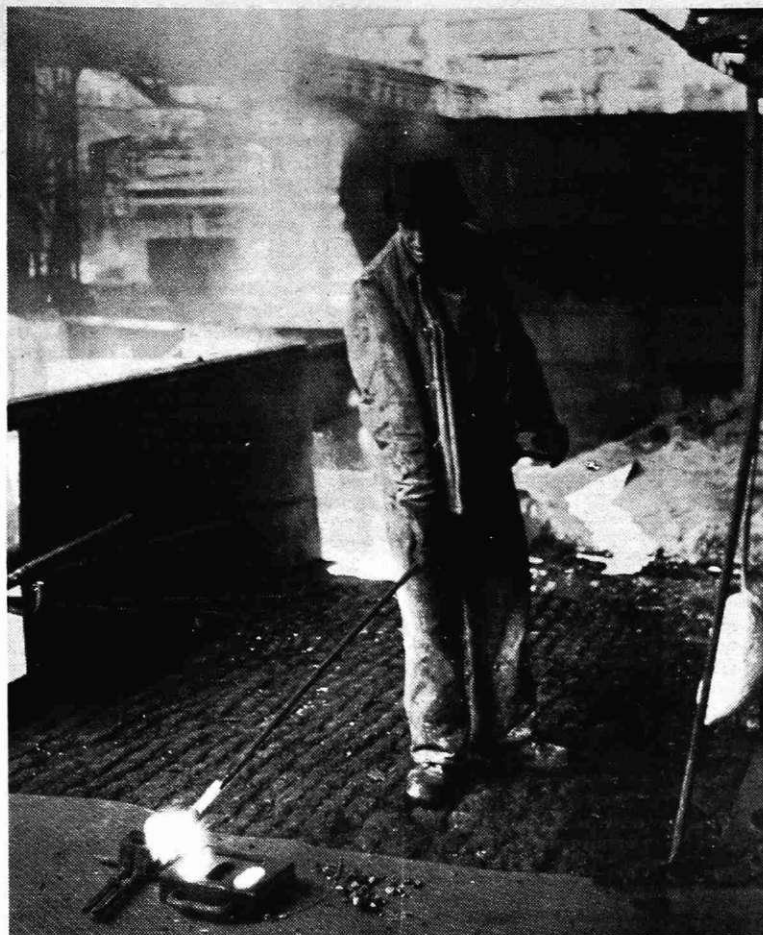
POROČILO O DELU IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE

Izvršni svet skupščine občine delegatom vseh treh zborov predlaga poročilo o svojem delu v času od leta 1974 do 1978, ki v uvodu poudarja, da je to najbolj primerna in objektivna osnova za kritično oceno njego-

vega delovanja v prvi mandatni dobi delegatske skupščine.

V uvodu poročila je obrazložena pristojnost, način dela in organiziranost izvršnega sveta, ki je bil izvoljen na prvi seji delegatske oblikovane skupščine aprila 1974 in je štel sedem članov, vključno s predsedni-

(Nadaljevanje na 7. strani)

Poskusni vzorec grodja na plavžu

GENERALNI KONZUL REPUBLIKE AVSTRIJE NA OBISKU NA JESENICAH IN V ŽELEZARNI

V torek, 14. februarja, je obiskal jeseniško občino generalni konzul sosednje republike Avstrije v Ljubljani, dr. jur. Walther Lichem. Najprej se je sestal s predstavniki skupščine občine Jesenice, občinske konference SZDL in občinskega sindikalnega sveta ZSS. V začetku je predsednik skupščine Slavko Osredkar gosta seznanil z gospodarsko strukturo in razvojem občine, omenjal dosedanje stike s sosednjo Avstrijo in stične točke možnega razširjanja sodelovanja, omenjal maloobmejni promet, pri čemer je poudaril naš interes razširjanja in poglobljanja stikov s sosednjo Koroško in Avstrijo nasplo. Ob tem pa ni skrival naše zaskrbljenosti glede slovenske narodne skupnosti na avstrijskem Koroškem, oziroma zaradi nedoslednega izpolnjevanja avstrijske državne pogodbe skaljenih odnosov. Še posebno pa se je zadržal pri skupnem jugoslovansko-avstrijskem projektu – Karavanski predor, ki postaja stvarnost.

Gospod Lichem je dejal, da so mu dobro znani dosedanja stiki med obema deželama in da bi le-te morali še razširjati in poglobljati, ne samo s slovensko narodnostno skupnostjo, temveč tudi z večinskim narodom, kar naj bi v končni fazi koristilo tudi slovenski narodnostni skupnosti. Tudi on se je zadržal pri Karavanskem predoru, za katerega meni, da je najpomembnejši dogodek na tem območju, ne samo evropskega temveč celo širšega pomena, ki bo prinesel jeseniški in beljaški občini določene prednosti pa tudi probleme. Čez sedem let se bo skozi ti dve občini prelival ogromen promet, kajti pričakovati moramo veliko prometno preusmeritev, saj bo na relaciji Salzburg – Jesenice potekalo 70 % prometa.

Ostali navzoči člani so generalnega konzula seznanili s sodelovanjem naše občine na posameznih področjih s sosednjo Avstrijo, na nekatere sporne točke in konfliktna situacije, predvsem na področju športa. Gospod Lichem je obljubil, da bo na teh področjih osebno posredoval.

Drugi del obiska generalnega konzula republike Avstrije pa je bil namenjen Železarni, kjer so gosta seznanili s poslovnimi stiki Železarne z avstrijskimi partnerji. Izražena je bila želja po obojestranski izboljšavi in razširitvi odnosov, pri čemer generalni konzul od Železarne pričakuje predloge in pobude, on pa je pri tem obljubil svojo pomoč. Po razgovoru si je g. Lichem ogledal tehnični muzej, valjarno bluming in hladno valjarno Bela.

BOJ NA TRŽIŠČU JEKLA SE ZAOSTRUJE NA BOLJŠI TEHNOLOGIJI IN VIŠJI PRODUKTIVNOSTI

V zadnjem času se na svetovnih tržiščih kažejo nenavadne konjunkturalne in strukturalne krize, ki so v večini primerov posledica zaostrene ekonomsko-politične konfliktnosti strategije posameznih regij in držav. V tej situaciji je jeklo v zadnjem času, lahko rečemo, največja žrtev, ki se odraža v upadanju proizvodnje. Po podatkih mednarodnega inštituta za železo in jeklo (IISI) je znašala lanskeletna svetovna proizvodnja jekla 673,1 milijona ton. Leto poprej pa je bilo proizvedeno 676,5 milijona ton surovega jekla.

Če proizvodnjo jekla pogledamo po posameznih gospodarskih območjih, zasledimo v letu 1977 zanimive tendence, kot so: padec proizvodnje v deželah s tržnim gospodarstvom za 2,8 %; v industrijsko razvitih deželah (Zahodna Evropa, ZDA, Japonska itd.) znaša padec proizvodnje 4,1 %; v deželah v razvoju pa se je proizvodnja sicer povečala za 11,6 %, toda polovica tega porasta povečanja na Brazilijo. Če gledamo gibanje proizvodnje po posameznih deželah večjih proizvajalcev jekla, vidimo, da je Sovjetska zveza s proizvodnjo 147 milijonov ton zadržala prvo mesto v svetu. V ZDA je proizvodnja padla za 2,7 %, na Japonskem za 4,6 % ter

v ZRN celo za 8,1 %. V Franciji in Veliki Britaniji znaša padec proizvodnje 4,8 %, oziroma 9 %.

Koristenje kapacitet za proizvodnjo jekla v deželah evropske skupnosti (EGS), ZDA in Japonski, v obdobju 1974–1977, prikazuje naslednji grafikon.

V taki situaciji na svetovnem tržišču jekla se pojavljajo kot neizogibna posledica dumpinske cene (1) in protekcijske politike. Pri tem ima vodilno mesto Japonska, ki velja kot najbolj učinkovit proizvajalec jekla na svetu. Na Japonskem tako vlada,

(Nadaljevanje na 2. strani)

VISOKA DELOVNA ZAVEST IN OBČUTEK ODGOVORNOSTI

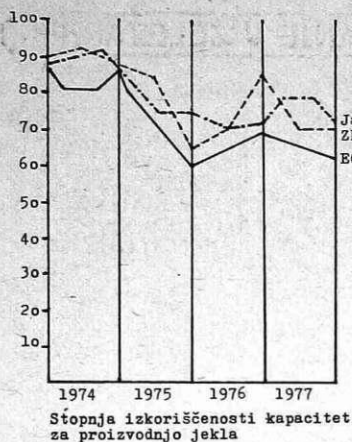
Visoko zapadli sneg v soboto in nedeljo, 11. in 12. februarja, je ogrozil normalni potek proizvodnje v posameznih organizacijah združenega dela, oziroma v Železarni, predvsem v pogledu prometnih zvez med obrati, oziroma prevoza surovin in polizdelkov. Poslovodni odbor Železarne je ob tej situaciji v nedeljo popoldan prek lokalne radijske postaje pozval delavce Železarne in ostale občane, da se udeležijo kidanja snega.

Poziv ni naletel na gluha ušesa. Odziv je bil tolikšen, da so bila kmalu rešena, tako imenovana ozka grla in da je medobratna komunikacija potekala normalno. Uspeh odziva je bil tolikšen da so naslednji dan, v ponedeljek zjutraj, vse temeljne organizacije združenega dela, kljub visokemu snegu, normalno pričele z delom.

Delavci temeljnih organizacij združenega dela Železarne in ostali občani, ki so se odzvali pozivu, vsekakor zaslužijo javno družbeno priznanje, saj so izkazali visoko delovno zavest in solidarnost, predvsem pa čut odgovornosti do naše skupne družbene lastnine in družbenega značaja proizvodnje.

BOJ NA TRŽIŠČU JEKLA SE ZAOSTRUJE....

(Nadaljevanje s 1. strani)

kot zaposleni v jeklarski industriji še vedno menijo, da je napredek industrije jekla osnovna nacionalna naloga. Težišče v tej opredeljenosti pa je predvsem na produktivnosti. Po izdelanih analizah ugotavljajo, da so, na primer, v letu 1973 za proizvodnjo ene tone jekla v Angliji potrebovali 21,4 delovnih ur; v Franciji 15 delovnih ur; ZRN 12,8 delovnih ur; ZDA deset, medtem ko porabijo na Japonskem samo 8,5 delovnih ur.

Po ameriških podatkih znaša indeks stroškov dela v enoti proizvoda, upoštevaje ZDA kot 100, za omenjene tri zahodnoevropske države med 78 in 129, za Japonsko pa samo 38. V jeklarnah evropske skupnosti za jeklo je bilo, na primer, leta 1973 2,4-5krat več delovne sile kot na Japonskem, da bi proizvedle samo za 26 % večjo količino jekla.

Ne glede na navedene podatke je učinkovitost proizvodnje jekla na Japonskem očitna. Obnašanje te države na zahodnoevropskih tržiščih, še vedno ni povsem razumljivo, še posebej, če imamo pred seboj njihove izvozne cene v zadnjem času. Tako se, na primer, japonska debela pločevina ponuja v Hamburgu po 420 DM, na japonskem tržišču pa znaša prodajna cena tega proizvoda 520 DM. Upoštevaje transportne stroške Tokio-Hamburg, ki so okrog 100 DM za tono, pomeni, da so v ponujenih cenah v Hamburgu upoštevani samo transportni stroški, kot razlika do domicilne cene. V tem času pa imajo zahodnonemške valjarne prodajno osnovo 600 DM za tona debele pločevine.

Na osnovi takega stanja in močno razširjenega pojava dumpinskih cen, je izvršila komisija evropske gospodarske skupnosti (EGS) izdelala, skupaj s svojimi članicami, tako imenovane »osnovne cene« za 170 izdelkov, ki se nanašajo na 17 različnih carinskih tarif na uvoz jekla. »Osnovne cene«, po tolmačenju EGS, bazirajo na antidumpinskih ukrepih po GATT, izračunane pa so po cenah »najbolj učinkovitega proizvajalca« v državi. Oizvozniki tako, da ostanejo nižje od tako imenovanih »orientacijskih« in »minimalnih« cen na tržišču »deveterice« (trdijo, da so nižje za 6,75 %).

Če se v trenutku carinske oprostitve ugotovi razlika med prodajno ceno in tako določenimi osnovnimi cenami, bodo carinski organi EGS avtomatično inkasirali ustrezen prelevman (»vstopnica«), ki se bo blokirala do prenehanja antidumpinskega postopka. Po izjavi evropske komisije za industrijo Davignona, ta antidumpinski ukrep nima za »cilj zapiranje skupnega tržišča« nasproti uvozu jekla, temveč je »legalen zaščitni ukrep« proti tako imenovani »divji konkurenci«.

Skupaj s tem ukrepom za zaščito jekla je izvršila komisija, v skladu s konzultantnim komitejem skupnosti za premog in jeklo, dala tudi odloke, po katerih se tako imenovane »orientacijske« domicilne cene za večino valjanih jeklenih izdelkov povečajo za 5 %. »Minimalne« cene (s katerimi se izključuje nelegalna konkurenca znotraj skupnega trga) pa se po istih odlokih razširijo na navadne valjane pločevine in na široke tople rezane trakove (coils), uvede pa se obvezno ugotavljanje porekla za vse vrste jekla pri cirkulaciji znotraj tržišča EGS.

Novi režim je v veljavi od 1. januarja »z veljavnostjo treh mesecev«, v katerih se bodo začeli pogovori z glavnimi preskrbovalci jekla: Japonsko, Južno Korejo, Južno Afriko, Brazilijo, Španijo in državami EFTA (Avstrija, Švica, Finska, Norveška, Švedska, Island in Portugalska) ter državami Vzhodne Evrope.

V teh pogovorih ima EGS namen doseči zamenjavo začasnih ukrepov samo pri omejitvah glavnih uvoznikov tako glede količin kot cene jekla. Celotna zaščitna shema EGS za jeklo ustreza konceptu tako imenovane »svobodno organizirane menjave« in po izjavi predstavnika izvršilne komisije, v primerjavi z ameriškim predlogom, ki predvideva uvažanje »referencialnih cen« (ki bi se določale na osnovi cen najučinkovitejšega proizvajalca v ZDA), ne bo privedlo do zapiranja tržišča EGS za jeklo, temveč samo do urejevanja tržišča.

Najnovejši zaščitne ukrepe za jeklo je sprejel svet ministrov EGS na svoji zadnji seji, in sicer na pritisk in vztrajanje Francije, ki je grozila, da izstopi iz sistema evropske skupnosti za premog in jeklo.

Količinske omejitve, ki bi jih EGS poskušala uresničiti na obnovi bilateralnih sporazumov, imajo osnovo v letu 1976. Uvozni kontingenti se bodo zmanjšali proporcionalno zmanjšanemu povpraševanju za jeklo na tržišču evropske skupnosti v letu 1978.

Orientacijske cene bi v letu 1978 povišali za 15 %. Druga tranša se pričakuje že aprila letos, s povišanjem za nadaljnjih 5 %.

Gibanje in izvajanje antidumpinskih ukrepov, proti cenam najbolj učinkovitega proizvajalca jekla v EGS ni edini primer na svetovnem tržišču jekla. Pred kratkim je tudi ameriški predsednik Carter objavil plan, ki ima namen povečati proizvodnjo in zaposlenost v ameriški industriji jekla. V njem pa ima pomembno mesto tudi opredelitev ameriške vlade do pojava dumpinskih cen, oziroma nekontroliranega uvoza jekla. V ZDA je uvoz v lanskem letu predstavljal že 20 % skupne potrošnje jekla v tej državi. V prejšnjem obdobju, od leta 1973 do 1976, pa se je gibal deležba uvoženega jekla v potrošnji ZDA okoli 13 %.

Ameriška vlada, oziroma eksperti predsednika Carterja so zavzeli stališče, po katerem bi se zaščita domače industrije jekla vzela kot prehodni ukrep, dolgoročni in osnovni cilji pa morajo biti doseganje večje učinkovitosti in produktivnosti ameriške industrije jekla.

Med tem časom je predviden ukrep, po katerem bi se določil limit uvoznih cen, ki se naslanja na proizvodne stroške jekla na Japonskem, ki je danes nedvomno najbolj učinkovit svetovni proizvajalec jekla. Za jeklarske proizvode, ki bi se uvažali po ceni izpod določenih nivojev, bi avtomatično razliko zapirala dodatna carina. V zvezi z ukrepom za povečanje proizvodnje in produktivnosti ameriške industrije jekla je vredno omeniti ukrep, po katerem bi Carterjev program odobril ugodna posojila in drugo finančno pomoč

proizvajalcem jekla, da bi ob nemoteni tekoči proizvodnji izvrševali hitro zamišljeno modernizacijo proizvodnje.

Nedvomno iz te situacije na svetovnem tržišču jekla tudi mi in sploh proizvajalci jekla v SFRJ Jugoslaviji lahko izvelimo izredno pomemben poduk. Le-ta je v hitrejšem uvažanju nove, moderne tehnologije, v prizadevanjih za dvig produktivnosti dela in bolj učinkovitem dogovarjanju med proizvajalci jekla v naši državi in končno v hitrejšem združevanju dela in sredstev. Iz te informacije tudi vidimo, kakšen izreden pomen, mesto in vlogo ima industrija jekla v svetu, ki je deležna vse podpore državnih organov, oziroma vlad.

Iz vsega tega pa je tudi očitno, da se tudi v času upadanja proizvodnje, oziroma neugodnih gibanj na tržišču jekla, ne misli samo na kratkoročno reševanje stanja. Še prav posebno so v takih trenutkih prisotna sistemska prizadevanja za izboljšanje tehnologije in povečevanje produktivnosti. Vse to tudi potrjuje, da črna metalurgija zaradi svojega trajnega strateškega pomena ni samo v določenih kritičnih situacijah ustrezno zaščiten, temveč da se ji tudi z instrumenti tekoče ekonomske politike in s sistemskimi olajšavami omogoča tehnološki napredek, ki naj zagotovi visoko produktivnost in konkurenčnost. V te namene se kljub opisani tržni situaciji dovoljuje celo povišanje prodajnih cen, čeprav objektivno take in podobne ukrepe praviloma ne bi imeli za ustrezne. Kajti, naj ponovimo še enkrat, vzporedno z ustrezno in učinkovito zaščito, celo v meddržavnem merilu, se trasira učinkovita politika modernizacije tehnologije in povečevanja produktivnosti dela.

(1) DUMPINSKE CENE: Prodajanje blaga neke države na tržišču druge države po cenah, ki so nižje od cen tega blaga v državi, ki isto blago proizvaja, ali od cen, po katerih se to blago prodaja v drugih državah. V mednarodni trgovini obsojajo dumping kot neloyalno konkurenco, ki povzroča motnje na tržišču in duši domačo proizvodnjo v državi uvoznici.

Dumping pa je hkrati tudi diskriminacija kupcev (potrošnikov) v državi, ki izvažajo po dumpinskih cenah, ker morajo plačati višje cene, pogosto pa tudi razne dajatve, s katerimi se financira dumpinska prodaja blaga na tujem tržišču.

OSEBNI DOHODEK V JANUARJU ŠE PO STARIH MERILIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

stev, bo v bodoče naša skrb predvsem v tem, kako bomo s svojim delom ustvarili sredstva, ki jih bomo v obliki osebnega dohodka delili. Sprejete štiri sporazumov na referendumu 31. januarja nam daje šele osnovo, da uredimo medsebojne odnose v pridobivanju dohodka, čaka pa nas še dosti dela, da bodo ti odnosi urejeni res tako, da bodo sleherni organizacijski enoti zagotavljali enakopravne pogoje, v katerih se bo na koncu odrazilo boljše ali slabše delo tudi v boljšem ali slabšem osebnem dohodku.

Torej izvor delitve ne bodo več skupna sredstva, pač pa soočenje s tistim, kar bomo v določenem obdobju ustvarili. Ko bomo spoznali to spremembo, bomo kmalu tudi ugotovili, da imamo meril-delitve kar precej, saj so le-ta potrebna izključno za to, da bi z njimi ugotovili, koliko je vsak izmed nas prispeval k skupnemu rezultatu in koliko naj za to od tega rezultata v obliki osebnega dohodka dobi. Morda bodo prav te spremembe vplivale na to, da bomo pri delitvi postali bolj kritični, k čemur nas sedanjí sistem skupnega kritja porabljenih sredstev za osebne dohodke ni navajal.

Ker je izplačilo za januar 1978 dejansko že za nami, naj bo ta sestavek bolj pojasnilo kot pa obvestilo, kakšna so izplačila osebnih dohodkov. Menim, da je vsem sodelavcem znano, da se osebni dohodki med letom izplačujejo kot akontacija. Pri preizkusu ali se akontacije gibljejo v skladu z ustvarjenimi sredstvi, je možen ob prvem periodičnem obračunu. Torej prvi trije meseci v letu pomenijo delitve nečesa, za kar ne vemo, če bo tudi pokrito z rezultatom. Prav zato prehajamo v novo gospodarsko leto z dokajšnjo previdnostjo in z upoštevanjem vrste drugih dejstev kot so: že doseženi nivo osebnih dohodkov, splošni premiki, prilagoditev začrtanemu planu za novo gospodarsko leto, gibanje življenjskih stroškov itd. Ker smo tudi pred uveljavitvijo sistema ocenjevanja delovnega prispevka, ki naj izpolni sistem predvsem skupnega merjenja učinkov, smo v januar šli z obstoječimi merili delitve, ki so zaradi vpliva dveh praznikov, sorazmerno dobre proizvodnje, za kar je bilo porabljenih 192,2 ure na zaposlenega, prinesli dejansko najvišje mesečno izplačilo in to poprečno 5.052 din na zaposlenega. Kako se to odraža v odnosu na druga obdobja, naj pokažejo primerjalni podatki.

Obdobje	ur/os	din/h	din/os	povpr. učinka	indeks OD l. 1976 = 100	indeks življ. stroš.
leto 1976	189,0	22,37	4.227	31,87	100,0	100,0
oktober 1977	193,2	24,71	4.774	32,61	112,9	116,5
nov. 1977	191,0	26,00	4.966	34,20	117,5	118,4
dec. 1977	193,4	25,19	4.872	35,59	115,3	120,5
brez pov.	193,4	37,27	7.208	35,59	—	120,5
s poravnavo	189,6	24,84	4.709	32,98	111,4	114,6
1. 1977 brez p.	189,6	25,86	4.904	32,98	116,0	114,6
1. 1977 s porav.	192,2	26,29	5.052	35,26	119,5	—

Ne da bi primerjali januarsko izplačilo še z drugimi meseci lahko verjamemo, da smo pri mesečnem izplačilu prvič presegli poprečno mejo 5.000 din. Razumljivo je, da so izplačila po posameznih TOZD različna, pa tudi odstopanja v primerjavi z mesecem decembrom niso enako-

merna. Navajamo nekaj značilnih podatkov:

Število plačanih ur v januarju je 192,2 poprečno na osebo, medtem ko je poprečje predhodnih starih let znašalo 190,5 ure. Odstop proti decembru znaša za Železarno plus 180 dinarjev ali 3,69 % s tem, da je 16

TOZD doseglo višje izplačilo in to od 500 do 570 din, sedem enot pa manjše in to od 8,00 do 115 din na osebo. Vzroki večjih pozitivnih razlik so predvsem neprekinjeno obratovanje ob praznikih (Plavž, Jeklar, Valjarna žice, Energija, Transport), negativne razlike pa izvirajo predvsem iz nižjega števila ur kot na primer: TOZD Hladna valjarna Jesenice (minus 10 ur) ali TOZD Žičarna (minus 4,3 ure). Delež učinka in stimulacije za proizvodnjo sta ostala v bistvu nespremenjena, tako da je večji osebni dohodek dejansko bolj zaradi vpliva dela ob praznikih.

Kot kaže sedanja situacija, bo v mesecu februarju vključena v sistem

delitve tudi stimulacija, ki bo izhajala iz ocene delovnega prispevka, ki bo z ostalimi spremembami vred prisel delno porazdelitev (nekomu več, drugemu manj) na splošno pa preprečila, da ne bi osebni dohodek zaradi vpliva ur bistveno padel. Sama vključitev ocene delovnega prispevka pa bo pokazala ali so bile dosedanje kritike, naslovljene na račun dohodkov za strokovnjake in stimulacijskih dodatkov, v kateri je bilo vključeno le omejeno število delavcev, upravičene ali ne. Vsekakor pričakujemo, da nas bo nov način bolj zadovoljil, če ga bomo le znali dosledno in pravično uveljaviti. SM

ŽELEZARJI SMO SE VEDNO ODGOVORNO LOTEVALI SVOJIH NALOG

(Nadaljevanje na 1. strani)

Ko je zvezna skupščina SFRJ dala osnutek zakona o združenem delu v javno razpravo, smo se jeseniški delavci vključili v razpravo in jo vodili organizirano s poudarkom na primerjalnih analizah lastnih samoupravnih razmer, kjer smo se delavci seznanili ne samo z določili osnutka zakona in njegovimi idejnopoličnimi izhodišči, temveč smo tudi na široko preverjali lastno samoupravno prakso in pri tem ugotavljali tako pozitivne dosežke, kakor tudi slabosti in pomanjkljivosti.

Ob tem smo ugotovili, da je dobršen del delovnih ljudi šele skozi tako primerjalno obravnavo resnično dojel in ocenil svoj samoupravni položaj in pokazal velik interes za spremembo družbenoekonomskih odnosov v združenem delu in družbi kot celoti. To nam je pripomoglo k hitrejšemu organiziranju TOZD, katere smo v preteklem letu tudi formalizirali. S konstituiranjem 22 TOZD in treh delovnih skupnosti skupnih služb je bilo potrebno pristopiti k nadaljnjemu delu, zlasti k izdelavi samoupravnih aktov. Če se povrnemo na začetne priprave samoupravnih sporazumov o združitvi dela delavcev v TOZD in statutov TOZD, moramo kritično oceniti, da smo jih sprejemali brez posebnih sprememb v javni razpravi. Naslednji samoupravni sporazum o združitvi TOZD v delovno organizacijo železarna Jesenice pa je doživel tako resne spremembe v javni razpravi, da je bila v četrtem čistopisu še vedno preko 700 pripomb in sprememb v posameznih členih. Ta sporazum je sprejela 15. 6. 1977 velika večina, to je 86,3 % delavcev. To je uspeh, ki ga pripisujemo zrelosti naših delavcev in dobro organizirani javni razpravi.

Takšen izid referendumu nam je omogočil izvedbo volitev v samoupravne organe, ki smo jih izvedli 28. 6. 1977. Volitev se je udeležilo 81,8 % delavcev, kar je nov dokaz pravilne usmeritve in zrelosti celotnega kolektiva, predvsem pa enotnosti kolektiva, kljub različnim narodnostim.

Temu so sledili ostali samoupravni sporazumi in pravilniki, ki so doživljali velike spremembe v javnih razpravah. V teh javnih razpravah smo beležili vse več naših železarjev, ki so s svojimi pripombami prispevali velik delež k oblikovanju čim boljših samoupravnih aktov, ki pa bodo prav gotovo v vsakdanjem življenju zahtevali dopolnitve in spremembe.

Zaradi tako zastavljenega dela smo prepričani, da nam bodo dosedanje izkušnje in dopolnitve, ki jih že izvajamo, oziroma nam jih narekuje zakon o združenem delu, omogočile bistveni napredek v samoupravnih odnosih kot temelj boljših in uspešnejših proizvodnih in poslovnih rezultatov.

Sistem ugotavljanja dohodka in uspešnosti dela, ki bo prilagojen novi organizaciji TOZD, bo zagotavljal delavcem resnično oblast nad pogoji in rezultati dela. Na področju dohodkovnih odnosov pa seveda nismo dovolj napredovali. Tu ne gre iskati krivca pri posameznikih, vsi smo delali premalo. To pomeni, da so stališča naših sindikatov tudi v tem primeru pravilno usmerjena, ko govorimo, da je mogoče uspešno delo le s polno odgovornostjo slehernega delavca v delovni organizaciji. To pomeni, da vse akcije, ki smo jih izvedli v naši delovni organizaciji v preteklem letu in v začetku letošnjega leta, predvsem pa v pogledu izvajanja zakona o združenem delu, so plod dobrega dela vseh zaposlenih.

Pri tem pa le ne smemo mimo dejstva, da moramo dati le več poudarka nekaterim nalogam, to je, predvsem tistim, kjer se je pokazalo, da nismo v celoti uspeli, ali da je delo šele začeto. To pomeni, da družbenopolitične organizacije, samoupravni organi, poslovodni odbor, predvsem pa odbor za uveljavljanje zakona o združenem delu zahtevajo aktiven, hkrati pa kritičen odnos posameznih strokovnih služb do zakašnitve v pripravah osnutkov posameznih samoupravnih aktov, ki izhajajo iz zakona o združenem delu.

Tu mislim predvsem na določila o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, kar je eno od vsakodnevnih vprašanj delavcev, ki pa ne more biti prepuščeno stihiji in zavlačevanju zaradi različnih možnosti za pridobivanje dohodka. Ne more pa biti tudi stvar posameznikov.

K temu je potrebno dodati tudi razmišljanja, ki so se pojavila v javni razpravi in iz katerih izhaja, da bomo na posameznih področjih morali ponovno pretrpeti našo samoupravno organiziranost, da bomo lahko dosledno uresnili zakon. Vsi vemo, da od nas zahteva zakon konkretnih rešitev in zato se ne moremo zadovoljiti samo s formalnimi rešitvami, ki ne prinašajo vsebinskih sprememb. Uresničevanje zakona je pokazalo, da tak način nosi v sebi dileme, napake, neskladja in še druge anomalije, kar pa ni v skladu z interesi delavcev v združenem delu. Zato lahko ugotovimo, da za dileme in vse, kar sem preje našteval, ni kriv zakon, pač pa največkrat naša nespregledljivost za kakršnekoli spremembe, pa najsi bodo še tako utemeljene. Kljub temu, da je čas za uskladitev zakona v splošnem dve leti, v posebnem pa je bil eno leto, se zavedamo, da v celoti v tem času ne bomo dosegli stoddostne vsebinske realizacije, vendar pa bomo poskušali z intenzivnim delom ta cilj doseči.

Posebej je pri tem treba poudariti vlogo temeljnih organizacij združenega dela in njenih samoupravnih organov. Odveč je ponavljanje, da je temeljna organizacija osnovna družbenoekonomska celica, pa vendar se včasih temeljne organizacije ne obnašajo v celoti v skladu s svojim družbenim položajem. V praksi preteklega leta je bilo ugotovljeno, da so posamezni delavski sveti sprejemali sklepe, ki niso bili zakoniti in ki jih je moral njihov poslovodni organ, ali poslovodni organ delovne organizacije z naslova pravice nadzorstva, odpravljati, oziroma vračati na delavske svete na ponovno odločanje. Neizpodbitno je, da gre vsa oblast delavcem, njihovim delegatom in samoupravnim organom, vendar je treba pri tem poudariti, da pa morajo biti sklepi vseh naštetih subjektov v skladu z zakoni in samoupravnimi splošnimi akti. Če tega ne bomo dosledno spoštovali, bo to pripeljalo do samovolje, ki se navzven manifestira kot anarhija.

V tem trenutku smatram, da je prav, da opozorim na pravilnik o osnovah in merilih za delitve osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe, ki je dan v javno razpravo v teh dneh. Pri teh razpravah moramo biti dosledni. Pritegniti je treba slehernega delavca, da prispeva svoj delež k kvalitetnejši izdelavi tako pomembnega samoupravnega akta. Samo s takimi razpravami in dogovarjanji lahko dosežemo enotnost med delavci in seveda lažje odločanje pri sprejemanju takih in podobnih aktov, s tem pa dajemo tudi veliko priznanje vsem tistim, ki so poleg svojega rednega dela žrtvovali nešteto prostih ur pri oblikovanju posameznih samoupravnih aktov. Če danes dajemo politično oceno pred čelani delavskega sveta Železarne o delu, ki smo ga opravili železarji od dneva, ko je bil sprejet zakon o združenem delu, lahko trdimo, da smo bistveno napredovali na vseh področjih naše aktivnosti. Ne smemo mimo dejstva, da je tudi center za proučevanje samoupravljanja in informiranje odigral veliko vlogo, predvsem pri informiranju naših delavcev. Kajti informiranje in javnost dela ustvarjata pogoje, ki omogočajo delovnemu človeku, da samoiniciativno najde svoje mesto v procesu odločanja. Le informiran in vsestransko izobražen delavec bo lahko prevzel nase določene samoupravne odgovornosti.

Na kraju ni dovolite, da se v imenu družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov iskreno zahvalim vsem delavcem TOZD in DS skupnih služb, ki so tako na referendumu in pri volitvah manifestirali veliko zavest in pripravnost kolektivno, predvsem pa enotno pri vseh dosedanjih akcijah, kar nam očitno potrjujejo volilni rezultati.

STALIŠČA ZA NADALJNO URESNIČEVANJE DELEGATSKEGA SISTEMA

V prizadevanju za nadaljnje uveljavljanje delegatskega sistema je na dnevnem redu bodočih sej vseh treh zborov republiške skupščine, ki bo 22. februarja »Predlog stališč, priporočil in sklepov o nadaljnjem uresničevanju delegatskega sistema skupščine SR Slovenije«.

V prvem delegatskem mandatu je skupščina posvetila uveljavljanju in izvajanju delegatskega sistema stalno skrb. Štirikrat je bilo skupščini predloženo poročilo o tem, vsako krat pa so bila sprejeta stališča in sklepi za nadaljnje delovanje delegatskega sistema.

Sedanja stališča, ki zaokrožajo celotno delo republiške skupščine, naj bi pomagala k nadaljnjemu razvoju delegatskega sistema in premagovanju nepravilnosti, ki so se v času delovanja pokazale. Predloženi dokument zajema predloge za celotno delovanje delegatskega sistema v republiški skupščini. Zaradi obravnave in pravočasnega zavzemanja pripomb k dokumentu v temeljnih delegacijah in skupinah, je v celoti objavljen v skupščinskem Poročevalcu — letošnja prva številka. Pred seboj zborov pa bo klub delegatov organiziral več posvetov. V Kranju je bil tak posvet včeraj, 15. februarja, za Gorenjsko. Na posvetu so sodelovali tudi funkcionarji republiške skupščine.

Tudi občinske skupščine so namenile temu vprašanju več pozornosti in večkrat uvrščale analize delovanja delegatskega sistema na dnevne redke sej. Dobili smo tudi knjigo, oziroma študijo Edvarda Kardelja »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja«, ki bogati nadaljnjo usmeritev in razvoj delegatskega sistema. Tudi priprave za kongres Zveze komunistov Slovenije vključujejo to vprašanje.

V stališčih je poudarjeno, da se je v obdobju od sprejetja ustave uveljavil delegatski sistem kot mehanizem delavskega razreda in vseh delovnih ljudi in občanov za uresničevanje oblasti in upravljanja drugih družbenih zadev na temelju samoupravljanja. Uveljavilo se je tudi načelo zamenljivosti delegatov za zasedanja zbora združenega dela in zbora občin republiške skupščine. Ni pa bilo storjeno še vse potrebno, da bi bila pri delu zagotovljena zadostna prisotnost družbenopolitičnih organizacij, znanstvenih, kulturnih in drugih dejavnikov, ki naj bi sodelovali pri oblikovanju odločitev. Tudi delegacije niso dovolj učinkovito povezane s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami ter drugimi. Več je bilo narejenega na področju informiranja, s skupščinskim Poročevalcem in novo ustanovljenimi INDOK centri. Obveščanje v dnevnem časopisu in preko drugih oblik je bilo dobro, v našem primeru pa je to vlogo tudi odigraval Železar, kar omogoča, da se v večji meri pravočasno pripravijo in oblikujejo stališča pred razpravo v skupščinah.

Se bolj pa se bo potrebno prizadevati za nadaljnji razvoj delegatskega sistema, in sicer v tem smislu, da se prenašajo avtentična stališča sredin, od koder delegati izhajajo in da bodo skupščine stikališče ustvarjalnih sil samoupravne socialistične družbe in dejavnih povezovanj in ustvarjanja vseh družbenih odločitev. V večji meri bi bilo potrebno doseči, da temeljne delegacije, poleg obravnave za občinske pristojnosti, obravnavajo tudi vprašanja, o katerih se odloča v republiški in zvezni skupščini. Doslej so temeljne delegacije pri nas obravnavale le tista vprašanja iz pristojnosti republiške skupščine, ki so bile v obravnavi tudi v občinski skupščini.

Prakso, da zbori občinske skupščine obravnavajo zadeve, ki so na dnevnem redu republiške in zvezne skupščine, ob prisotnosti znanstvenih, družbenopolitičnih, strokovnih in drugih organizacij, moramo kretni še naprej. Pobuda za sklicanje konferenc naj prihaja s strani delegatov. Tudi skupine delegatov za pošiljanje delegatov na sejo republiške skupščine, naj bodo sestavljene tako, da bo omogočena tesnejša zveza s samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, da pride do izraza interes samoupravne baze. Skupine bi se morale čim bolj ravnati po načelih, ki veljajo za delo konference delegacij.

Doslej so pri nas na Jesenicah v skupini za gospodarstvo zbora združenega dela in zbora občin, sodelovali v glavnem le predstavniki izvršnega sveta skupščine občine, dočim so delegati v drugih skupinah, ki nimajo sedeža na Jesenicah, še manj povezani. Več pozornosti bo potrebno nameniti vlogi, organizaciji in sestavi konferenc delegacij ter njihovim metodam dela. Razvijati trajnejše ali občasne oblike medsebojnega sodelovanja in povezovanja delegacij. V konferencah ni potrebna udeležba samo delegatskih struktur, ampak tudi vključevanja vseh ustvarjalnih družbenih sil, od družbenopolitičnih organizacij do znanstvenih, strokovnih, kulturnih in drugih dejavnikov organiziranih socialističnih sil.

V nadaljnji graditvi skupščinskega sistema morajo vse bolj priti do izraza specifične funkcije in vloga posameznih zborov. Zbor združenega dela se vedno bolj uveljavlja kot pomembno mesto, kjer se usklajujejo interesi z vseh področij združenega dela, še posebno pri odločitvah o dohodku, njegovi delitvi ter oblikovanju našega celotnega družbenoekonomskega razvoja in tekoče družbenoekonomske politike.

V bodoče bo potrebno še bolj upoštevati neposredne interese združenega dela pri oblikovanju predlogov rešitev. Da bi se še bolj spodbudil interes delovnih ljudi za reševanje po delegatski poti, je potrebno, da se obravnavajo tematsko zaokrožena vprašanja.

Zbor občin je sodeloval kot enakopraven zbor skoraj pri vseh posameznih odločitvah. Tako so se v tem zboru odražali in uresničevali interesi in potrebe delovnih ljudi in občanov v občini. Pri nas so imele skupine za zbor združenega dela in zbor občin vedno skupne sestanke, zato tudi niso tako prihajala do izraza specifična vprašanja za posamezni zbor. Potrebno je, da čim več vprašanj iz tega zbora obravnava zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine kot konferenca delegacij. V družbenopolitičnem zboru bo potrebno bolj kot doslej ugotavljati, kako se izvaja politika skupščine in akti, s katerimi se urejajo vprašanja, ki so pomembna za uresničevanje,

razvoj in varstvo socialističnega samoupravnega sistema. Svojo vlogo mora uveljavljati v boljši povezavi z republiško konferenco SZDL kot svojo delegacijo za še večje uresničevanje njene funkcije kot delegacije za delegate v družbenopolitičnem zboru in funkcije družbenopolitičnega zbora.

Stališča se nanašajo tudi na skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, in sicer v pogledu večje povezanosti s skupščino SRS, posebno kadar enakopravno odločajo s pristojnimi zbori. Temu močno pomaga skupno programiranje, usklajevanje in dogovarjanje o delovnih programih. Pogoj za tako vključevanje pa je, da je v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti usklajevanje interesov svobodne menjave dela. K poglobljanju delegatskega odločanja v SIS bo gotovo prispevalo oblikovanje posebnih delegacij za posamezne skupščine SIS.

Govora je tudi o skupščinskih telesih, to je, o komisijah in odborih zborov. Glede družbenih svetov pa je stališče, da bi jih bilo potrebno bolj povezati z delegatskimi skupščinami, zaradi čim bolj ustreznih predlogov posameznih rešitev s področja družbenoekonomskega in političnega sistema. Prav ti sveti lahko veliko prispevajo k večji učinkovitosti delegatskega in skupščinskega sistema.

Ta prispevek je le opozorilo na stališča in priporočila, ki jih je potrebno imeti v celoti pred seboj. Po sprejetju pa bodo služila kot usmeritev vsem, ki so povezani v sistemu delegatskih odnosov in odločanja.

NS

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 20. 2.	NEČIMER FRANC	PRISTAVEC BOŽIDAR
TOREK – 21. 2.	ENIKO VANDA	PEZDIRNIK JOŽE
SREDA – 22. 2.	CEJ JOŽE	LEBAN IVO
ČETRTEK – 23. 2.	DROLC MARJAN	FALETIČ JANEZ
PETEK – 24. 2.	SVETINA BOGOMIR	SLIVNIK ALOJZ
SOBOTA – 25. 2.	ZUPAN MIROSLAV	KOVAČ JANEZ
NEDELJA – 26. 2.	TRONTELJ MARJAN	ZUPAN ALOJZ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: od 6.00 do 18.00 ure
dnevni dežurni od 18.00 do 6.00 ure
nočni pa

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 20. do 25. februarja bodo delale naslednje obratne ambulante: dopoldan: I. obratna ambulanta – dr. med. Branimir Čeh in II. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Furlan-Zidar.

Popoldan: III. obratna ambulanta – dr. med. Želimir Cesarec in IV. obratna ambulanta dr. med. Lidija Nakovska.

V soboto, 25. februarja, samo dopoldan III. obratna ambulanta – dr. med. Želimir Cesarec in IV. obratna ambulanta – dr. med. Lidija Nakovska.

V zobni ambulanti: dopoldan: I. zobna ambulanta – v. den. Viktor Stražisar. Popoldan: II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej. Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13., popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

ČLOVEK – ZNANJE – PRODUKTIVNOST

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne smemo pozabiti, da samo izpolnitev količinskega obsega proizvodnje brez ustrezne kvalitete proizvodov, ki naj se izraža v ustreznem prihodku, oziroma dohodku, ni pravi cilj. Količinski obseg proizvodnje je le smernik ali eden iz kopice možnih kazalcev uspešnosti.

Za naporno pot se moramo ustrezno pripraviti. Pretehtati moramo vsa znanja s katerimi razpolagamo, da se izognemo vsem pastem, ki smo jih v preteklosti že spoznali in našči ustrezne rešitve zanje. Za naše proizvode smo na osnovi opravljenih raziskav in praktičnih izkušenj pripravili ustrezne tehnološke normative. Ti normativi zagotavljajo izdelavo izdelkov željene kvalitete v vseh fazah proizvodnje. Zakaj bi se torej izpostavljali tveganjem, da bi zaradi samovolje ali tehnološke nediscipline v času proizvodnje ali predelave, oziroma kar je še huje, šele pri kupcu ugotovili, da izdelek nima željenih lastnosti in je zato manj ali v celoti neraben.

SPOŠTOVANJE TEHNOLOŠKIH NORMATIVOV JE ŠE POSEBEJ VAŽNO PRI IZDELKIH VIŠJIH KVALITET

Med ukrepi za boljše gospodarjenje poznamo tudi metode za določanje optimalnih asortimentov v vseh fazah proizvodnje in predelave. Vse te metode vodijo k povečevanju učinkov. Zakaj bi jih torej ne uporabljali dosledno povsod tam, kjer so ti optimalni programi že izdelani, kjer pa še niso, moramo le-te pripraviti. Strokovnjaki Železarne so se že uveljavili pri reševanju organizacijskih problemov. Poznamo sodobne metode organizacijskih pristopov za povečanje učinkov. Uporabimo ta spoznanja tako na področju organiziranja procesov v proizvodnih TOZD, servisnih TOZD, kakor tudi v delovnih skupnostih. Pri tem moramo paziti, da ti organizacijski ukrepi ne bodo dajali le zunanjega videza večje urejenosti, temveč predvsem omogočali boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti.

Posebno pozornost moramo posvetiti izkoriščanju danih možnosti, predvsem na naslednjih področjih: – naprave moramo izkoriščati za izdelovanje optimalnega asortimenta,

– vso skrb moramo posvetiti ustrezni pripravljenosti naprav za proizvodnjo v daljših časovnih intervalih. Med planiranimi daljšimi ustavitvami naprav moramo le-te usposobiti v takšni meri in tako kvaliteto, da bodo nepredvidene okvare minimalne;

– zagotoviti moramo kvalitetne in učinkovite delovne priprave in pripomočke. Vse prepogosto še vedno v proizvodnem procesu vlagamo preveč fizičnih naporov tudi tam, kjer bi s prigraditvijo enostavnih in cenjenih pripomočkov lahko delo olajšali. Na ta način bo možno istočasno tudi izboljševanje kvalitete, saj je ravno povečan fizični napor delavcev pogosto vzrok za

odstopanje od zahtevnih normativov. Te naloge bi morali prevzeti predvsem vodje proizvodnje in jih reševati s pomočjo ustreznih služb in birojev.

Izboljšati moramo izrabo razpoložljivih delovnih prostorov. Material v medfazni proizvodnji, rezervni deli in naprave izven obratovanja večkrat zelo neracionalno zasedajo še tako pomanjkljiv prostor. Posledica so daljši transportni časi in s tem večji stroški, vse mogoče zamešnjave in potencialna možnost delovnih nezgod. Asistenti naj na vseh področjih temu vprašanju namenijo maksimalno skrb in v kompliciranih primerih iščejo pomoč ustreznih strokovnjakov v sektorju za ekonomiko in organizacijo.

Delovne naprave moramo izkoristiti v največji možni meri. Te naj vračajo vložena sredstva. Zato pa jih moramo v razpoložljivem delovnem času izkoristiti ves čas ko so v obratovalni pripravljenosti. To naj velja tudi ob menjavi dni. Na najbolj produktivnih napravah pa moramo delo organizirati tako, da bodo naprave obratovalne neprekinjeno, tudi v času malice in drugih nujnih izostankih delavca.

V primeru pomanjkanja delavcev moramo skrbeti, da bodo obratovalne predvsem visoko produktivne naprave. Isto velja tudi za primere, ko moramo del proizvodnje ustavljati zaradi višje sile (pomanjkanje vložka, pomanjkanje energije itd.). Za vse take primere moramo imeti vnaprej pripravljene programe ukrepov.

V letnem planu predvidevamo glede na planirano število zaposlenih in planiran delovni čas kapaciteto 15.234.672 delovnih ur. Če od tega časa odštejemo odsotnost zaradi dopustov in boleznih, ter drugih vrst »opravičljivih« odsotnosti in istočasno upoštevamo še dejansko efektivno izkoriščanje osemurnega delavnika, pa ugotovimo, da po dosedanjih izkušnjah lahko računamo le s 7.500.000 delovnih ur. In če nismo ta čas prisotni pri delovni napravi, tudi te ne izkoristimo. Predvsem v iskanju možnosti zmanjševanje vseh vrst odsotnosti, moramo iskati velike notranje rezerve za dvig produktivnosti.

Optimalno izkoriščanje proizvodnih naprav bo možno ob stalni in pravočasni oskrbi z reprodukcijskimi materiali in energetskimi mediji. Programi nabave le-teh pa morajo biti izdelani ob upoštevanju znanih analitičnih metod, da ne bo prihajalo do prekomernih stroškov zalog ob istočasnem pomanjkanju določenih materialov. Veliko delovnih ciljev, ki že upoštevajo našete ukrepe smo v preteklem obdobju že sprejemali. Le-te moramo dosledno izvajati in voditi evidenco o uspešnosti posameznih akcij.

Pri vseh teh nalogah moramo glavno skrb posvetiti medsebojnemu odnosom v Železarni, oziroma v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih.

Predvsem moramo skrbeti za aktivno poglobljanje vsebine samoupravnih sporazumov o dohod-

kovnih odnosih in svobodni menjavi dela. Sam sporazum, brez pripravljenosti za konkretno reševanje je le črka na papirju in bi kot tak, če ga ne bomo v praksi izvajali in dopolnjevali, pomenil le strošek in izgubljen trud sestavljalcev. Pri konkretnih primerih reševanja vprašanj dohodkovnih odnosov na osnovi predlaganih sporazumov so že pred nami, tako na področju ustvarjanja skupnega prihodka in določanja internih cen, kakor tudi na področju sporazumevanja pri ustvarjanju skupnega dohodka. Potrebno bo veliko pripravljenosti za sodelovanje in sporazumevanje, da bomo vsa vprašanja rešili v splošno korist.

Delu moramo dati pravo vrednost. Zato bo potrebnega veliko truda za reševanje vprašanj, ki se nanašajo na osebni dohodek, napredovanje in druge vrste nagrajevanja.

Ne smemo pozabiti na nenehno skrb za izboljšanje delovnih in sanitarnih pogojev zaposlenih. V srednjeročnem načrtu razvoja predvidevamo sredstva za izboljševanje ekoloških in delovnih pogojev. V akcijskih programih moramo kon-

kretno opredeliti naloge iz tega področja.

V okviru teh in drugih aktivnosti naj vsaka temeljna organizacija združenega dela konkretizira naloge na svojem področju, tako kot smatra, da bi bilo zanje najučinkoviteje.

Nekatere naloge pa bi kazalo posebej izpostaviti. Te naj bi bile vodilo za doseganje maksimalnih ciljev. Naj navedem le nekaj primerov:

– Že v letu 1978 približati proizvodnjo in odpremo nove hladne valjarne Bela 100.000 tonam.

– Z zmanjševanjem stroškov preseči planirani dohodek in doseči magično mejo 1.500.000.000 din.

– Na področju izpolnenja povsod doseči doslej maksimalne dosežene vrednosti itd.

Ob vseh teh nalogah se bodo poleg poslovnih in samoupravnih organov, nedvomno maksimalno angažirale tudi družbenopolitične in strokovne organizacije ter službe z zvezo komunistov na čelu, ki je prek glasila Komunist, spodbudila široko družbenopolitično akcijo pod naslovom ČLOVEK – ZNANJE – PRODUKTIVNOST, ki zasleduje uresničevanje ciljev, ki jih v Železarni izpostavljamo kot osrednje.

10. februarja je bil na obisku konzul ZRN v Zagrebu dr. Klaus

Na osnovi potreb in samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev na delu v DS SS dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosta dela in naloge v CPSI

5595 U-3 tehnični sekretar 1 oseba

Pogoji:

Za opravljanje navedenih del in nalog se zahteva štiriletna upravno administrativna šola in najmanj 2 leti delovnih izkušenj ter aktivno znanje stenografije.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti naj kandidati pošljejo do 25. 2. 1978 na kadroviski sektor železarna Jesenice.

8. SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Desetega februarja 1978 je bila sklicana 8. seja delavskega sveta železarne, ki jo je vodil predsednik Jože Ulčar. Predlagan je bil naslednji dnevni red: poročilo volilne komisije Železarne o izidih referenduma dne 31. 1. 1978, nadaljnji program sprejemanja samoupravnih splošnih aktov, sklep delavskega sveta Železarne za službo družbenega knjigovodstva o skladnosti samoupravnih sporazumov o delitvi osebnih dohodkov z zakonom o združenem delu, poročilo poslovnega odbora o izvajanju sklepov prejšnje seje in uresničevanju planskih nalog in imenovanja.

Najprej so bili seznanjeni s poročilom volilne komisije Železarne o izidih referenduma dne 31. 1. 1978 in politično oceno referenduma, ki jo je podal predsednik IO sindikata. Ugotovili so, da so bili na referendumu sprejeti vsi samoupravni sporazumi z absolutno večino v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Politična ocena referenduma, ki jo je podal predsednik IO sindikata, pa je objavljena na prvi strani današnje številke Železarnja.

Potrili so tudi program nadaljnega sprejemanja samoupravnih splošnih aktov, ki ga je podal predsednik odbora za uresničevanje zakona o združenem delu in ugotovili, da je zaradi izjemne pomembnosti teh nalog ta program tudi program delavskega sveta Železarne. Poslovni odbor so zadolžili, da organizacijsko in strokovno zagotovi vsa potrebna sredstva in kadre, da bodo samoupravni akti sprejeti v postavljenih rokih.

Nadalje so za službo družbenega knjigovodstva sprejeli ugotovitveni sklep, da so osnove in merila za dodelitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo usklajene z zakonom o združenem delu in sprejete na referendumu dne 31. 1. 1978.

Poročilo o izvajanju sklepov prejšnje seje je podal podpredsednik poslovnega odbora. Sklepi so bili izvršeni, za nekatere pa je bila podana obrazložitev na tej seji. Seznanjeni so bili s poročili vodstva TOZD Valjarna debele pločevine, v katerem poročila o nastanku škode ter o splošni varnostni službi. S poročilom niso bili zadovoljni, zato so predlagali, da se vsa posada, ki dela v obratu, kjer je nastala škoda, preda disciplinski komisiji. Mnenja so bili, da je to tudi edini možni ukrep, če te-

meljna organizacija ne zna priti resnici do dna ob nastalem problemu. Na pripombo delegata glede ovirnega prometa rešilnega avtomobila do rešilne postaje v sektorju novogradenj so sklenili, naj poslovni odbor zadolži sektor novogradenj, da omogoči vedno neoviran dostop do rešilnih postaj.

V zvezi z otežkočnim dodatkom so zadolžili poslovni odbor, da pripravi obširnejše poročilo o otežkočnem dodatku za vse temeljne organizacije, kjer le-ta obstaja. Iz poročila mora biti razvidno tudi, kdo in za kakšno delo ta dodatek dobiva.

Član poslovnega odbora Boris Bregant je seznanil prisotne o uresničevanju planskih nalog. Ugotovili so, da je večina temeljnih organizacij dosegla postavljeni plan. Tiste temeljne organizacije, ki niso doseg-

le planskih nalog, pa naj podajo poročilo, zakaj le-teh niso dosegle.

V zvezi s poročilom predsednika poslovnega odbora o stanju jugoslovanskega gospodarstva, zlasti o stanju energetskih medijev, so smatrali, da bo potrebna maksimalna kooperativnost vseh poslovnih struktur, samoupravnih organov in delavcev Železarne, da se prilagodimo novo nastali situaciji ter kljub temu v bodoče racionalno izkoristimo razpoložljiva sredstva in skupno dosegamo predvidene planske obveznosti. Poslovni odbor naj pripravi tudi poročilo o zalogah v železarini Jesenice, tako repromateriala kakor tudi rezervnih delov.

Ob koncu seje pa so potrdili še imenovanja na predlog izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata Železarne, in sicer, da se za predsednika odbora za kadre in družbeni standard pri delavskem svetu Železarne imenuje Ana Kučina, za namestnika Vaso Stana ter za novega člana odbora Vojko Mihelič; v svet delovne skupnosti ŽIC Jesenice pa so imenovali naslednje delegate: Jožeta Kobentarja, kadrovskega sektorja, Božena Dolgan, kadrovskega sektorja, in Jožeta Pezdarnika, TOZD Remontne delavnice.

R. M.

7. SEJA ODBORA ZA KADRE IN DRUŽBENI STANDARD PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora za kadre in družbeni standard Ana Kučina je 2. februarja sklicala sedmo sejo in predlagala v obravnavo pregled sklepov zadnje seje, poročilo o neizpolnjenih študijskih obveznostih, vloge s področja izobraževanja in razno.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so bili izvršeni. Izrečena je bila pripomba, da je treba poleg analize kadra z višjo in visoko izobrazbo, pripraviti tudi analizo kadra vseh štiriletnih srednjih šol in delovodske šole.

Nadalje so obravnavali poročilo o neizpolnjenih študijskih obveznostih slušateljev, ki jim je potekel pogodbeno določen rok izobraževanja ob delu ter v zvezi s tem sprejeli določene zaključke.

Ustrezne sklepe so sprejeli tudi pri obravnavanju vloge posameznikov s področja izobraževanja.

Na predlog kadrovskega sektorja so dopolnili sklep, sprejet dne 27. 10. 1976, ki se sedaj glasi: V Železarno ne sprejemamo kadrov z visoko in višjo izobrazbo, ki še nimajo diplome, razen če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- opravljene morajo imeti vse izpite,
- diplomska naloga iz tematike železarstva mora biti izbrana sporazumno s kadrovskim sektorjem Železarne,
- določen mora biti mentor,
- predložiti morajo potrdilo šole, da so podpisali, odnosno dvignili diplomsko nalogo.

V zvezi z nagrajevanjem študentov, ki predčasno zaključijo študij, so sklenili, da pogodbeno določeni roki zaključka študija pri rednih študentih ostanejo nespremenjeni. Prav tako se študentom, ki pred rokom diplomirajo in se zaposlijo v Železarni, ne glede na spremembo v statusu šole, še naprej izplačujejo nagrade za predčasen zaključek študija.

Pri obravnavi predloga kadrovskega sektorja v zvezi s sklepom, sprejetim na seji dne 4. 8. 1976, da se pri učencih srednjih šol preverja učni uspehi tudi v polletju in v kolikor imajo od ene do štirih nezadostnih ocen, dobijo samo polovico osnovne štipendije, če imajo več kot štiri nezadostne ocene, pa štipendijo izgubijo, so sklenili, da se pri učencih - otrokih smrtno ponesrečenih delavcev Železarne, naredi izjema in se ne glede na polletni neuspeh izplačuje polno štipendijo. V kolikor pa ti učenci tudi ob zaključku šolskega leta niso uspešni, bo odbor na osnovi mnenja šole o prizadevnosti učenca, njegovega odnosa do šole in do učenja ter razlogov za neuspeh, obravnaval posamezne primere.

R. M.

Dopisujte v Železarnja

TOZD Hladna valjarna Jesenice

12. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo Franc Podlipnik je sklical 12. sejo v torek, 31. januarja. Po pregledu sklepov so sprejeli še družbeni plan za mesec februar, ki znaša 2.570 ton. Pripombe so imeli na realizacijo jekla trdih kvalit, katerih zalog je omejena, dobava vložka pa kritična. Ugotovili so, da so osebni dohodki za mesec december nad povprečjem, kar je posledica presežanja plana in ugodnega vpliva nižje doseženih stroškov.

Pri obravnavi zahtevka o vrednotenju delovnega mesta žarilcev

pri konti peči za žarjenje dinamo trakov, so člani odbora sprejeli sklep, da se pristopi k rednemu »pretežu« vseh grup v TOZD Hladna valjarna Jesenice in za strokovno pomoč zadolži oddelek za študij dela in časa.

Sprejeli so preliminarni plan o koriščenju sredstev amortizacije v letu 1978.

Obravnavali in potrdili so sklep devete seje odbora za gospodarstvo Železarne o financiranju TEO z novo elektro jeklarino.

A.

IZREDNA SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik delavskega sveta TOZD Hladna valjarna Jesenice Stane Pulec je 6. februarja sklical izredno sejo, na kateri so sprejeli samoupravni sporazum o temeljnih plana samoupravne komunalne skupnosti občine Jesenice za obdobje 1977-1981.

Obravnavali so letni plan komunalnih del za leto 1978 in imeli naslednje pripombe:

- plan naj se dosledno izvaja,
- ob koncu leta mora komunalna skupnost informirati TOZD o realizaciji plana,

— nekatere pereče potrebe se prepočasno vnašajo v plan komunalnih del.

Sprejeli so pravilnik o uporabi motornih vozil in zasebnih motornih vozil za službene potrebe železarne Jesenice in preliminarni plan o koriščenju sredstev amortizacije v letu 1978.

Razpisna komisija za imenovanje vodilnega tehnologa HVJ je ugotovila, da kandidat ustreza pogojem, navedenim v razpisu. DS je sprejel sklep, da se na to delovno mesto imenuje Franc Podlipnik, ki se mu poviša kategorija iz 17. na 18.

A.

PREGLED SESTANKOV SDS

V minulem tednu smo sprejeli 76 zapisnikov iz sestankov samoupravnih delovnih skupin, na katerih so pretežno obravnavali kandidate za delegate v zboru združenega dela ter v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti, volili so delegate za temeljne kandidacijske konference ter delegate za ugotavljanje delovnega prispevka vsakega posameznega delavca. Pripomb ni bilo, razen za ugotavljanje delovnega prispevka v SDS odprema valjarne debele pločevine, kjer smatrajo, da je rok prekratek in da je to takšna tema, ki bi morala biti bolj obrazložena. Tudi glede sestankov samoupravnih delovnih skupin so v zvezi s tem menili, da imajo premalo časa, da bi se temeljito pogovorili o določenih vprašanjih.

Poleg naštetih vprašanj so nekatere samoupravne delovne skupine izkoristile sestanke tudi za reševanje in razpravo o notranjih problemih in težavah.

SDS kamnolom Trebež se je dogovarjala o problemih, ki nastajajo z letošnjo, za njih zelo neugodno zimo. Obilica snega jim povzroča veliko težav, ker so z odlaganjem snega že prekrite vse zimske zaloge odmrznjene hribine. Dogovorili so se tudi o dodatnih delovnih zadolžitvah nekaterih delavcev, ki so nujne zaradi zimskih pogojev dela.

SDS valjarna bluming štekel 1, se pritožuje glede dela na žerjavu v strojnihi bluminga, ker skozi kabino tega žerjava lezejo vzdrževalci, kar lahko povzroči nesrečo. Pripombe so imeli tudi na varjenje vodil na štekelu in da so avtomatske klešče pokvarjene že nekaj mesecev.

SDS valjarna bluming štekel 4 pa se pritožuje na popravila žerjavov, ki niso najboljša, saj so žerjavi vedno slabši.

SDS sendzimir 1 sprašuje, kaj je s popravilom strehe, ventilatorja in kaloriferjev. Meni, da je nujno postaviti kabino ter popraviti, oziroma zamenjati izrabljene žične vrvi.

SDS hladna valjarne Bela 2 zahteva, da se pospeši odprema adjustiranega materiala in da se reši probleme odpreme. Imeli so še več drugih pripomb, ki pa so takšne narave, da jih lahko sami rešijo.

SDS žebjarna 3 želi, da vodja temeljne organizacije skliče sestanek vseh žebjarjev in njihovih pomočnikov ter delovnih izmen, na katerem bi se pogovorili o delovnih zadolžitvah, o medsebojnih odnosih in o primopredaji dela na delovnem mestu. S tem bi dosegli boljše rezultate dela, proizvodnje in kvalitete izdelkov pa tudi za boljše delovne odnose bi bil takšen sestanek prav gotovo spodbuda.

SDS vzdrževanje plavž 3 je govorila o problemu rezervnih delov in o neopravičenem pisanju nadur. V zvezi z ukinjenjem delovnih mestom kontrolorja strojnih naprav so ugotovili, da to delo ni potrebno, ker ga mora itak opravljati priprava dela.

SDS vzdrževanje Bela 5 se je pogovarjala o varstvu pri delu in ugotovila, da še vedno nimajo navodil za menjavo »jumping« v valjarni žice.

9. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo TOZD Valjarna debele pločevine Milan Sulc je v torek, 31. januarja sklical deveto sejo in v obravnavo poleg pregleda sklepa predlagal: poročilo o doseženih proizvodnih rezultatih v mesecu novembru in decembru 1977, operativni program za januar in februar 1978, predlog tehničnih izboljšav in reklamacije v letu 1977.

Na seji so sprejeli poročilo vodje TOZD o izpolnjevanju sklepov zadnje seje in ugotovili, da so izvršeni, nekateri pa se še izvajajo.

Iz poročila o doseženih proizvodnji za november in december 1977 je bilo razvidno, da je bilo v novembru izvaljene 8.035 ton vroče valjane pločevine. V mesecu decembru 1977 pa je bila proizvodnja 9.390 ton ali 107,6%, zaradi dodatnega obratovanja na dve prosti soboti. Plan gotove proizvodnje je bil dosežen z 106,3%, plan odpreme pa 103,5%. Odbor na poročilo ni imel pripomb. Nato so obdelali operativni program za januar in februar 1978.

Operativni program za januar je bil podan samo informativno. Na progi so predvidevali, da bo plan 7.960 ton presežen za 200 ton, plan gotove proizvodnje pa bo nižji za 300 ton, zaradi pomanjkanja delavcev, oziroma odsotnosti na začetku meseca in zaradi okvare pretvornika na Sack škarijah. Ugotovili so, da je problematična dobava plina, zaradi česar lahko pride do ustavitve normalizirne peči in s tem do spremembe programa.

Operativni program za mesec februar je 8.330 ton, proizvodnja pa je zaradi počene dvigalne mize dosti ogrožena. V pogledu vložka, je od planirane količine 38.000 ton blumov, zagotovljeno samo 18.000 ton, zato bo potrebna nabava večje količine slabov v železarini Smederevo za valjarno štekel ali valjarno debele pločevine, kar pa bo seveda vplivalo na kvalitetni asortiment in bo poslabšalo odpremo naročil.

Odbor je Viktorju Žanu avtorju tehnične izboljšave števil. 2.274 odobrila enkratno odškodnino v znesku 1.500 din, ker se prihranka ne da ugotoviti.

Odbor je sprejel poročilo o reklamacijah, ki ga je podal tov. Vrhunc in sprejel sklep, da reklamacije obravnavajo tiste samoupravne delovne skupine, na katere se nanašajo.

Leonu Vidicu pripravniku, je odbor odobrila nagrado v znesku 1.000 din za njegovo prizadevnost na delovnem mestu.

Odbor je predlagal delavskemu svetu, da na mesto Branka Šuvaka za člana odbora za gospodarstvo imenuje Jožeta Berčiča. Na vprašanje SDS glede stimulacijskega dodatka za posameznike v letu 1978, je tov. Črv razložil, da je z uvedbo sistema nagrajevanja po delu, stimulacijski dodatek odpadel.

Na pripombo dnine Knafelj glede razlik v nagrajevanju med progo in adjustažo, je bil odbor mnenja, da naj ustrezno razlago posreduje vodstvo TOZD. Zaradi vsakoletne količine odrezkov, ki se ugotovi šele pri inventuri, da so neuporabni, je bilo predlagano, da se ponovno odpre delovno mesto referenta za prevzem vložka. Ker vprašanje prevzema vložka ne more začeti samo na eni izmeni, na drugi strani pa uspostavitve delovnega mesta samo po sebi še ne rešuje problema uporabe odrezkov, se delovno mesto do nadaljnjega na seade.

Ivan Martelak

11. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Enajsto sejo odbora za delovna razmerja pri delavskem svetu TOZD Valjarna debele pločevine, je sklical predsednik Ivan Malej 26. januarja in predlagal v razpravo: pregled sklepov zadnje seje, poročilo o gibanju zaposlenosti, prošnji za sprejem in premetitve in razno.

Sklepi zadnje seje so bili izvršeni. Iz poročila je bilo razvidno, da je v mesecu decembru 1977 manjkalo do normativna 18 delavcev. Odsotnost je bila 905 dni ali 20,06%. Obračunan je bil en delavec, dva pa nanovo sprejeta. Odbor je sprejel sklep, da se obvesti kadrovskega Boža Sotlarja na dosledno spoštovanje pravilnika

o zaposlovanju upokoencev. Zaradi reorganizacije prejšnje TOZD Valjarna, so trije delavci prestopili v TOZD Valjarno debele pločevine in s tem dobili nove nazive delovnih mest. Odločbe jim veljajo že od 1. januarja 1978. Predlog spremembe kvalifikacije za delovno mesto referent prevzema, ki ga je izdal SEO - oddelek za organizacijo dela, je treba posredovati delavskemu svetu v potrditev. Odbor je ob sklepu predlagal odboru za gospodarstvo, da primerno nagradi Leona Vidica pripravnika zaradi prizadevnosti na delovnem mestu.

Ivan Martelak

TOZD Žičarna

13. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Sestega februarja je predsednik odbora za gospodarstvo Ciril Resman ponovno sklical sejo odbora za gospodarstvo.

Najprej so potrdili samoupravni sporazum o urejanju medsebojnih odnosov o proizvodnji, potrošnji, prometu in merilih za samoupravno urejanje cen valjarne in vlečene žice za obdobje 1978-1980.

Člani odbora so soglašali z delegatom za koordinacijski odbor, ki je bil že imenovan na seji DS Železarne. Prav tako so pooblastili poslovni odbor za podpisnika samoupravnega sporazuma.

Odbor je v nadaljevanju obravnaval gradivo za četrto sejo skupščine občinske komunalne skupščine Jesenice. Odbor je bil mnenja, da samoupravnega sporazuma o temeljnih plana te skupnosti ni mogoče sprejeti, dokler ne bo znana obremenitev temeljne organizacije, ki izhaja iz

obveznosti po samoupravnem sporazumu, katere pa niso definirane.

Članom odbora je bila predložena oblika organizirane množične inventivne dejavnosti, s katero je odbor soglašal. Za zbiranje idej in predlogov ter za njihovo oceno je formirana komisija iz treh članov odbora za gospodarstvo in to: Peter Freljih, Boro Dončič, Rudi Jereb ter strokovnih sodelavcev, ki so bili že na delavskem svetu imenovani za mentorje: Anton Kelvišar, Sašo Piber in Mirko Urbas.

Za nagrajevanje koristnih idej naj se iz sklada OD izloči 20.000 din. Nagrade se odobrijo na predlog komisije s sklepom odbora za gospodarstvo.

Ob sklepu seje so člani odbora soglašali z nakupom stroja za dotiskovanje samolepilnih etiket. Predvidena vsota za nakup je 67.000 din.

(Nadaljevanje na 6. strani) B. J.

DELOVNA SKUPNOST ZA KOMERCIJALNE IN FINANČNE ZADEVE

V ponedeljek, 30. januarja, je bila prva seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Analizirali so nedavno delovno konferenco osnovne organizacije sindikata in se dogovorili za naslednje naloge:

- bolj aktivno bo treba delovati na vseh področjih družbenopolitične dejavnosti. To je pomembno tudi v času kongresov ZKS in ZKJ. Povečati bo treba aktivnost ob sprejemanju raznih samoupravnih sporazumov. Potrebni bodo razgovori z delegati, ki bodo delovno skupnost za komercialne in finančne zadeve zastopali v posameznih samoupravnih interesnih skupnostih.

V večji meri naj pri izpolnjevanju naštetih nalog sodelujejo člani mladinske organizacije.

Strinjali so se s predlogom Salih Medića, da bodo predloge komisije za dodeljevanje denarne pomoči obravnavali in potrdili na sejah izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Za enomesečno bolezensko odsotnost bodo izplačali po 300, 400, ali 500 dinarjev denarne pomoči glede na socialno stanje sodelavca, ki je pomoči potreben. Vprašujejo kako je s predlogi za podelitev državnih odlikovanj, ki so jih posredovali komisiji pri občinskem sindikalnem svetu.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je obirno in izčrpno razpravljal o pripravah na skupščinske volitve. Rečeno je bilo, da je koordinacijski odbor pred nekaj dnevi že razpravljal o možnih kandidatih za samoupravne interesne skupnosti ter za delegacijo za zbor združenega dela občinske skupščine Jesenice. Vodjem sindikalnih skupin so naročili, da do 4. februarja seznanijo kolektiv z evidentiranjem možnih kandidatov in izvolijo po enega kandidata za prvo sejo temeljne kandidacijske konference, ki bo 6. februarja. Za zbor združenega dela in delegacije samoupravnih interesnih skupnosti je treba pripraviti 77 možnih kandidatov.

ŽEBLJARNA

Konstituantna seja izvršnega odbora sindikata Žebljarna je bila v petek, 27. januarja. Že na delovni konferenci je bil za predsednika osnovne organizacije sindikata imenovan Peter Grubar. V prihodnji mandatni dobi bo podpredsednik Jože Hlebanja, tajnik pa Tihomir Kostić. Bodoči referent za oddihe in izlete bo Miha Zemva, referent za športno dejavnost Vaso Hribar, za kulturno prosvetno dejavnost Angelca Kosmač, ter referent za socialna vprašanja in pritožbe Julka Mlakar. Na seji so pregledali tudi sklepe delovne konference, ki jih je pripravila posebna komisija. Tako naj sindikalna organizacija nameni več pozornosti delovanju delegatov in delegacij. Njihovo delo je treba spremljati in pravilno usmerjati. Delegati naj prenašajo in zagovarjajo mnenja samoupravnih delovnih skupin. Izdelali bodo pravilnik za dodeljevanje denarne pomoči. Pravilnik bo sestavila petčlanska komisija. Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata se bo tudi v prihodnje zavzemal za boljše nagrajevanje delavk v adjustaži ter za dodatek za težko fizično delo v adjustaži.

Sodelovanje z vodstvom TOZD naj bi v prihodnje še izboljšali. Ker s športno in rekreacijsko dejavnostjo niso zadovoljni naj bi tej problematiki posvetili več pozornosti. Obnovili naj bi stike z delavci žebeljarn v Borovljah na Koroskem. Vse potrebne razgovore s tem v zvezi naj bi opravil vodja TOZD Leon

Mesarič. V letu 1978 nameravajo organizirati srečanje z upokojenimi sodelavci, več pozornosti pa naj bi posvetili tudi kulturno-prosvetni dejavnosti ter osveščanju delavcev. Seveda bo treba podpirati vse akcije za izboljšanje proizvodnje in produktivnosti.

Koordinacijskemu odboru so naročili, da pripravi predlog možnih kandidatov za delegacijo v zbor združenega dela in delegacije za posamezne samoupravne skupnosti.

ŽIČARNA

V soboto, 21. januarja, je bila v Kazini delovna konferenca osnovne organizacije sindikata. Konferenca se je udeležilo 38 delegatov, poleg njih pa tudi član izvršnega odbora sindikata Železarne Mirko Zupan. V poročilu predsednika osnovne organizacije sindikata je bila povzeta kratka vsebina dosedanjega razvoja na področju samoupravne organiziranosti, obenem pa je opozoril na probleme, ki so prisotni ob prizadevanjih, da bi se približali ustavnim spremembam, ter da bi delavci imeli tako vse možnosti za uresničevanje samoupravnih pravic. Predsednik je govoril o samoupravnih delovnih skupinah ter o povezavi prek delegatov z izvršnim odborom osnovne organizacije sindikata. Del poročila je namenil novi samoupravni organiziranosti v Železarni, ko smo namesto prejšnjih štirih TOZD ustanovili 22 novih TOZD in tri delovne skupnosti. Spregovoril je tudi o sprejemanju samoupravnih aktov in sporazumov, s katerimi uresničujemo družbeno-ekonomske samoupravne in druge odnose v TOZD in zadeve, ki so skupnega pomena za vse TOZD. Ena od nalog je bila tudi v tem, da bi se seznanili z vsebino zakona o združenem delu. Ugotovili so, da samo branje zakona ni dovolj, pač pa je potrebno vnašanje določil zakona v posamezne samoupravne sporazume in statute.

V zadnjem delu poročila predsednika osnovne organizacije sindikata je naštetih nekaj nalog, ki jih bo treba opraviti v letu 1978. Tudi letos se bo treba prizadevati za izpolnjevanje mesečnih načrtov in proizvodnih obveznosti. Opraviti bo treba vse naloge v predkandidacijskem in kandidacijskem obdobju za pripravo skupščinskih volitev. Za objavo obvestil in drugih informacij delavcev, bodo namestili zasteklene oglasne deske. Kadrovsko naj bi okrepili predsedstvo ZSMS in jim pri izpolnjevanju nalog tudi pomagali. Poživitvi bo treba inovatorsko dejavnost.

Med razpravo so ugotovili, da so bili na področju kulturno prosvetne dejavnosti premalo aktivni. Za posamezne prireditve so imeli včasih na razpolago preveč vstopnic, včasih pa tudi premalo. Predlagajo naj bi potrebno število gledalcev zbrali že v naprej, ali pa naj bi posamezna TOZD sama nabavila vstopnice. Sodelavec Nikšić meni, da je neaktivnost mladinske organizacije širši problem in ga brez sodelovanja ZK in osnovne organizacije sindikata ne bodo mogli rešiti. Ugotavlja tudi, da je njihova mladinska organizacija brez programa dela. Razpravo je nadaljeval tov. Vilman in ugotovil, da fluktuacija negativno vpliva na delo mladinske organizacije.

V razpravi je sodeloval vodja TOZD Janez Komel in opozoril na kvaliteto vložka in menil, da to ni samo problem delovnih skupin. Vse dotlej, dokler se ne bo raven kvalitete poznala tudi pri osebnih dohodkih, ne bomo veliko spremenili in zato je predlagal stimulacijo na kvaliteto.

Precej pozornosti so namenili pripravam na skupščinske volitve.

Izbiri kandidatov je treba posvetiti kar največ pozornosti, delegate, ki ne pokažejo potrebne pripravljenosti pa je treba zamenjati.

Za delegate v osnovni organizaciji sindikata Železarne so bili izvoljeni Janez Brojan, Ivan Oreški in Sašo Piber. Upokojenim sodelavcem so podelili darila, za novega predsednika IO sindikata pa je bil izvoljen Janez Brojan. Delovna konferenca je sprejela osem sklepov.

VZDRŽEVANJE

Prva seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila v sredo, 18. januarja. Izvršni odbor je obravnaval in potrdil sklepe delovne konference, ki so jih sestavili na osnovi zapisnika.

V drugi točki dnevnega reda je bila obrazložena sindikalna lista za leto 1978, ki je usklajena s samoupravnimi sporazumi in z zakonom o združenem delu. Poudarjeno je bilo, da je sindikalna lista pripomoček za dogovarjanje na posameznih področjih.

TOZD Vzdrževanje ima v tovarniški konferenci osnovne organizacije sindikata pet delegatskih mest. Ker sta dva delegata dobila zaposlitev v drugi TOZD so na njihova mesta imenovali Janka Čelesnika, vzdrževanje HVZ in Cveta Ermana – vzdrževanje HV Bela. Namesto dosedanjega predsednika nadzornega odbora Staneta Torkarja, ki je bil upokojen, so imenovali Bogdana Poharja vodjo PD. Namesto Milana Novaka so za predsednika komisije za kulturo in prosveto imenovali Marjana Pajsarja vzdrževanje Javornik.

Izvršni odbor je sprejel sklep o objavi razpisa za zimsko športno tekmovanje. Tekmovanja v smučanju in sankanju naj bi se udeležili delavci vzdrževalnih TOZD – RD, SD, Vzdrževanje. Tekmovali bodo za prehodni pokal vzdrževalca.

ELEKTRODE

Seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 27. januarja. Analizirali so delovno konferenco osnovne organizacije sindikata. Predsednik osnovne organizacije sindikata je poudaril, da z udeležbo izvoljenih delegatov niso zadovoljni, nekateri problemi pa se vedno znova pojavljajo, kot delovna disciplina, nizki osebni dohodki, vprašanje higienskih prostorov in garderob, ogrevanje delovnih prostorov, delovni pogoji v pripravljalnici elektrodnih mas in taljenih praskov. Vodstvo TOZD naj glede teh vprašanj ustrezno ukrepa in priporoči k uspešnemu reševanju. Poživitvi naj bi tudi delo mladih v TOZD, kar je tudi naloga osnovne organizacije ZK.

Sprejeta je bila informacija medobčinskega sveta ZSS za Gorenjsko o nabavi rentgenskih aparatov za zgodnje odkrivanje raka na dojki. K informaciji osnovna organizacija sindikata pripominja, da v kolikor en aparat zadostuje za potrebe Gorenjske, naj bi drugi aparat prodali in nabavili avto za prevoz aparata.

Sodelavcu Antonu Brancu so dodelili denarno pomoč zaradi bolezenske odsotnosti z dela. Ob sklepu seje so se dogovorili o izvedbi tekmovanj v sankanju.

DRUŽBENA PREHRANA

V ponedeljek, 30. januarja je bila 21. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Poleg članov izvršnega odbora sindikata so bili prisotni še: vodja TOZD Stanka Vulelija, ter predstavniki mladinskega aktiv.

Najprej so obravnavali priprave na skupščinske volitve. Potrdili so predlog možnih kandidatov za dele-

gate delegacije za zbor združenega dela občinske skupščine in za posebne delegacije samoupravnih interesnih skupnosti.

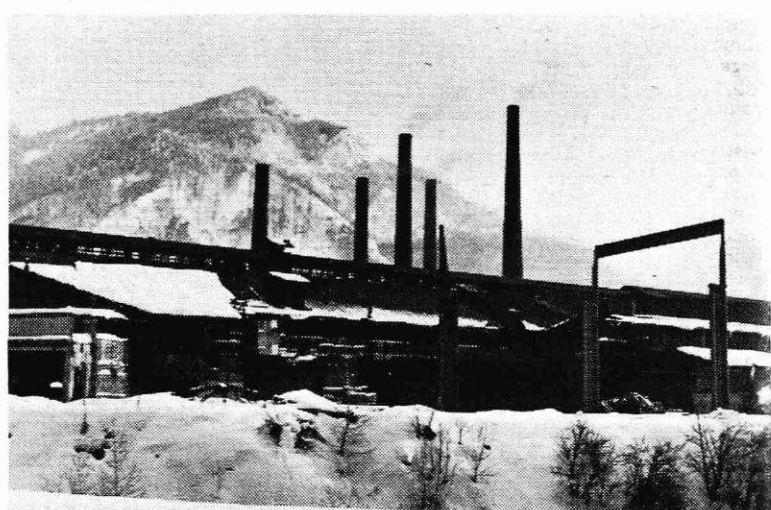
Podpredsednik osnovne organizacije sindikata Ivan Daksofler je povedal, da je bil predsednik samoupravne delavske kontrole Franjo Platner upokojen. Nadomestne volitve bodo izvedli v marcu. Osnovna organizacija sindikata predlaga, da bi mesto predsednika SDK opravljala do nadomestnih volitev, podpredsednica Marija Javornik. Zaradi neaktivnosti mladinske organizacije in zaradi odhoda nekaterih mladincev iz TOZD je bilo dogovorjeno na seji sindikata in OO ZK, ter na seji delavskega sveta, da je treba mladinski aktiv v TOZD ponovno ustanoviti. Sprejet je bil sklep, da bo ustanovni sestanek mladinskega aktiv v petek, 3. februarja.

V nadaljevanju seje je bilo obravnavanih več vprašanj delavcev z disciplinskimi prekrški. Sprejet je bil predlog, da naj bi disciplinski komisiji posredovali primere neupravičene odsotnosti z dela, ker ugotavljajo, da odsotnost z dela ni pravočasno javljena in jo upravičujejo za nazaj.

Sodelavkama Mariji Kozjek in Rezi Ritmanič so odobrili denarno pomoč in sprejeli sklep, da bodo povabili ob praznovanju dneva žena tudi sodelavke v počitniških domovih, ki so v evidenci kadrovskega sektorja.

ŽIČARNA

Prva seja izvršnega odbora OO sindikata je bila v četrtek, 2. fe-

Prvi nosilni stebri za halo konti-liva

(Nadaljevanje s 4. strani)

12. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik Ciril Resman je 30. januarja sklical 12. sejo odbora za gospodarstvo. Člane odbora je seznanil s sklepi enajste seje. Ugotovili so, da so bili vsi realizirani, razen sedmega sklepa, ki bo realiziran predvidoma do konca februarja.

Najprej so člani odbora potrdili operativni plan za mesec februar, ki je enak družbenemu planu in predvideva 5.800 ton vlečene žice. Ocenili so možnosti in pogoje za izpolnitev operativnega plana in ugotovili, da bo zaradi pomanjkanja delavcev potrebno organizirati dodatno delo ob prostih sobotah.

Sprejeli so poročilo o doseženih proizvodnih rezultatih v mesecu decembru. Proizvedeno je bilo 5.769 ton vlečene žice. Operativni plan ni bil dosežen, zaradi velike bolezenske odsotnosti in koriščenja rednega letnega dopusta.

Odbor je sprejel tudi poročilo o proizvodnih rezultatih za leto 1977. V TOZD Žičarna je bilo proizvedeno 65.162 ton vlečene žice. Družbeni plan je bil dosežen le z 91,14 %. Zastanek gre največ na račun velike

bruarja. Analizirali so sklepe sprejete na delovni konferenci ter se dogovorili, da jih bodo izobesili na oglasnih deskah.

Delovna konferenca je sprejela naslednje sklepe:

- Tako kot doslej si bodo prizadevali za izpolnjevanje mesečnih družbenih planov in proizvodnih obveznosti.

- V TOZD Žičarna je treba opraviti predkandidacijske in kandidacijske postopke ter volitve delegatov za zbor združenega dela in delegacije SIS.

- Kadrovsko je treba okrepiti predsedstvo OO ZSMS in mladim pomagati pri izpolnjevanju nalog.

- Poživitvi je treba novatorsko dejavnost, medtem ko je med stalnimi nalogami OO sindikata tudi skrb za izboljšanje samozaščitne zavesti vseh zaposlenih.

- Aktivno je treba sodelovati z delegati v samoupravnih organih TOZD Žičarna.

Pri izvršnem odboru osnovne organizacije sindikata sodelujejo naslednje štiri komisije: komisija za šport in rekreacijo, komisija za kulturo in izobraževanje, komisija za oddihe in izlete ter komisija za pritožbe, pritožbe in socialna vprašanja.

Predsednik komisije za šport bo sodelavec Herman, komisijo za kulturo in izobraževanje bo vodil tov. Perko, komisiji za oddihe in izlete bo predsedoval tovariš Vuković, medtem ko bo komisijo za pritožbe, pritožbe in socialna vprašanja vodil tovariš Šturm.

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

NAFTA V LETU 1977

S skupno preko tri milijarde ton načrpane nafte je bila v preteklem letu dosežena doslej največja količina. V primerjavi z letom 1976 pomeni to povečanje za 3,4 %. To je sicer manj kot v letu 1976, ko je bilo doseženo povečanje za 8,1 %, vendar pa 2,9 %, oziroma 2,1 % več kot v predhodnih dveh letih.

V spodnji razpredelnici je navedenih 20 držav, ki so v preteklem letu načrpane največ nafte na svetu in za primerjavo še proizvodnja v letih 1976 in 1975 (v milijonih ton):

država	1975	1976	1977
1. Sovjetska zveza	490,8	520,0	551,5
2. ZDA	466,3	454,9	462,8
3. Saudska Arabija	352,0	428,8	453,1
4. Iran	266,6	293,9	276,4
5. Venezuela	112,0	118,9	116,4
6. Nigerija	87,9	102,3	104,2
7. Libija	72,3	91,8	100,1

9. LR Kitajska	77,0	87,0	95,5
10. Kuwait	104,7	109,1	94,3
11. Indonezija	65,5	74,8	83,2
12. Abu Dhabi	67,2	76,5	79,7
13. Kanada	77,4	70,7	73,0
14. Mehika	41,4	44,4	51,7
15. Alžirija	45,0	50,1	47,2
16. Velika Britanija	1,5	12,0	40,1
17. Egipt	11,7	16,6	22,0
18. Argentina	20,2	20,1	21,8
19. Katar	20,8	23,5	21,4
20. Avstralija	19,2	19,6	20,3
Svet	2.706,9	2.925,8	3.025,0

Iz razpredelnice vidimo, da je bilo v preteklem letu pri največjih svetovnih proizvajalcih nafte le malo sprememb. Se vedno močno vodi Sovjetska zveza z 18,2 % svetovne proizvodnje, medtem ko sta na drugem mestu ZDA in Saudska Arabija s 15,3 %, oziroma 15,0 %. Sledi s precejšnjim zaostankom Iran (9,1 %) in potem vrsta držav v precej podobnem zaporedju: Venezuela (3,8 %), Irak (3,7 %), Nigerija (3,4 %), Libija (3,3 %), LR Kitajska (3,2 %) in Kuwait (3,1 %).

V letu 1977 so bile pri proizvodnji nafte zapazene tri osnovne značilnosti, ki so se delno med seboj dopolnjevale. Sovjetska zveza je še nadalje povečevala količino načrpane

nafte, medtem ko proizvodnja v državah izvoznih nafte (OPEC) stagnira. Tretja značilnost je pričetek obratovanja naftovoda na Aljaski in močno povečanje proizvodnje v Severnem morju.

Na osnovi dejstev so nastali v svetovni proizvodnji nafte v preteklem letu določeni premiki. Pri tem je predvsem značilno, da so vzhodnoevropske socialistične države skupaj z LR Kitajsko dosegle skoraj 22 % v svetu načrpane količine. V letu 1973 je bila ta številka samo 17,5 %. Vzporedno s tem se je znižal delež držav OPEC v istem obdobju s 53,5 % na 50 %. Pri tem je treba omeniti, da je k temu znižanju delno prispevalo tudi namensko znižanje proizvodnje v nekaterih državah OPEC. Posebno drastičen primer je Kuwait, ki je svojo proizvodnjo v primerjavi z letom 1976 zmanjšal celo za 13,8 %. Kljub temu pa je ostal delež držav OPEC, brez upoštevanja socialističnih držav, že od leta 1974 naprej približno enak, in sicer okoli 64 %.

Izmed vseh držav, ki proizvajajo nafto, je imela v letu 1977 največjo rast proizvodnje v primerjavi z letom 1976 Velika Britanija, in sicer kar za 28 milijonov ton ali za 334 %. To veliko povečanje gre na račun vedno bolj intenzivnega izkoriščanja nahajališč v Severnem morju. Določeno povečanje, sicer manjše kot v Veliki Britaniji, sta dosegla tudi Mehika in Egipt. Slednji je uspel na nahajališčih na Sinajskem polotoku v zadnjih dveh letih skoraj podvojiti količino načrpane nafte.

V naši državi smo lani načrpali 3,9 milijona ton, leta 1976 in 1975 pa 3,8 oziroma 3,7 milijona ton.

ZBORI SKUPŠČINE OBČINE O DRUŽBENEM PLANU, O DELU IZVRŠNEGA SVETA...

(Nadaljevanje s 1. strani)

kom in podpredsednikom. Razen predsednika so bili vsi člani imenovani tudi za predstojnike posameznih upravnih organov. V takem sestavu je izvršni svet deloval do decembra 1975, ko je bil razširjen s štirimi zunanjimi člani, ki so odgovarjali za:

- razvoj in delovanje organizacij združenega dela s področja gospodarske dejavnosti;
- zadeve varstva, vzgoje in izobraževanja, kadrovske politike in zaposlovanja;
- sodelovanje s krajevnimi skupnostmi in krajevno samoupravo;
- izvajanje komunalne politike v občini.

Februarja 1977 pa je bil v izvršni svet kooptiran še en član, ki je nadomestil načelnika oddelka za notranje zadeve.

Za uspešno delo izvršnega sveta je bil oblikovan tudi sekretariat izvršnega sveta, ki posebej strokovno-tehnična služba, za pomoč pri delu in za izvrševanje posebnih strokovnih nalog pa je izvršni svet imenoval stalne in občasne organe.

O vprašanju iz svoje pristojnosti je izvršni svet odločal na sejah, ki so bile praviloma vsak teden. Na seje so poleg predsednika skupščine občine vabili tudi vodstva družbenopolitičnih organizacij, predstojnike upravnih organov, predstavnike javnega obveščanja in predstavnike samoupravnih interesnih skupnosti, organizacij združenega dela in drugih institucij, katerih problemi, oziroma zadeve so obravnavali.

Posebno obliko dela predstavljajo sestanki in razgovori izvršnega sveta s predstavniki samoupravnih skupnosti, bodisi zaradi izvrševanja sklepov, bodisi zaradi priprav stališč in mnenj za seje izvršnega sveta. Svoje delo je izvršni svet opravljal po sprejetem pravilniku in programu.

Delo izvršnega sveta je bilo predvsem usmerjeno na izvajanje tistih ustavnih in zakonskih določb ter samoupravno in družbeno dogovorjenih nalog, s katerimi se usklajujejo osebni in skupni interesi delovnih ljudi in občanov. Nadalje na uresničevanje zakonskih obveznosti in izdelavo srednjeročnega in letnega družbenega plana občine, pri čemer je pred predložitvijo občinski skupščini le-te usklajeval s posameznimi nosilci planiranja. Njegovo delo sega tudi na področje uresničevanja finančne in davčne politike po dogovorjenih kriterijih in določilih republiške in občinske skupščine. Izvršni svet je obravnaval tudi vprašanja s področja politike cen, oziroma tržišča, gospodarsko pravnih zadev, s področja obrti in zasebnega gostinstva, razvoja turizma in gostinstva, kmetijstva in živinoreje, prostorske politike, oziroma urbanizma, komunalnih dejavnosti in varstva okolja, premoženjsko-pravnih zadev in geodetskih vprašanj, s področja družbenih zadev, socialnega varstva in skrbstva, inšpekcijskih služb, notranjih zadev, oziroma delovanja javne varnosti, obrambnih priprav in družbene samozastite in drugo. Seveda je o obravnavanih zadevah posredoval ustrezna gradiva, predloge odlokov ali ukrepov skupščini občine, oziroma v okviru svoje pristojnosti na druga pristojna mesta.

Izvršni svet se je zavedal, da mora biti stalno prisoten pri razvijanju in utrjevanju samoupravnih odnosov v združenem delu, zlasti v organizacijah združenega dela gospodarskih dejavnosti. V okviru sprejetih usmeritev in stališč razvoja občine je morala biti njegova prisotnost tudi na področju stabilizacijskih prizadevanj in integracijskih gibanj, konstituiranja organizacij združenega dela, izvrševanja investicijske politike in sploh izvrševanja družbenega plana v vseh svojih komponentah. Seveda se vse to povezuje z množico sestankov, sej, individualnih razgovorov in drugih komunikacij.

Prisotnost izvršnega sveta pa je bila tudi na področju razvijanja samoupravnih interesnih skupnosti in sploh pri usklajevanju splošne in skupne porabe v okviru dogovorjene družbeno-ekonomske usmeritve.

Naslednje področje dela izvršnega sveta je sodelovanje s sveti krajevnih skupnosti, pri čemer v poročilu poudarjajo, da niso še izčrpane vse možnosti sodelovanja, kajti le-to se je doslej nanašalo bolj na posamezna vprašanja kot na kompleksno problematiko značilno za posamezne krajevne skupnosti.

Izvršni svet pa je po statutu občine odgovoren tudi v pogledu določanja splošnih načel za notranjo organizacijo in delovanje občinskih upravnih organov in strokovnih služb, za njihovo usklajeno delo in za nadzor nad delom, ki ga opravljajo.

V zaključku obsežnega poročila, ki so ga prejeli delegati, je poudarjeno, da je izvršni svet kot kolektivni izvršni organ skupščine občine skrbel za izvrševanje politike občinske

skupščine, kateri je predlagal občanske informacije oziroma poročila, kakor tudi odloke in druge splošne akte, s katerimi je skupščina občine kot organ samoupravljanja in najvišji organ oblasti v občini sprejemala in usmerjala politiko gospodarskega in družbenega razvoja.

DRUŽBENI PLAN RAZVOJA OBČINE V LETU 1978

Osnutek letnega načrta izvajanja družbenega plana razvoja občine Jesenice za obdobje 1976-1980 v letu 1978 je bil po sklepu vseh treh zborov skupščine občine v javni razpravi od 29. decembra 1977 do konca januarja 1978. V razpravi na družbeni plan kot celoto ni bilo pripomb, izoblikovale pa so se nekatere ocene, stališča in predlogi, ki jih izvršni svet predlaga vsem trem zborom v razpravo. Le-te poudarjajo:

- Nadaljnja ustavna preobrazba samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, oziroma dosledno uresničevanje zakona o združenem delu in v zvezi s tem vseh samoupravnih komponent, morajo postati resnični temelji in izhodišča za realizacijo in kvalitetne premike v izvajanju družbenega plana razvoja občine v letu 1978.

- Posebno pozornost in skrb nameniti tistim področjem, ki se v preteklem letu niso uresničevala po predvidevanjih, zlasti na področju investicij in izvoza.

- Razprava je v celoti podprla usmeritev na kvalitetne dejavnosti gospodarjenja in razvoja (učinkovita izraba materialnih in proizvodnih pogojev, nadaljevanje s stabilizacijskimi procesi, dvig produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti gospodarjenja, večja uporaba znanja in raziskovalnih dosežkov v gospodarstvu in družbenih dejavnostih, modernizacija opreme in proizvodnih programov, posodabljanje organizacije in metod dela, skladnejše planiranje in večja rast investicij v osnovna sredstva, kakor tudi večja usklajenost pri nosilcih investiranja, povečanje izvoza in racionalizacija uvoza, učinkovita povezanost na področju kmetijske politike, delitev osebne porabe po rezultatih živega in minulega dela glede na količino in kvaliteto dela, hitrejša rast zaposlovanja v materialni proizvodnji in racionalnejše zaposlovanje v nematerialni proizvodnji) in opozorila vse nosilce planiranja, da kritično in poglobljeno analizirajo in ocenijo lastne možnosti in usmeritve za realizacijo teh kvalitetnih dejavnosti.

- Vse organizacije združenega dela, ki se nimajo sprejetih in usklajenih srednjeročnih planov, le-te morajo sprejeti in uskladiti.

- Podpira se usmeritev za izboljšanje delitvenih razmerij v korist organizacij združenega dela.

- Še nadaljnje iskanje možnosti zaposlovanja žensk v občini.

- Nadaljevanje s prizadevanji za finančno disciplino in disciplinirano finančno obnašanje nosilcev planiranja.

- Nesorazmerje glede rasti realnih osebnih dohodkov, ki so načrtovani v rasti 2 % in produktivnost dela 13 % (v SRS je načrtovana rast OD 2 % in produktivnost 3 %), na katerega je opozorila razprava, narakuje, da se v letnem načrtu načrtuje 3-4 % rast realnih osebnih dohodkov, kolikor je načrtovano tudi v srednjeročnem planu.

- Na področju otroškega varstva se predlaga sprememba, da se preneša planirana investicija izgradnje dveh igralnic za predšolske otroke namesto v depandansi zdravilišča Triglav na izgradnjo dveh igralnic ob osnovni šoli »16. decembra«.

DOPOLNITEV DRUŽBENEGA DOGOVORA O POSPEŠEVANJU RAZVOJA MALEGA GOSPODARSTVA V OBDOBJU 1975 - 1980

Izvršni svet skupščine občine predlaga vsem trem zborom, da sprejmejo predlog o dopolnitvi dogovora, ki ga je predlagala gospodarska zbornica SR Slovenije, in sicer, da se k dosedanjemu četrtemu členu, ki se glasi:

»Gospodarska zbornica Slovenije bo po svojih organih usklajevala razvojne programe posameznih dejavnosti na nivoju kraja, občine, regij in republike ter pri izdelavi teh programov nudila ustrezno pomoč«, doda nov drugi odstavek v naslednjem besedilu:

»Spodbujala in sodelovala bo pri združevanju oziroma povezovanju malega gospodarstva prek raznih oblik poslovnega sodelovanja in prek razvoja kooperacijskih odnosov z drugimi gospodarskimi dejavniki.«

PREDLOG DOGOVORA O USKLAJEVANJU DAVČNE POLITIKE V LETU 1978

Za posamezno leto se davčna politika določa z dogovorom o usklajevanju, katerega namen je izenačiti

pomembne davčne obveznosti na območju republike, in sicer s tem, da se v dogovoru določi davčni instrumentarij in izvajanje istega. Vsebinski dogovor je za posamezna leta precej enotna, vendar pa nastopajo tudi nekatere spremembe. Davčni instrumentarij v dogovoru zajema:

- Davek na osebni dohodek po stopnji 0,5 %, ki ga vse občine udeležke dogovora letos uvajajo na novo.

- Davek iz kmetijstva: Z novim izračunom katastrskega dohodka se spremeni tudi davčna osnova za izračun davka od obdelovalnih površin, in sicer tako, da se poveča. V skladu z načelom, da ostanejo davčne obremenitve v poprečju na isti višini, je bilo potrebno v enakem razmerju s porastom osnove znižati stopnje. Stopnje obdavčitve gozdov naj bi se uskladle v regionalnih okvirih. V letu 1978 bodo zemljišča razdeljena v štiri skupine katastrskih občin z naslednjimi proporcionalnimi stopnjami davka:

- za I. skupino od 9 do 11 %,
- za II. skupino od 6 do 8 %,
- za III. skupino od 3 do 5 %,
- za IV. skupino od 1 do 2,5 %.

Za zavezanca, ki se jim ne odmerja prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov, razen za kmete koooperante, ki so zdravstveno zavarovani kot osebe v delovnem razmerju, bodo udeležke v letu 1978 predpisale dodatno stopnjo davka iz kmetijske dejavnosti v višini najmanj 5 %. Udeležke bodo tudi predpisale davčne olajšave za preusmeritev gospodarstva in za preureditev stanovanjskih in gospodarskih prostorov v turistične namene. Le-to bo usklajeno v regionalnih okvirih.

- Davek iz obrtne dejavnosti in drugih gospodarskih dejavnosti ter intelektualnih storitev, ki se plačujejo od osnov, ki presegajo dohodek, ki se šteje za osebni dohodek, bodo udeležke določile v naslednjih mejah:

- do 10.000 din po stopnji od 23 do 28 %,
- od 10.000 do 20.000 od 28 do 33 %,
- od 20.000 do 30.000 od 33 do 38 %,
- od 30.000 do 50.000 od 37 do 42 %,
- od 50.000 do 100.000 od 41 do 46 %,
- od 100.000 do 150.000 od 44 do 49 %,
- od 150.000 do 200.000 od 46 do 51 %,
- nad 200.000 din od 48 do 53 %.

Udeležke bodo predpisale kompenzacijsko stopnjo davka iz osebnega dohodka od obrti in drugih gospodarskih dejavnosti ter intelektualnih storitev za zavezanca, ki jim opravljanje take dejavnosti ni glavni poklic.

Dogovor obsega tudi obdavčitev prometa proizvodov, vključno z umetnimi brezalkoholnimi pijačami po splošni stopnji 3 % in obdavčitev prometa z alkoholnimi pijačami.

Za enotno davčno politiko pa ne zadostuje samo enak davčni instrumentarij, ampak je potrebno zagotoviti tudi enotno izvajanje. Le-to je prav tako določeno v dogovoru, kjer se še posebej poudarja okrepljen neposredni nadzor, ugotavljanje čim realnejših dohodkov, dosledna izterjava in ukrepanje zoper kršitelje davčnih predpisov; prizadevanja za kadre, avtomatska obdelava podatkov.

SPREMEMBE ODLOKA O POSEBNEM OBČINSKEM DAVKU OD PROMETA PROIZVODOV IN OD PLAČIL ZA STORITVE

Gornji odlok med drugim določa tudi uvedbo posebnega občinskega davka od plačil za storitve, opravljene v družbenem sektorju. Druge občine na Gorenjskem tega davka niso uvedle, zato so nastali na tem področju za izvajalce različni pogoji. Le-ti vplivajo, da so zavezanec davka iz jeseniške občine ob enakih cenah za storitve za 10 % - kolikor je tega davka - dražji. Zato se zborom predlaga, da se ta določba črta iz odloka.

RAZVELJAVITEV ODLOKA O USTANOVITVI SKLADA ZA FINANCIRANJE POTREB NARODNE OBRAMBE V OBČINI

S sprejetim zakonom o ljudski obrambi v letu 1976 se ureja tudi način financiranja ljudske obrambe in zato je postal navedeni sklad, ustanovljen leta 1969, brezpredmeten. Na osnovi navedenega zakona je bil namreč v občini sprejet samoupravni sporazum o financiranju ljudske obrambe, na podlagi katerega delovni ljudje in občani združujejo sredstva za izvrševanje posameznih zadev ljudske obrambe in na ta način zagotavljajo možnosti za zadovoljitev potreb obrambe, ki so

skupnega pomena, zato pa ob tem ni razloga oziroma pogojev, da bi sklad še obstajal.

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA IN ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI BOSTA ŠE OBRAVNAVALA:

PREDLOG DRUŽBENEGA DOGOVORA O OBLIKOVANJU CEN V STANOVANJSKI GRADITVI V SR SLOVENIJI: S tem dogovorom se zagotavlja in usklajuje urejanje družbenoekonomskih odnosov in drugih odnosov, ki so širšega skupnega pomena za udeležence dogovora na področju cen stanovanj. S tem družbenim dogovorom se določajo izhodišča in osnove za oblikovanje cen v stanovanjski izgradnji ter postopek za sporazumevanje med dejavniki, ki sodelujejo pri gradnji stanovanj.

PREDLOG ZA IZDAJO SOGLASJA K SAMOUPRAVNEMU SPORAZUMU O TEMELJIH PLANU SAMOUPRAVNE KOMUNALNE SKUPNOSTI OBČINE JESENICE ZA OBDOBJE 1977 DO 1980: Osnutek samoupravnega sporazuma je bil v javni razpravi od junija lanskega leta in izvršni svet daje obema zboroma o njem svoje pozitivno mnenje.

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA BO OBRAVNAVAL ŠE NASLEDNJA VPRAŠANJA:

PREDLOG ZA POTRDIITEV SKLEPA O VALORIZACIJI PROGRAMA KULTURNE SKUPNOSTI JESENICE ZA LETO 1977, ki naj bi zagotovila delavcem v kulturi v skladu z navodili izvršnega sveta skupščine SRS povečanje bruto osebnega dohodka na pogojno ne-kvalificiranega delavca od 2.886 din na 3.177 din, kar znaša 58.917 din. Izvršni svet skupščine občine v zvezi s tem meni, da bi kulturna skupnost sredstva za valorizacijo osebnih dohodkov morala zagotoviti z rebalansom finančnega načrta za leto 1977 ne pa z valorizacijo celotnega programa za leto 1977. V kolikor pa dohodki kulturne skupnosti niso bili realizirani tako kot predvideva finančni plan, naj se primanjkljaj dohodkov vnese v finančni načrt za leto 1978, ob dokazilu, da so bile planske naloge kulturne skupnosti v preteklem letu realizirane.

PREDLOG ODLOKA O DOLOČITVI DELEGATSKIH MEST, OBLIKOVANJU KONFERENC DELEGACIJ IN SKUPNIH DELEGACIJ ZA ZBOR ZDRUŽENEGA DELA SKUPŠČINE OBČINE JESENICE: Zakon o volitvah in delegiranju v skupščine določa, da občinska skupščina določi razdelitev delegatskih mest, ob tem pa tudi načina oblikovanja konferenc, če je organizacije ne oblikujejo same s

sporazumom. Na isti način zakon predvideva način oblikovanja delegacij delovnih ljudi - kmetov in delovnih ljudi, ki delajo v obrtni ali drugi podobni dejavnosti in imajo lastninsko pravico na proizvodnih sredstvih. Na osnovi vsega tega je oblikovan predlog odloka.

Osnova za porazdelitev delegatskih mest po temeljnih organizacijah združenega dela in skupnostih je število delegatov zbora združenega dela, ki po določilih statuta občine Jesenice šteje 53 delegatov. Od tega je 45 delegatskih mest s področja gospodarstva, tri delegatska mesta s področja prosvete in kulture, štiri delegatska mesta s področja zdravstva in socialnega varstva in eno delegatsko mesto s področja državnih organov, družbenopolitičnih organizacij, skupnosti in društev. Število delegatskih mest v zboru združenega dela je določeno sorazmerno številom delavcev v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih s tem, da je bilo ob tem uporabljeno tudi merilo števila organizacij združenega dela in skupnosti, zaradi zagotovitve ustrezne zastopnosti delovnih ljudi vseh področij združenega dela, kar je v skladu z zakonom.

Glede na gornjo porazdelitev delegatskih mest so v odloku le-ta razdeljena po posameznih organizacijah in skupinah organizacij, ki se združujejo v konferenco delegacij. V predlogu je obenem predlagano, da kmetje, ki trajneje sodelujejo s samoupravnimi organizacijami, oblikujejo skupnost za volitve delegacij pri kmetijski zemljiški skupnosti, čeprav v tem času v občini Jesenice ni kmeta, ki ne bi bil povezan z drugo ali gozdnim gospodarstvom Bled. Pri tem velja povedati, da se po zakonu štejejo za kmete aktivni kmetje proizvajalci, ki so stari nad 15 let, in da kmetje oblikujejo delegacijo pri tisti organizaciji, kjer trajneje poslovno sodelujejo.

Prav tako oblikujejo skupnost za izvolitve delegacije samostojni obrtniki, vsi v okviru združenja samostojnih obrtnikov in imajo tudi svoje delegatsko mesto v zboru.

Določba o oblikovanju delegacij učencev v srednjih šolah je zapisana v odloku samo kot povzetek določb zakona, zaradi pravilnega izvajanja v organizacijah na področju vzgoje in izobraževanja, kjer učenci, ki so dopolnili 18. leto starosti, volijo četrtno svojih delegatov v skupno delegacijo.

Nosilke konferenc delegacij so tiste organizacije, oziroma skupnosti, ki so v odloku navedene kot »nosilke delegatskega mesta«.

Predlog odloka je bil v javni razpravi in že upošteva večino predlogov sprememb in dopolnitev.

Generalni konzul republike Avstrije v Ljubljani je v torek, 14. februarja obiskal tudi našo Železarno

AKCIJA V OO ZSMS TOZD ŽEBLJARNA ZA NAJBOLJŠEGA MLADEGA DELAVCA - SAMOUPRAVLJALCA

(Nadaljevanje s 5. strani)

Ob vseh teh aktivnostih zavzemajo značilno mesto tudi delovne akcije. Ta najbolj konkretna oblika angažiranja mladih v ZSM, najbolj družni in zanimiva mlade.

Iz naše OO ZSMS se je zvezne akcije udeležil en mladinec, enodnevni lokalnih akcij v Posočju, ki jih je bilo pet, se je udeležilo celotno članstvo OO ZSMS in večje število starejših sodelavcev. Poleg teh akcij, smo sodelovali tudi na lokalni MDA, ki jih je organizirala OK ZSMS Jesenice. Znotraj TOZD smo tudi organizirali več delovnih akcij in to predvsem pri razkladanju kartonske embalaže in nakladanju odpadnega cinka.

Na področju športa nismo dosti naredili. To se nam piše v slabo. Imeli smo tudi predavanja in področja marksizma, samoupravljanja in zgodovine ZKJ.

Te in še druge aktivnosti so bile jedro dela OO ZSMS in vseh mladih ljudi TOZD Žebljarna.

Akcija za najboljšega mladega delavca - samoupravljalca je dobila afirmacijo in usmerila mlade v tisto smer, ki jim je pogodu in ustreza njihovim željam, potrebam in s tem ciljem samoupravne socialistične družbe.

V takih akcijah se kujejo napredni mladinci in mladi komunisti, pozitivno jedro mladih, ki so nosilci vseh nalog. Zato lahko trdimo, da ta mlada generacija ve kaj hoče in kako je treba delati. Ve za naš skupni cilj, ker hodimo po poti, po kateri nas vodi revolucionarna misel tov. Tita in Zveze komunistov Jugoslavije.

Tihomir Kostić

PROBLEMI RAZPOREJANJA SKUPNEGA PRIHODKA IN SKUPNEGA DOHODKA V OZD

Delavci v temeljnih organizacijah, ki združujejo delo in sredstva z delavci drugih temeljnih organizacij, imajo pravico do deleža pri skupaj ustvarjenem dohodku. Delež pri skupaj ustvarjenem dohodku uveljavljajo delavci kot:

- delež pri skupnem prihodku,
 - delež pri skupnem dohodku.
- Temeljne značilnosti enega ali drugega načina uveljavljanja deležev pri skupaj ustvarjenem dohodku so:
- delež pri skupnem prihodku: rezultat skupnega dela delavcev v dveh ali več temeljnih organizacijah se proda kot skupen proizvod (oziroma skupna storitev), tržno realizirana vrednost takega skupnega proizvoda oziroma skupne storitve pa se kot skupni prihodek spoti in neposredno razporeja med udeležene temeljne organizacije po vnaprej dogovorjenih osnovah in merilih. Deleži, ki jih dobi posamezen udeleženec iz take razporeditve skupnega pri-

hodka, sestavljajo njegov celotni prihodek, iz katerega potem sam nadomešča v svojem delu poslovnega procesa porabljena sredstva ter sam ugotavlja in razporeja dohodek;

- delež pri skupnem dohodku: temeljne organizacije združenega dela se dogovorijo, da bodo med seboj razporejale dohodek, ki bo ustvarjen v določenem delu delovnega procesa, v katerega so združile sredstva. Pri takem načinu ugotavljanja deležev pri skupaj ustvarjenem dohodku je potrebno najprej zagotoviti ugotavljanje skupnega dohodka na dogovorjeni ravni, nato pa tudi osnove in merila, po katerih se posebej ugotavljajo deleži iz živga in posebej deleži iz minulega dela.

SKUPNI PRIHODEK

Ugotavljanje deležev pri skupaj ustvarjenem dohodku po načelih skupnega prihodka bo nujno v primerih, ko polizdelki posameznih temeljnih organizacij združenega dela sploh niso širše uporabne dobrine, za katere bi se lahko formalna tržna cena kot vrednotenje družbeno potrebne živga in minulega dela, akumuliranega v polizdelku. V takih primerih je tako imenovano tržišče polizdelka samo navidezno, ker gre v bistvu le za medsebojno delitev končne, tržno realizirane vrednosti, pri čemer pa se ta delitev opravlja na podlagi kupoprodajnih pogodb pod večjimi ali manjšimi pritiski posameznih partnerjev. Glede na način, po katerem je v takih primerih formirana »tržna« cena, je očitno, da je primernejše tako formirane dohodkovne odnose zamenjati s trajnejšo samoupravno ureditvijo medsebojnih razmerij pri pridobivanju skupnega prihodka. Prav trajnejše samoupravno urejanje medsebojnih razmerij v procesu družbene reprodukcije pa lahko v veliki meri odpravi tržno stihijo vsaj na trgu repromateriala. V ta proces samoupravnega urejanja medsebojnih razmerij, s tem pa medsebojnih dohodkovnih odnosov, pa je seveda vsekakor treba vključiti tudi trgovske organizacije, ker je končno tržna verifikacija vrednosti dosežena šele s prodajo dejanskemu porabniku.

Glede na nujno delitev dela sodeluje v proizvodnji več temeljnih organizacij združenega dela, od katerih vsaka izdelava določen del proizvoda, posebna organizacija združenega dela opravi samo določene delovne operacije - faze dela - druga organizacija združenega dela prevzame polizdelek in ga doda ter odda naslednji temeljni organizaciji itd. vse do organizacije združenega dela, ki bo opravila zadnjo fazo dela in izdelek usposobila za tržišče. Vsekakor v praksi prav zaradi delitve dela prihaja pri proizvodnji do najrazličnejših mesebojnih povezav od vzorednih do vzorednih z vsemi možnimi vmesnimi kombinacijami. Tako pestrost v medsebojni povezanosti lahko povzroči zelo resne težave pri razporejanju skupnega prihodka oziroma pri ugotavljanju osnov, ki naj služijo pri razporeditvi skupnega prihodka. Pri tem moramo predvsem paziti, da zagotovimo jasno razmejitve pravic in odgovornosti posameznih organizacij združenega dela, ki sodelujejo pri proizvodnji skupnega proizvoda.

Glede na omenjeno specializacijo in delitev dela na posamezne temeljne organizacije, ki sodelujejo pri proizvodnji skupnega proizvoda, je očitno, da bo pri izdelavi in dodelavi posameznih delov za enoten proizvod v posameznih organizacijah združenega dela nujno prihajalo do različnega obsega porabljene substance na enoto proizvoda in tudi do različne količine delovnega prispevka.

Ker bo morala vedno vsaka temeljna organizacija iz svojega deleža pri skupnem prihodku pokrivati vso svojo porabljeno substanco in iz ugotovljenega dohodka pokrivati tudi svoje dajatve, osebne dohodke in nadomestila za uporabljenemu minulo delo, bo sistem razporejanja doseženega skupnega prihodka stimulativen in pravičen za vse udeležence pri njegovem pridobivanju, če bo vsakemu udeležencu njegov delež po enakih kriterijih zagotavljal sredstva za nadomeščanje prenesenih vrednosti (substance) kakor tudi za vrednotenje njegovega delovnega prispevka.

Prav z namenom, da bi se dosegla čim realnejša in pravičnejša razporeditev skupnega prihodka, predvideva že zakon o združenem delu uporabo normativov za ugotavljanje višine deleža posameznega udeleženca. Normativni kot merila za razporejanje skupnega prihodka morajo biti določeni posebej za vrednost porabljene substance (ta vrednost mora biti udeležencu le nadomeščena) in posebej za dodatno vrednost, tj. za dodano delo, ki je edino merilo za razporejanje tistega dela doseženega skupnega prihodka, ki presega normativne stroške po substanci. Če normativi ne bi bili tako diferencirani, bi bila delitev v skupnem prihodku ustvarjene dodane vrednosti krivična.

Seveda pa je razumljivo, da zaradi tega ni potrebno deliti vsakega posameznega prihodka po obeh omenjenih kriterijih, ampak lahko uporabimo pri začetni razporeditvi enotni planski proporc, ki izhaja iz normativov v celoti oziroma iz planskih prodajnih cen, le ob zaključku obračunske dobe je treba napraviti obračun po kriterijih, ki izhajajo iz dogovorjenih normativnih elementov pri doseženih prodajnih cenah.

Z vrednotenjem dogovorjenih normativov za porabljeno substanco in delovni prispevek za vsakega posameznega udeleženca pri pridobivanju skupnega prihodka po enotnih kriterijih dobimo parcialne interne obračunske cene za posamezne udeležence v skupni proizvodnji, tj. v pridobivanju skupnega prihodka. Če tem cenam dodamo še razliko med predvideno prodajno ceno in skupno vrednostjo normativne porabe ter to razliko razporedimo med udeležence po kriteriju normativnega delovnega prispevka, dobimo planske deleže posameznih udeležencev v skupnem prihodku, ki jih lahko uporabljamo kot kriterij pri tekočem začasnem razporejanju dejanskega skupnega prihodka.

Prvi problemi se pojavijo že pri določanju normativov porabe substance in normativov vrednotenja delovnega prispevka. Normativi so pogojeni z vrsto tehnološkega postopka, z vrsto in kapaciteto strojev v zadevnem tehnološkem postopku, z organizacijo tehnološkega procesa in sploh s stopnjo dosežene produktivnosti dela.

Ker je tehnična opremljenost, tehnološka organiziranost in dosežena produktivnost v posameznih temeljnih organizacijah dokaj različna, je očitno, da bodo samoupravno dogovorjeni normativi kot osnova za razporejanje skupnega prihodka vedno le konvencija, ki bo morala vsaj v določeni meri upoštevati se-

danje stanje. Kljub temu pa bo treba paziti, da bo konvencija uporabna za daljši čas, ker bodo sicer vsi napor posameznih temeljnih organizacij usmerjeni v kratkoročno reševanje problemov, v prizadevanje, da dosežejo čim večji delež v skupnem prihodku, četudi na račun drugih udeležencev.

Glede na takšna izhodišča sodimo, da bo v okviru ene delovne organizacije potrebno sprejemati normative vsaj za razdobje srednjeročnega programa razvoja. Ker bo merilo za razporeditev skupnega prihodka vrednost normativne porabe, je očitno, da moramo rešiti tudi problem spreminjanja cen posameznih oblik porabe, za katero smo se sporazumeli glede količine, ker je vrednost vedno produkt količine in cene. Da ne bi bilo potrebno spreminjati vrednostnih normativov pri vsaki spremembi cen posameznih oblik porabe, bo verjetno primerno, seveda odvisno od pristojnosti pri nabavnih odločitvah, sprejeti tudi merila, po katerih bi iz doseženega skupnega prihodka najprej pokrivali razlike med planiranimi in dejanskimi nabavnimi cenami za posamezne oblike normativno določene porabe. Če se sporazumemo za neposredno pokrivanje tržnih rizikov, iz doseženega skupnega prihodka, bomo vsekakor lahko v razreševanju medsebojnih razmerij po načelih skupnega prihodka obdržali nespremenjene vrednostne normative kot kriterij za razporejanje skupnega prihodka.

Pravkar smo se zavzeli za načelo, naj bo samoupravno dogovorjena normativna poraba osnova za razporejanje skupnega prihodka znotraj ene delovne organizacije. Razumljivo je, da prihaja do pridobivanja skupnega prihodka tudi med različnimi delovnimi organizacijami, pa se seveda postavlja vprašanje, kako naj ugotavljamo merila za udeležbo v skupnem prihodku med partnerji iz različnih delovnih organizacij. Nikakor ne mislim zanikati možnosti in pravice posameznih temeljnih organizacij, da se dogovarjajo za razporejanje skupnega prihodka prav tako na osnovi normativne porabe prenesenih vrednosti in na osnovi normativnega delovnega prispevka posameznega udeleženca pri pridobivanju skupnega prihodka. Razmišljanje gre le v tej smeri, da gre pri temeljnih organizacijah iste delovne organizacije za večjo dohodkovno povezanost, večjo medsebojno odvisnost in tudi za večjo solidarnost, za katero so se temeljne organizacije odločile pri prejemanju samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo. Prav tako so temeljne organizacije ene in iste delovne organizacije prek združevanja sredstev za doseg skladnega razvoja vseh temeljnih organizacij tesneje povezane in dohodkovno soodvisne in se zaradi tega upravičeno dogovarjajo tudi za drugačne kriterije vrednotenja rezultatov posameznega udeleženca pri pridobivanju skupnega prihodka kot pa jih v tržni menjavi priznava tržišče.

S tem hočemo samo opozoriti na dejstvo, da tudi tržne cene pomenijo vrednotenje prenesene in dodane vrednosti po tržnih normativih, ki so odraz splošne dosežene stopnje produktivnosti dela. Kot take pa so tržne cene verjetno prav tako realno merilo za ugotavljanje deležev pri skupnem prihodku. Pri tem moramo samo ugotoviti, ali so tržne cene dejansko odraz dosežene produktivnosti in družbenega vrednotenja uporabne dobrine ali so tržne cene dejansko odraz dosežene produktivnosti in družbenega vrednotenja uporabne dobrine ali pa so rezultati najrazličnejših subjektivnih vplivov pri določanju tržne vrednosti. Če so tržne cene formirane v normalnih pogojih in so torej realni odraz vrednotenja uporabne vrednosti pri doseženih poprečni stopnji produktivnosti dela, bi bilo vsako iskanje meril za razporejanje skupnega prihodka na osnovi interno dogovorjenih normativov v bistvu korak nazaj, ker bi zaradi različne stopnje dosežene družbene produktivnosti

Brusilna linija v hladni valjarni Bela

dela dejansko stimulirali organizacijo z nižjo družbeno produktivnostjo na račun drugih, katerih družbena produktivnost je višja. Apriorno negiranje tržne cene kot merila za vrednotenje prispevka posameznega udeleženca v skupnem prihodku moramo zavrniti, ker v končni fazi vendarle priznavamo tržno ceno kot realno merilo za formiranje skupnega prihodka.

Bistveno vprašanje bo vsekakor, kako posamezni udeleženci pri pridobivanju skupnega prihodka med seboj razporejajo rizik končne tržne realizacije skupnega proizvoda. Ta problem pa bomo verjetno drugače reševali med temeljnimi organizacijami združenega dela, ki so organsko povezane v enotno delovno organizacijo z mnogo večjo stopnjo medsebojne solidarnosti in obveznega usklajevanja skupnega razvoja kot pa med temeljnimi organizacijami različnih delovnih organizacij, ki jih povezuje predvsem interes skupnega obvladovanja tržišča. V prvem primeru bo vsekakor primerno upoštevati dejanske pogoje poslovanja vsakemu posameznemu udeležencu pri pridobivanju skupnega prihodka na podlagi samoupravnega dogovorjenih normativov, medtem ko bo v drugem primeru verjetno primernejše ugotavljati deleže pri skupnem prihodku na osnovi dolgoročnejšega trenda razmerij v prodajnih cenah posameznih polizdelkov kot objektivnega merila družbeno priznanega vrednotenja prispevka posameznega partnerja. V obeh primerih pa bo bistveno, da partnerji pri pridobivanju skupnega prihodka solidarno nosijo rizik končne tržne realizacije skupnega proizvoda.

Ne glede na to, ali gre za pridobivanje skupnega prihodka temeljnih organizacij ene in iste delovne organizacije ali pa za pridobivanje skupnega prihodka med temeljnimi organizacijami različnih delovnih organizacij, ostaja dejstvo, da bo razporejanje skupnega prihodka moralo potekati na udeležence v dveh stopnjah. V prvi stopnji dobi posamezen udeleženec delež pri skupnem prihodku bodisi na osnovi interne cene, ki bo rezultat samoupravno dogovorjenih normativov tako za porabljene prenesene vrednosti kot tudi za dodano delo, bodisi na osnovi dogovorjene tržne cene (kot rezultata dolgoročnega trenda dejanskih tržnih cen), zmanjšane za kalkulativne tržne rizike. Zmanjšanje tržnih cen za kalkulativne tržne rizike bomo praviloma izvedli pri vsaki temeljni organizaciji in vsakem proizvodu v enakem razmerju nasproti priznanemu vrednotenju dela v okviru dogovorjene tržne cene. To pa pomeni, da tudi v primeru uporabe tržnih cen za razreševanje medsebojnih odnosov pri pridobivanju skupnega prihodka upoštevamo normative, vendar tako, da priznavamo družbeno priznano vrednotenje v obliki tržne cene in le znotraj takega skupnega vrednotenja ugotavljamo delež normativne porabe substance, razlika pa je priznana vrednotenje delovnega prispevka glede na doseženo družbeno produktivnost dela. Vrednotenje delovnega prispevka posamezne temeljne organizacije pa je pri posameznem proizvodu tudi merilo tako vrednosti v končni tržni realizaciji skupnega proizvoda kakor tudi za ugotavljanje obvezne višine izločanja dela vrednosti za skupne tržne rizike.

Naslednji problem, ki ga moramo rešiti pri razporejanju skupnega prihodka, je nihanje obsega zaloga polizdelkov v posameznih fazah delovnega procesa. Ta problem je z ene strani treba reševati s stališča finaniranja vsakokratnega obsega zaloga, z druge pa tudi s stališča odgovornosti za dejanske zaloge. S stališča odgovornosti za dejanske zaloge v posameznih fazah poslovnega procesa in s stališča odgovornosti za doseganje normativov porabe posameznih izdelkov je bistvenega pomena tudi raven vrednotenja polizdelkov v posameznih fazah zaloga in delovnega procesa. Prenizko vrednotenje polizdelkov navaja uporabnik teh polizdelkov na neracionalno porabo in s tem oškodovanje vseh udeležencev pri pridobivanju skup-

nega prihodka v predhodnih fazah dela.

Zaradi motivacije racionalnega obnašanja pri uporabi polizdelkov je nujno potrebno, vsaj za kalkulacije in obračun pri uporabniku, zagotoviti tako raven vrednotenja, ki bo zagotavljala najmanj enostavno reprodukcijo vsem udeležencem pri proizvodnji polizdelka. S tem seveda ni rečeno, da bi morali s tako ravnijo vrednotiti tudi zalogo polizdelkov proizvajalca, dokler ni bila vzeta v nadaljnji proces proizvodnje pri drugi temeljni organizaciji in s tem pri drugem nosilcu odgovornosti.

V zvezi s tem bo potrebno tudi razčistiti vprašanje, kje naj se vodijo oziroma kdo naj upravlja zaloge določenih polizdelkov konkretne temeljne organizacije, dokler niso bile vzete v nadaljnji proces proizvodnje. Po našem mnenju je primerno stališče, po katerem zadrži upravljanje in s tem tudi financiranje zaloga polizdelkov vedno zadnji producent v produkcijski verigi, ker s tem preprečujemo proizvodnjo polizdelkov, ki jih naslednji producent še ne potrebuje. Kolikor pa bi bila proizvodnja določenih polizdelkov na zalogo v interesu več temeljnih organizacij zaradi premoščanja ne skladnosti v kapacitetah, pa naj bi se take temeljne organizacije dogovorile o združevanju sredstev za financiranje takih zalog.

Ne glede na to, kako se odločimo glede vodenja zaloga v posameznih fazah proizvodnega procesa pa bo vsekakor nujno v trenutku izdaje polizdelkov v nadaljnjo fazo predelave ali dodelave to fazo dela obremeniti z vrednostjo v proizvodnjo prevzetih polizdelkov, ker so v tem trenutku polizdelki in njihova usoda prešli v drugo področje odgovornosti. Poleg tega pa moramo tudi zagotoviti realno vrednotenje družbenih sredstev v vseh fazah družbene reprodukcije in zaradi tega ni vzdržno vrednotenje polizdelka zadrževati v zalogi predhodne faze, ker ga ni v nobenem skladišču več in kot tak v svoji naravni obliki sploh ni več ugotovljiv, pač pa je njegova vrednost prešla v nov proizvod, četudi njegova proizvodnja še ni dokončana. Z obračunom dokončanih proizvodov pa se bo lahko ugotavljala tudi uspešnost uporabe polizdelkov kot sestavina delovnega rezultata tiste faze, ki je v svojem proizvodnem procesu uporabila konkretne polizdelke.

Ob upoštevanju načel zakona o združenem delu je treba naknadno poračunavati uspešnost uporabe polizdelkov in njihovega skladiščenja (izmet, okvare). Zato bomo morali pri dokončnem razporejanju skupnega prihodka upoštevati tudi gibanja polizdelkov in njihove izkoristke v proizvodnem procesu. To pa pomeni, da bomo pri dokončnem obračunu skupnega proizvoda morali upoštevati deleže posameznih udeležencev glede na dogovorjene normative, glede na obseg polizdelkov, ki so bili uporabljeni v nadaljnjem procesu proizvodnje, glede na obseg realizacije skupnega proizvoda po vrstah proizvodov in glede na dejansko doseženo razliko med tržno vrednostjo in vsoto vrednosti po interno dogovorjenih normativih vrednotenja prispevka vsake posamezne temeljne organizacije združenega dela. V ta namen bo seveda potrebno zagotoviti tekoče spremljanje gibanja polizdelkov, v vseh fazah proizvodnega procesa, tekoče spremljanje zaloga po področjih odgovornosti, tekoče zasledovanje normativne vrednosti polizdelkov in normativne vrednosti prispevka živga in minulega dela v vsakem polizdelku v vsaki fazi produkcijskega procesa. Takojšnja razdelitev doseženega skupnega prihodka na osnovi planskih proporc prispevka vsake posamezne temeljne organizacije k realizaciji skupnega proizvoda je lahko samo začasna, pri končnem obračunu pa bo nujno potrebno upoštevati vse spremembe v gibanju obsega proizvodnje zaloga, doseganju normativov in doseganju pričakovane prodajne cene.

Konkretna rešitev nakazanih načel pri razporejanju skupnega prihodka v praksi lahko poteka na ta način, da skupno doseženi prihodek

Tehnični muzej in cerkev na Stari Savi v zadnjem snegu

naprej razdelimo na del skupnega prihodka, ki zagotavlja enostavno reprodukcijo (seveda po normativni porabi) vsem udeležencem proizvodnega procesa v obliki interne cene in na del skupnega prihodka, ki pomeni dodatno vrednotenje prispevka živega in minulega dela posameznih udeležencev v skupnem prihodu glede na dejansko dosežene tržne rezultate.

Za enakomerno zagotavljanje enostavne reprodukcije vsem udeležencem pri skupnem prihodu v skladu z njihovimi rezultati dela je potrebno sprejeti načelo, da zadnji udeleženec v skupnem prihodu dobi od skupne vrednosti prodanih proizvodov po samoupravno dogovorjenih internih cenah toliko manj, kolikor znaša v njegovem delu proizvodnega procesa uporabljena vrednost polizdelkov predhodnega udeleženca, ugotovljena prav tako po internih dogovorjenih cenah. Iz skupnega prihodka ugotovljenega na osnovi tržnih rezultatov, ki pripade po tem postopku predzadnjemu udeležencu za kritje enostavne reprodukcije, bo le-ta prav tako kot njegov naslednik moral odstopiti svojemu predhodniku toliko skupnega prihodka, kolikor znaša v njegovem delu proizvodnega procesa uporabljena vrednost izdelkov predhodnega udeleženca. Postopek se tako ponavlja od prvega udeleženca. Na tak način zagotovimo razporeditev skupnega prihodka v delu, ki zagotavlja enostavno reprodukcijo v okviru dogovorjenih normativov na vse temeljne organizacije v skladu z njihovimi dejanskimi prispevki k realizaciji skupnega proizvoda, pri čemer pa smo avtomatično poračunali vse odlike od normativov porabe v breme tiste temeljne organizacije, pri kateri je dejansko prišlo do odlikov. Morebitne reklamacije po krivdi predhodnih udeležencev pri pridobivanju skupnega prihodka bi se seveda reševale z internimi finančnimi obremenitvami na osnovi rešitve posameznega spora.

Opisani način razporejanja tistega dela skupnega prihodka, ki ustreza vrednosti po internih cenah, je tudi edini način, ki omogoča prehod z dosežanega sistema interne realizacije in faznega obračuna celotnega prihodka na sistem obračuna po načelih skupnega prihodka. Za izvedbo prehoda po opisanih načelih je potrebno samo upoštevati, da za porabljen polizdelek, nabavljen od predhodne temeljne organizacije pred dogovorom o pridobivanju skupnega prihodka, predhodni temeljni organizaciji ne bo pripadel ustrezen del skupnega prihodka po opisanih načelih. Šele ko bo temeljna organizacija začela uporabljati polizdelke, ki so po sprejetih načelih skupnega prihodka še vedno v upravljanju predhodne temeljne organizacije, bo za dejansko porabljen količine prihodka, ki pripada predhodni temeljni organizaciji.

SKUPNI DOHODEK

Osnovni problem pri ugotavljanju deleža v skupnem prihodu je zagotovitev ločenega ugotavljanja dohodka za tisti del poslovanja, za katerega se partnerja dogovorita, da bosta združevala delo in sredstva in na osnovi rezultatov, doseženih v takem delu poslovanja, ugotavljala skupni dohodek.

Ugotavljanje mase skupnega dohodka poteka popolnoma enako kot ugotavljanje dohodka na kakršni koli ravni.

Ker je dohodek razlika med doseženim celotnim prihodkom in zanj porabljenimi sredstvi, je očitno, da je potrebno zagotoviti ne samo ločeno ugotavljanje doseženega celotnega prihodka v določenem delu poslovanja, ampak tudi evidenco in obračun v vseh oblikah angažiranih in porabljenih družbenih sredstev za dosego takega celotnega prihodka. Prav zaradi zagotovitve realnega ugotavljanja dohodka na ravni temeljne organizacije je opravljena zahteva, da morajo biti vsa sredstva in njihova poraba evidentirana v knjigah ločeno po temeljnih organizacijah od začetne denarne oblike, prek transformacije v osnovna in različne oblike obratnih sredstev, njihove porabe v poslovnem procesu do njihove tržne realizacije in ponovnega pretvarjanja v denarno obliko.

Ce je bila taka ločena knjigovodska evidenca nujna za realno ugotavljanje dohodka na ravni temeljne organizacije, je samo po sebi razumljivo, da tudi skupnega dohodka za določen del poslovnega procesa ne moremo realno ugotavljati drugače kot po načelih, ki veljajo za temeljno organizacijo. To pa pomeni, koliko želimo ločeno ugotavljati dohodek za določen del poslovnega procesa, je potrebno za tak del poslovnega procesa zagotoviti v celoti ločeno knjigovodsko evidenco, tako kot je to predpisano za vsako družbeno pravno osebo.

Stališča, da to ni potrebno, kar lahko po merilih samoupravnega sporazuma ugotavljamo za tak del poslovanja skupni dohodek kot osnovo za ugotavljanje deležev tudi

Celotnega sistema seveda ni treba izvajati tako, da bi vsaka temeljna organizacija najprej ugotavljala, kolikšen bruto delež pri skupnem prihodu ji pripada po načelih interne cene, in nato še posebej, koliko tako ugotovljenega deleža mora odstopiti predhodni temeljni organizaciji zaradi uporabe njenih polizdelkov.

Medsebojni obračun oziroma poračun t.j. ugotavljanje končnih deležev za vse sodelujoče TOZD, je možno organizirati v tisti temeljni organizaciji ali v delovni organizaciji, ki je po sporazumu zadolžena za ugotavljanje in razporejanje skupnega prihodka. V ta namen je potrebno samo doseči, da vsaka posamezna temeljna organizacija sproti, najmanj pa enkrat mesečno daje poročilo o vrednosti porabe polizdelkov, ki jih imajo pri njej v skladu s posameznimi temeljnimi organizacijami - proizvajalke polizdelkov. Na osnovi takih podatkov bo služba, ki je določena za razporejanje skupnega prihodka ugotavljala, koliko skupnega prihodka po načelih interne normative cene pripada vsaki posamezni temeljni organizaciji. Iz kalkulacijskih podatkov vrednosti normativnega delovnega prispevka za vsak posamezni proizvod po posameznih temeljnih organizacijah pa mora ta služba ugotavljati kumulativno vrednost normativnega delovnega prispevka vsake posamezne temeljne organizacije v prodanih proizvodih. Tako ugotovljena kumulativna vrednost normativnega delovnega prispevka pa je osnova za razporeditev tistega dela dejanskega skupnega prihodka, ki presega vrednosti po internih cenah.

Seveda je potrebno računati tudi z najrazličnejšimi kombinacijami. Tako bo na primer problem odlikov od nabavnih cen rešen praviloma v odvisnosti od pristojnosti pri naročanju reprodukcijskega materiala. Kolikor bo pristojnost nabave obdržal vsak posamezni udeleženec pri pridobivanju skupnega prihodka za sebe, se bomo verjetno dogovorili, da bo v okviru svojega normativnega vrednotenja nabavljenih surovin kalkuliral tudi normalne in pričakovane tržne rizike pri nabavi. Kolikor pa bo funkcija nabave postala združena poslovna funkcija s skupnim tržnim rizikom, pa se seveda lahko tudi dogovorimo, da bodo odlik pri nabavnih cenah izločeni iz ugotavljanja interne normative cene in bodo povečali tržni rezultat v okviru skupnega prihodka. Verjetno je bistveni pogoj za razvoj samoupravnih odnosov na osnovi skupnega prihodka, omogočiti zainteresiranim temeljnih organizacijam, da uvajajo različne rešitve, pač odvisno od njihovih tehnoloških, organizacijskih in tržnih pogojev, predvsem pa odvisno od stopnje njihove dohodkovne in solidarnostne povezanosti.

Z uporabo samoupravno dogovorjenih normativov porabe nasproti doseženemu prihodu iz takega dela poslovanja, niso sprejemljiva. Zakon o združenem delu namreč zahteva, da se pred ugotovitvijo dela dohodka, ki je osnova za ugotovitev deležev na osnovi združenih sredstev, zagotovijo osebni dohodki in skupna poraba delavcem v temeljni organizaciji, ki je pri svojem poslovanju uporabljala sredstva drugih, v skladu s skupnimi osnovami in merili, ki veljajo v organizacijah združenega dela. To pa pomeni, da je uporaba normativov pri ugotavljanju osnove za udeležbo na osnovi združenih sredstev omejena na del dohodka, ki naj služi za razširitev materialne osnove dela in za deleže združevalcem sredstev. Poleg tega velja tudi splošno načelo, da iz skupnega dohodka ni mogoče zahtevati deleža za uporabljena sredstva, če dejanski dohodek ne zadostuje za dogovorjeni obseg sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo.

Vsekakor je torej potrebno zagotoviti ločeno ugotavljanje skupnega dohodka v delu poslovanja za katero se dogovorimo. Ločeno ugotavljanje dohodka pa zahteva ločen obračun in ločeno bilanciranje sredstev kot predpogoj ločenega ugotavljanja rezultata. Zaradi tega bo že pri sklepanju samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev potrebno paziti, na kateri ravni se bo ugotavljal skupni dohodek. Vsekakor sodimo, da bo v normalnih razmerah raven temeljne organizacije primerna in da zaradi združevanja sredstev ne bo potrebno, razen v izjemnih primerih, organizirati ločenega knjigovodstva in ločenega obračuna za določen del delovnega procesa. Za realno ugotavljanje dohodka je v prvi vrsti potrebno, da je tak del poslovanja tehnološko zaokrožena celota in da je za isti del poslovanja možno ločeno ugotavljati sredstva in njihove vire. To pa so istočasno temeljni pogoji za konstituiranje posebne temeljne organizacije in zato v normalnih razmerah ne bo možno in ne potrebno organizirati obračun

na nižji ravni, kot je temeljna organizacija združenega dela.

Nadaljnji problem bo pri delitvi skupnega dohodka po izločitvi dela za osebne dohodke in skupno porabo delavcev po merilih, ki veljajo v organizacijah združenega dela (združevalcih sredstev) kako razdeliti ostanek glede na prispevek živega in minulega dela. Problem bo predvsem v tem, kako vrednotiti živo delo nasproti minulega dela.

Se prej pa moramo najbrž ugotoviti, da je vrednost minulega dela, ki je sodelovala pri ustvarjanju skupnega dohodka, enaka celotni vrednosti združenih sredstev, ne glede na to, ali se ta sredstva v poslovnem procesu uporabljajo kot osnovna ali kot obratna. Amortizacija torej v nobenem primeru ni in ne more biti merilo prispevka minulega dela k skupaj ustvarjenemu dohodku. Amortizacija je samo nadomestilo uporabe minulega dela, akumuliranega v delovnih sredstvih in je višina obračunanega nadomestila odvisna od življenjske dobe posameznih delovnih sredstev. Če so za pridobivanje dohodka v določenem poslovanju vse naložbe v delovna sredstva potrebne, zaradi različne življenjske dobe delovnih sredstev ne moremo postaviti teze, da je minulo delo, vezano v zgradbah z dolgo življenjsko dobo in zato majhno stopnjo amortizacije, vredno manj kot minulo delo, ki je vezano v stroje. Tako gledanje bi privedlo do različnega vrednotenja akumuliranega minulega dela v odvisnosti od usmeritve naložbe. Pri taki logiki bi potem morala dati največjo udeležbo v skupnem dohodku sredstva, vložena v tekoče poslovanje, ki se vsakokrat v celoti nadomeščajo iz doseženega prihodka, ker pač njihova materializirana oblika bo vsakokratni uporabi v celoti prehajala na nov proizvod. Merilo za ugotavljanje deleža z naslova minulega dela so vsekakor celotna združena sredstva ne glede na trenutno pojavno obliko, v kateri so pri poslovnem procesu angažirana.

Tudi glede merila za ugotavljanje deleža na osnovi živega dela v določeni obračunski dobi smo lahko enotni, da je to vsota samoupravno dogovorjenih sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Problem je le v tem, da imamo na eni strani akumulirano minulo delo daljšega obdobja, na drugi strani pa vrednotenje enoletnega živega dela. Verjetno ne bo vedno in povsod primerno ali primerjati dinar akumuliranega minulega dela z dinarjem osebnega dohodka obračunske dobe. Če izhajamo iz dejstva, da je minulo delo družbeni prihranek, ki omogoča večjo družbeno produktivnost dela ima vsak uporabnik minulega dela dolžnost to delo uporabljati tako, da dosega čimvečjo produktivnost živega in minulega dela. Ker je prav od uspešnosti kombinacije živega in minulega dela odvisno, kakšen bo dohodkovni rezultat, je očitno, da živo delo, ki uporablja večjo maso minulega dela, prevzema večjo odgovornost in je za zato v takem primeru potrebno za uspešno poslovanje živo delo bolje nagraditi oziroma mu priznati relativno večjo težo pri ugotavljanju deležev iz skupnega dohodka glede na prispevek živega in minulega dela.

Iz povedanega lahko sklepamo, da bo v samoupravnih sporazumih o združevanju dela in sredstev potrebno določiti tudi medsebojne relacije pri vrednotenju prispevka živega in minulega dela. Medsebojna relacija bo verjetno odvisna od interesov, stopnje tehnološke opremljenosti in vrste dejavnosti. Empirične raziskave medsebojnih relacij živega in minulega dela v posameznih dejavnostih, družbene produktivnosti, dohodka in akumulacije v narodnem gospodarstvu bi morda lahko dale napotke, kakšna naj bo relacija medsebojnega vrednotenja živega in minulega dela v posameznih dejavnostih odvisno od stopnje tehnične opremljenosti. Naslednji problem je vprašanje revalorizacije združenih sredstev. Na pomladanskem simpoziju Zveze ekonomistov in Združenja računovodskih in finančnih delavcev je bil ta problem dokaj osebno obravnavan. Nesporo je bilo ugotovljeno, da inflacija ne deluje samo na sredstva, ki so vezana v osnovnih sredstvih, ampak tudi na vsa obratna sredstva. Ko smo že sprejeli načelo, da učinek revalorizacije ugotavljamo glede na spremembo vrednost sredstev v materialni obliki (predpisara tehnika revalorizacije osnovnih sredstev) vsekakor ne moremo mimo dejstva, da zaradi inflacije svojo nominalno vrednost spreminjajo tudi zaloge obratnih sredstev. Za pravilno revalorizacijo trajnih virov bi morali zato čimprej sprejeti tudi tehniko revalorizacije zalog v obratnih sredstvih. Dokler razporejamo med trajne vire sredstev samo učinek revalorizacije osnovnih sredstev, trajni viri ne bodo valorizirani v celotni vrednosti, ker so angažirani tudi v zalogah obratnih sredstev.

Glede vračila združenih sredstev pa bo verjetno potrebno z zakonom predvideti natančnejše pogoje vra-

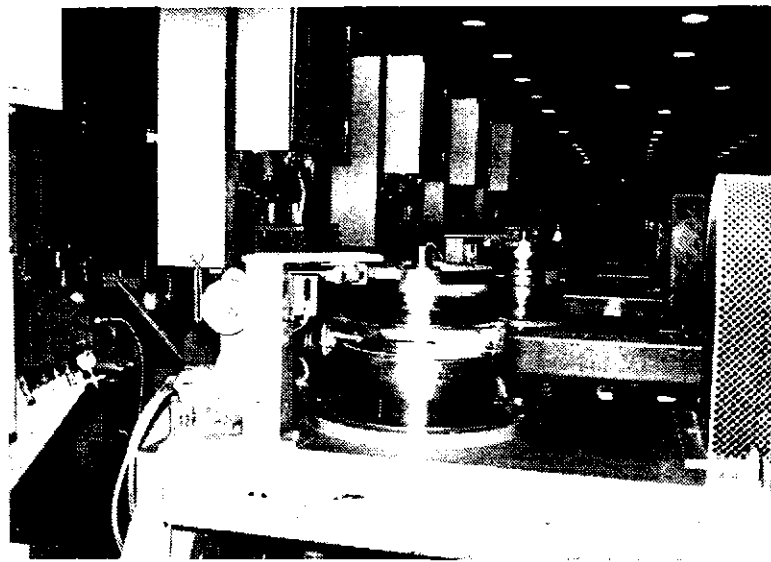
čanja iz udeležbe v dohodku. Po našem mnenju je vračilo iz udeležbe v dohodku možno samo na tak način, da del dohodka, ki je namenjen za vračilo, organizacija - uporabnik združenih sredstev - prek svoje delitve dohodka vnese v svoj poslovni sklad in šele nato tako formirani del poslovnega sklada uporabi za vračilo.

Sodimo, da bo prav tako z zakonom potrebno natančneje določiti, kdaj delež pri dohodku preseže normalno velikost in bi se moral tak delež uporabiti za odplačilo oziroma vrnitev združenih sredstev, ne pa za povečanje dohodka združevalca sredstev. Vsekakor bo potrebno zagotoviti primerno stimulacijo združevalcem sredstev. Prav tako pa bi morala biti omejitev deležev vezana na omejevanje prevzemanja rizikov iz skupnega pridobivanja dohodka. Kolikor se združevalci dela in sredstev dogovorijo za solidarnostno pokrivanje vseh rizikov pri skupnem pridobivanju dohodka, je problematično kakršnokoli omejevanje deležev iz dohodka, ker bi takoj po analogiji prišlo tudi do omejevanja obveznega pokrivanja skupnih rizikov. Sodimo, da je primarnega pomena zagotoviti ustrezno vrednotenje prispevka živega dela nasproti minulemu delu kot kriterijev za udeležbo v skupnem dohodku. Če

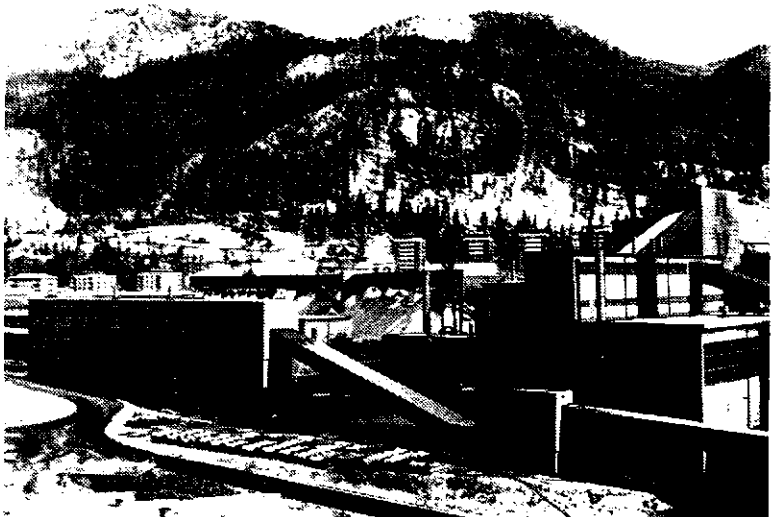
smo pri tem vrednotenju zadeli pravo relacijo, verjetno ni potrebno nikakršno omejevanje deležev pri skupnem dohodku. Omejevanje deležev združevalcem sredstev bi bilo sprejemljivo, če združevalci ne sprejemajo skupne odgovornosti za rizike. Čim manjše rizike združevalci sprejemajo, večja naj bi bila omejitev deležev pri skupnem dohodku, in če ne sprejemajo nič več rizikov kot poslovne banke, naj bi bila omejitev na ravni običajnih obrestnih mer.

Za zaključek lahko ugotovimo, da je problematika na področju razporejanja tako skupnega prihodka kot tudi skupnega dohodka, zelo pestrá in da bodo rešitve nujno odvisne od dejanskih razmer in interesov v organizacijah združenega dela, ki skupaj ustvarjajo dohodek. Trenutno je verjetno najpomembnejša ugotovitev, da mora zakonodaja omogočiti različne oblike združevanja dela in sredstev skupnega pridobivanja dohodka na podlagi skupnega prihodka in skupnega dohodka ter da bo samo zadostna pestrost možnosti omogočila hitrejšo dohodkovno povezovanje po samoupravnih poti.

Jože Mali
Gospodarski vestnik
štev. 5,
9. februarja 1978

Nova linija za proizvodnjo VAC žice

Naša aglomeracija in del Jesenic

Železarski globus

SIRIJA

V tej arabski državi pripravljajo gradnjo nove železarne z letno proizvodno zmogljivostjo od 500.000 do milijon ton surovega jekla. Pri tem bo nudila tehnično pomoč Indija. Dobavljala ji bo tudi potrebne železarske polproizvode in pomagala pri razvijanju sirskega nahajališča železove rude.

SOVJETSKA ZVEZA

Japonska železarska družba Nippon Steel Co. je dobila naročilo, da dobavi sovjetski železarni Novolipeck kontinuirno napravo za pocinkanje pločevine. To bo ena izmed največjih linij za pocinkanje na svetu z največjo možno hitrostjo 200 metrov na minuto. Letno bo lahko proizvedla 500.000 ton pocinkane pločevine debele od 0,25 do 2,5 mm in široke od 900 do 1800 mm.

TUNIZIJA

V bližini mesta Gabes predvidevajo gradnjo naprave za proizvodnjo železove gobe z letno proizvodno zmogljivostjo milijon ton. Del proizvodnje bodo porabili doma, del pa izvozili v nekatere evropske države. Zaenkrat so v teku razgovori o tej investiciji s predstavniki zahodnonemške grupacije Korf, ki je na tem področju v Evropi na vodilnem mestu.

ŠVEDSKA

Zaloge železove rude na skladišču švedske rudarske družbe LKAB so v zadnjem času narasle na rekordno količino 15. milij. ton. To je posledica zmanjšanja popraevanja v zadnjih dveh letih in predstavlja skoraj polovico letne proizvodnje. Tudi za bližnjo bodočnost izgledi za izvoz švedske železove rude niso dobri. Zaenkrat je zanesljivo izvozno naročilo samo za belgijske železarne, in sicer v količini treh milij. ton za obdobje od 1978 do 1980.

VIETNAM

Vietnamska vlada želi tehnično sodelovanje Japonske pri projektiranju in gradnji nove integralne železarne z letno proizvodno zmogljivostjo milijon ton surovega jekla. Za to sodelovanje je predvidena železarska družba Kawasaki Steel Co.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMCIJA

Prve ocene proizvodnje surovega jekla v letu 1977 kažejo slabo sliko. Proizvedenega je bilo manj kot 40 milij. ton kar je precej nižja številka kot je bila dosežena v letu 1976 (42,4 milij. ton) in celo nižja kot v proizvodnem smislu slabem letu 1975 (40,4 milij. ton). Vzrok je v slabši konjunkturi in prodaji železarskih izdelkov.

PREDZGODOVINA KOVINARSKEGA GIBANJA NA JESENICAH

Vendar pa bi 40 članov več pri krščanskih socialcih kakor pri socialnodemokratski organiziranih delavcih, 17. novembra 1901 – torej zelo nizko število pri obeh – ne smelo spravljati nikogar v začudenje, saj se okrog devetdeset odstotkov delavcev še vedno ni upalo aktivno organizirati v nobeni strokovni organizaciji. Če vemo, da je leta 1900 delalo pri Kranjski industrijski družbi v jeseniški dolini po poročilu Bratouske skladišnice 1543 delavcev (od tega 188 rudarjev – Tovarniški vestnik 1939, št. 16–17), pet let kasneje (1905) pa 1559 delavcev (od tega 43 rudarjev – isti vir št. 16–17), potem lahko vidimo kako nizek je bil odstotek vsega organiziranega delavstva leta 1901 v obeh delavskih organizacijah, od katerih se je krščansko-socialno katoliško delavsko društvo na Savi držalo pokonci bolj zaradi družbeno prosvetnega dela, saj je samo zatrjevalo v javnosti, da je njegov tamburaški zbor duša vsega delavskega gibanja na Jesenicah (Slovenski list 1902, št. 47).

Torej trditev v Zugwitzovih spominih (že cit. »Pod lipo« 1925) in po teh v brošuri »Jesenice« (Jesenice, 1936, str. 15) le ni bila tako iz trte izvita (glej Kermavner, Gorenjska I, str. 240) in tudi pritisk po 17. novembru 1901 na organizirane člane podružnice splošne Zveze metalurških delavcev Avstrije ni bil tako majhen, da je članstvo že prvi mesec po ustanovitvi padlo pod deset članov, kakor so 29. decembra 1901 ugotovili na seji kranjskega vodstva te zveze v Ljubljani. Ta padec pod deset članov pa je hkrati pomenil v skladu s pravili Zveze metalurških delavcev Avstrije (Metallarbeiterverband) razpust jeseniške podružnice. Za ta razpust se je zaradi 33. člena teh pravil moralo odločiti tudi kranjsko vodstvo Zveze metalurških delavcev Avstrije v Ljubljani pod predsedstvom Karla Linhart, jeseniški člani, ki so še ostali Zvezi zvesti, pa so se vključili med članstvo glavnega društva.

Dne 12. januarja 1902 je okrajno glavarstvo v Radovljici prijavilo razpust jeseniške podružnice Zveze kovinarjev ali metalurških delavcev Avstrije predsedstvu deželne vlade v Ljubljani (Kermavner, Gorenjska I, str. 243). Toda šele dve leti kasneje (14. novembra 1904) je odbor društva na zahtevo deželne vlade sporočil sklep o razidu (jeseniške) podružnice na temelju društvenega zapisnika in številko uradnega lista, kjer je izšla objava o razidu (isti vir, str. 243).

Tako je ustanovitev rdečega kovinarskega sindikata 17. novembra 1901 potonila v predzgodovino sindikalnega (ali kakor so do okupacije 1941 govorili strokovnega) razreda

delavskega gibanja na Jesenicah. Morda je bila vseeno upravičena trditev o klerikalnem pritisku na gostilničarje, da socialistom niso dajali prostorov za shode, saj leta 1902 socialisti niso prirejali več političnih shodov na Jesenicah, marveč v Radovljici. Prvi tak shod je bil 12. januarja 1902, na katerem je govoril prav glavni kovinarski socialnodemokratski organizator na Kranjskem Karel Linhart (Rdeči prapor 1902, št. 4). Kakor že vemo iz poročila na VIII. zboru avstrijske socialne demokracije v začetku novembra 1901 na Dunaju, je v Radovljici bralno društvo narodnjakov prešlo v socialnodemokratske roke (Zgod. arhiv. KPJ Soc. gib. v Slov. str. 87), torej so bili tudi pogoji za socialno demokratske shode boljši kakor na Jesenicah, kjer je bil leta 1902 en sam socialno demokratski shod dne 6. julija 1902, na katerem je govoril Josip Kopač (Rdeči prapor 1902, št. 27) in h kateremu se bomo še vrnil.

Drugi po takratnem tisku znani socialnodemokratski shod v Radovljici, pa je bil dne 5. oktobra 1902. Poleg Karla Linhart je govoril tudi Jaka Škerbec iz Mojstrane (Rdeči prapor 1902, št. 40 in št. 41), ki se ga je poleg Franca Železnikarja in Etbina Kristana spominjal tudi Anton Zugwitz v svojih spominih (Pod lipo II, 1925). Karl Linhart se je na tem shodu lotil tudi gledanja voditelja slovenskih liberalcev dr. Ivana Tavčarja in njegovih pogledov na boj za splošno in tajno volilno pravico, Jaka Škerbec pa je okrcal krščanske socialiste, ki pobirajo drobtine za socialnimi demokrati (Rdeči prapor 1902, št. 40 in št. 41).

Leta 1902 naj bi bil po sporočilu v brošuri Jesenice v klerikalnem pritisku na socialne demokrate na Jesenicah tisti čas, ko so nahajskane in pobožne device (beri: tercialke) na cestah pljuvale v razkrinkane in zaznamovane rdečkarje (Jesenice, 1936, str. 15).

Nekaj o odlikovanju jeseniških tercialk je 4. novembra 1902 poročal Slovenec, da so naše vrle žene dobro izplačale tiste, ki so leta 1902 hoteli Jesenice poplaviti z luteranskimi svetimi pismi (Slovenec, 1902, številka 253), kar je letelo predvsem na socialne demokrate, kar potrjuje članek »Los von Rom« (Proč od Rima) na Kranjskem in njegov sad, kjer je med drugim rečeno, da poteka vse gibanje za odpad (od katoliške cerkve) le v socialnodemokratski družbi (na Jesenicah – Slovenec, 1902, št. 227). Članek pred tem napada Štefana Trojarja, voditelja jeseniške socialne demokracije (isti vir), in Martina Putschögla, priseljence s Češke in lastnika socialnodemokratske gostilne pri Robiču na Savi (isti vir), (kasneje znana Kobalova gostilna Pri Vipavcu – opomba M. Kl.). Pri katerem se je ta družba na Jesenicah (isti vir) zbirala in kjer je bila 17. novembra 1901, kakor že vemo, ustanovljena podružnica splošno-avstrijske Zveze metalurških delavcev (gl. op. 253). V tej gostilni je imela tudi svoje prostore in prav tako shod 6. julija 1902, bil pa

je to tudi edini prostor, ki ga v tem času pritisk jeseniškega župnišča ni mogel iztrgati socialnim demokratom. Zato se jeseniškim socialistom ni bilo treba skrivati po hostah, kakor je zapisal Anton Zugwitz v svojih spominih (Pod lipo II 1925) in po Zugwitzu nekritično povzel tudi pisec Predzgodovine kovinarskega gibanja na Jesenicah v naslednjem odstavku, ki je docela iz trte izviti: »Slovenec je leta 1902 z zadoščanjem in z gotovim namenom napisal: kitajsko-japonski boksaarji na Savi pri Jesenicah se skrivajo po hostah, kjer zborujejo...« (Jesenice, str. 15).

Teh stavkov v Slovencu leta 1902 ni najti, čeprav je 13. novembra 1902 objavil Slovenec nekakšno Pismo iz Kitajske, satiričen zapis, ki pa ni bil naperjen zoper socialne demokrate, marveč zoper slovenske liberalce (Slovenec 1902, št. 261). Torej tako imenovani boksaarji, kakor so v imperialistični Evropi imenovali ustajajo kitajskih kmetov, obrtnikov in mestne revščine proti izozemski imperialistični agresiji, niso v omenjenem Pismu iz Kitajske imeli prav nobene zveze s klerikalnimi napadi na jeseniške socialne demokrate in njihovo takratno težko borbo.

»Težka je bila borba v takih razmerah. Toda naši borci niso obupali. Vztrajno so prenašali preganjanja, zaničevanja in zapostavljanja, vedno v zavesti, da dan zaduščenja mora priti« (Jesenice, 1936, str. 15 in str. 16).

Tudi v tem odstavku v brošuri Jesenice se kaže Zugwitzova zagata, v katero je prišel v svojih spominih zaradi omrtvelosti socialnodemokratskega gibanja na Jesenicah in zaradi hotenega bežanja od pravih vzrokov, ki niso samo omrtvili socialno demokratsko razredno delavsko gibanje na Jesenicah v začetku našega stoletja, marveč ga pritisnili popolnoma na tla. To je Anton Zugwitz verjetno storil zato, da bi ostal lik prvega jeseniškega socialističnega voditelja Štefana Trojarja socialistično čist in brez napak, saj je opravičeval celo njegov prestop v protestantizem, čeprav je prav ta prestop dal orožje v roke krščansko-socialnim voditeljem na Jesenicah, to se pravi jeseniškemu župnišču, ki se je odslej lahko pečalo s socialnimi demokrati kot s krivovernimi luterani in ne s socialnimi demokrati kot organizatorji boja delavstva za delavske pravice. To se pravi: idejni očetje krščansko-socialnega gibanja na Jesenicah so lahko prenesli boj s socialnega področja, kjer se je bilo težje biti s socialističnimi pogledi na delavsko uprašanje, kar je na primer dokazovalo delavsko gibanje v Zagorju, kjer so bili klerikalci po vplivu na delavstvo v manjšini, na versko področje, kjer so se čutili še vedno absolutno gospodarje.

In ker je pisec Predzgodovine kovinarskega gibanja na Jesenicah v brošuri »Jesenice« leta 1936 nekritično obnavljal Zugwitzove spomine, je nehote obnavljal tudi Zugwitzovo zagato, v katero je prišel pri ocenjevanju dogodkov iz tistih dni tudi v naslednjih odstavkih:

»Leta 1902 so začeli graditi karavanški predor. Delavstvo, ki je tedaj prišlo od vseh strani, je prineslo nekaj novega življenja v naše kraje« (Jesenice, 1936, str. 16).

(se nadaljuje)

Pa niti toliko ne bi zneslo, ko ne bi premeteni Čuk poročila malce raztegnil, tako da sta ostali v zadnji vrstici besedi »v zapestju« in je vrgel ta štrcelj prav tako 25 par kakor druge, polne vrstice. Še slabše je bilo z mrlič: na vsakega je odpadla komaj vrstica in pol, torej 37 par in pol, ker je moral nizat mrlič brez presledkov. Sprva jih je pisal vsakega v posebno vrsto, to se pravi, da sta pripadali vsakemu dve vrstici, toda direktor je menil, da je treba s prostorom varčevati.

Sledilo je tedensko poročilo »Brezposelnost« z dodatkom »Borja dela išče«, skupaj osem vrstic. Nekaj več je dalo poročilo »Zastrupila se je«, v katerem je bilo opisano, ne brez sočustvovanja, a tudi ne brez humorja, kako se je zagrenilo življenje 36-letni kuharici na orožniški postaji v Žetalah, ki je spila steklenico lizola. »Smrt v transmisiji« je vrgla šest vrstic, dočim beležka »Tovarnar obdaroval delavce« komaj štiri vrstice. Vedeti pa je treba še to, da je izpraznil Čuk med zbiranjem lokalnih vesti svojo tobačnico, kar mu je ukradlo od borgega honorarja dobro četrtino. Zato je sklenil, da bo odslej za vsako priliko posebej polnil tobačnico, pač po potrebi.

Nekaj daljših poročil mu je vrglo le sodišče. Dal jim je večje naslove: »Kako je Marta kupovala dežnik«, kjer je opisal žensko, ki si je v trgovini skrila dežnik pod krilo (v resnici si ga je pod plašč); in še podobne zgodbe: »Nepovabljeni svat«, »Dve leti pokore za vlom« ter »Utegnil bo premišljati«.

Začrtal je kljuko in vse tri strani z nekaj korekturami odnesel v stavnico, jih vrgel metarju na mizo, pregledal pičli stavek, ki je ostal za prihodnjic, in se vrnil v uredništvo. Pred priprtimi vrati pa je obstal. Ugledal je urednika Gobca, kako se sklanja nad telefon, s hrbotom obrnjen proti vratom, ter ujel pogovor:

»Naš reporter je... čenče lovi. Mlad in še neizkušen...« Kaj je odgovarjala poštarica, Čuk ni mogel vedeti, a Gobec je odgovarjal prilinjeno in vneto.

CVETKO ŽAGORSKI

»Tudi jaz ljubim glasbo. Toliko bi se imela pomeniti! Gospodična, počakam vas...« Poštarica se je branila, smejala sta se in se slednjic le zmenila za dan in uro.

Reporter je vstopil. Gobec ga je strogo ošinil in se na kratko poslovl od poštarice.

– Podjetni ste, je spregovoril Gobec po kratkem premolku. – Vendar vam po pravici povem, kot mlajšemu kolegi, da ste prestopili za avanturice. To je za prav mlade ljudi... ali pa za takšne, ki iščejo v mladosti in čistosti duhovnega navdih... »

Po teh zaupnih in vzgojnih, nekoliko filozofskih besedah je pomolčal, se sprehodil po sobi in gledal v tla, kakor da zbira misli, medtem ko je Čuk ugibal, čemu tako resnoba uvod, ter si prizadeval dati obrazu kar najbolj ponižen in nedolžen izraz.

– To sem hotel reči, dragi gospod Čuk, je povzel Gobec.

– Mlademu možu, kakršni ste vi, strememu k uspehom, pametnemu in spretnemu, je potrebna izkušnja, zrela ženska. V romanih lahko berete, da je pomenila odlična dama včasih že tudi uspeh v javnem življenju. Mlademu talentu ranemu človeku, plebejcu, je odprla vrata v družbo. Seveda so potrebni za uspeh tudi talent, pridnost ter volja, vendar lahko izkušnja, zrela ženska človeku v mnogočem pomaga... A to le mimogrede. Nekaj drugega bi vam rad povedal. Ne bom govoril, da vas cenim. Razumni ste, delavni ter naprej stremite, je laskal, kot je navada ljudi, ki skrivajo kaj za bregom. – Vidite, naš dnevnik se je lepo razmahnil. Tu je pravo področje za vas. Pri dnevniku si človek ne ošili le svinčnika, ne izbistri le duha in si ne pridobi le širokega razgleda, ampak stopi tudi v javno življenje, postane ustvarjalec v višjem pomenu besede. Odpirajo se možnosti v politiki, kulturi in gospodarstvu... Samo slep ne sme biti človek, slep, kdor hoče naprej!

Gobec se je ustopil pred Čuka in mu gledal pokroviteljsko in obenem prijazno v obraz.

– Zato odprite oči! je povzel. – Poglejte, kaj se godi okrog vas! Naša družba je v kulminaciji, stare grupacije izgubljajo moralno upravičenost za obstoj. Nove misli, nova gibanja in stremjenja se porajajo in tu je torišče za mladega človeka! Toda ni dovolj biti le reporter, oprostite – cunjar in zbiralec čenč. Treba je pokazati več volje, več navdušenja... »

Toliko da ni ušel Čuku smehljaj. Ga ima res za tako lahkovernega in neizkušenega ta stari prevečanec in mešetar? Ali je pa to besedičenje le svetel lošč, kakršen je potreben vsakemu loncu? Čuk se je naredil še večjega zagovedneža.

– Naš dnevnik je prebrodil hudo uro, ne da bi vi kaj vedeli in občutili. Zdaj je rešen. Najbrž ste se čudili današnjemu uvodniku in pozivu na volitve?

MARTINJAK	ŠIMEJ	ARETACIJA	IN DOŽIVETJA	
			V TABORIŠČU	
	5		BUCHENWALD	

Stransko taborišče »Dora« je bilo absolutna uničevalnica ljudi; pravili so mu »Himmelfahrtskommando«, ker se je iz tega pekla le malokdo rešil. Poiskal sem Vekoslava Figarja, ki je dobro obvladal nemščino in imel znanje med nemškimi tovariši. Skupaj sva odšla, da bi rešila, kar se rešiti da. Žal sva jih uspela rešiti samo devetnajst, med njimi se spominjam le nekaj imen: Janez Alič, Janez Drašlar, dr. Dušan Kermavner, Lojze Krakar in Zvonko Kavčič. Človek si se počutil srečnega, če si lahko komu olajšal trpljenje ali ga sploh rešil smrti.

Premestitev v boljšo komando pa je potekala takole: imel sem dva prijatelja, prej politična funkcionarja (eden je bil Karl Rauch z Dunaja, drugi je bil iz Linza), ki sta bila kapo pri največji komandi. Navadno sta me vprašala, če so tisti, za katere sem se potegoval, politično zanesljivi. Potem je kapo odšel na glavno delovno komando in tam povedal, da potrebuje določeno število ljudi. Jaz pa sem mu dal številke dotičnih zapornikov, ki jih je naslednjega dne po apelu poklical, da pričnejo z delom

v njegovi komandi. Žal sem na ta način lahko pomagal le nekaterim.

Leta 1944 je bilo za zapornike, ki smo bili nemški državljani, precej olajšav. Vzroke smo videli v dejstvih, da je Mussolini v Italiji propadel, da Stalingrad za Nemce ni bil več dosegljiv, pa tudi zaradi tovarne, ki so jo gradili tik ob taborišču. V tej tovarni so zaposlili večje število zapornikov, tehnične in inženirje. Ni nam bilo več treba po več ur stati na apelu in tudi kazni za nas so postale zelo redke. Za vse druge zapornike pa je ostalo vse pri starem.

Ko so pričeli graditi tovarno, so naredili tudi železniško progo, ki je tekla od Weimarja. Pri polaganju proge je umrlo veliko ljudi, največ Rusov in Poljakov, ki so morali delati brez hrane od jutra do večera, poleg tega pa so jih še pretepali.

Čim je bila tovarna v polnem teku, pa so začeli varčevati z delovno silo. Povečali so bolnico »revier« in poklicali vse zdravnike, ki so bili prej zaposleni v delovnih komandah. Ker med nemškimi zaporniki ni bilo nobenega zdravnika, so morali zaposliti zdravnike drugih narodnosti. Prva zdravnika sta bila Čeha. Prej je bil v bolnici samo en zdravnik, ki je bil esesovec: vse ostalo delo pri bolnikih so opravljali strežniki, ki so bili vseh vrst rokodelci. Esesovski zdravnik je prišel na pregled bolnikov samo od časa do časa in še takrat je polovico bolnikov poslal na delo.

Bilo je leta 1940, ko nekega dne nisem mogel stopiti na noge. Na apel so me morali odnesti, potem pa so me peljali v bolnico. Toda čez tri dni me je zdravnik poslal na delo. Komaj sem se privlekel do bloka, je opozoril, da ne morem sedeti, ker bi me lahko dobila kontrola in bi bil še on kaznovan. Meni pa je bilo vseeno in imel sem srečo, da tistega dne ni bilo kontrole. Naslednjega dne sem moral na delo, vendar nisem mogel delati; zame sta delala dva tovariša, sam pa sem pazil, da sem imel lopato v roki, če je prišel esesovec.

Ne spominjam se več, kdaj je bilo, ko sem dobil obvestilo, da so prispeli novinci, in sicer Jugoslovani iz taborišča Dachau. Za take kaznjence je bilo navadno določeno težko delo v kam-

nolomu. Med temi novinci sem spoznal prijatelja in znanca iz Ljubljane dr. Staneta Mahoto (sedanjega šefa nove bolnišnice v Ljubljani). Takoj sem šel k Figarju, ki je potem spravil Staneta v revir. To je bilo za nas Slovence in Jugoslovane velika sreča, ker je lahko veliko pomagal in lajšal bolečine marsikomu. Še danes sem mu hvaležen in mislim, da takih ljudi ne bi smeli nikoli pozabiti.

Bombardiranje okrog taborišča je postajalo vedno pogostejše. Taboriščno vodstvo je predlagalo komandi, da bi izbrali skupino zanesljivih zapornikov in organizirali gasilsko stražo. Esesovci so predlog sprejeli in vodstvu dovolili, da je samo izbralo kaznjence za to skupino. Med njimi sem bil tudi jaz. Dodelili so mi bloke, kjer so bili Rusi, Poljaki in Čehi. Dobili smo široke bele pasove, ki smo jih v primeru alarma dali na roko in potem lahko hodili okoli barak.

Prva nevarnost bombardiranja je bila 24. avgusta 1944. Mirno smo bili na delu, ko se je oglasila sirena; to je pomenilo, da se bližajo letala. Bilo je še dopoldne, kar je bilo nenavadno, ker so običajno prišli šele zvečer. Ker sem bil na straži, sem takoj vzel pas in stekel ven. Na dvorišču je ležalo polno stekla, ker so bila razbita vsa okna. Šel sem naprej in videl, da se vali proti barakam gost črn dim. Prepričan sem bil, da gorijo barake. Priletel je nov val bombnikov, zato sem se vrnil. Ker je bila naša delavnica zgrajena globlje v zemljo, sem vzel kramp in lopato za primer, da bi se stavba podrla.

Ko se je zunaj nekoliko umirilo, sem šel pogledat, kaj je z barakami. Dim se je dvignil in videl sem, da barake še vse stojijo, da pa je gorela velika delavnica, ki smo ji pravili tovarna. Tu so delali najprej za vojsko, potem tudi za taborišče. Ogenj je bil zato tako velik, ker je bilo tu mnogo lesa, pripravljeneja za žaganje. Ker je bil med bombardiranjem uničen tudi vodovod, nismo mogli gasiti.

Bombardiranje je bilo tako precizno, da v taborišče samo ni padla niti ena bomba, zato pa so onkraj bodeče žice stolkli vse. Esesovski oficirji so iskali zavetje pri nas v taborišču; bali so se za svoje življenje in so nas imenovali celo kamerade.

DELO IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE OBČINE JESENICE V OBDOBJU 1974-1978

V sredo, 8. februarja, se je izvršni svet skupščine občine Jesenice sestel na svoji 160. seji. Obravnavanih je bilo nekaj pomembnih zadev, predvsem pa je treba omeniti poročilo o delu izvršnega sveta skupščine občine Jesenice za obdobje 1974-1978, o katerem bodo razpravljali tudi delegati vseh treh zborov skupščine občine na sejah 21., oziroma 23. februarja.

Doslej je izvršni svet dvakrat poročal skupščini občine, tako da so bili delovni ljudje in občani seznanjeni z delom izvršnega sveta do konca leta 1977. Zdajšnje poročilo o delu izvršnega sveta pa je pripravljeno tako, da daje celovit prikaz dela od prve do 160. seje, kar omogoča kompleksnejši vpogled v celotno delovanje izvršnega sveta.

Izvršni svet je kot kolektivni izvršni organ občinske skupščine v svoji štiriletni mandatni dobi izvrševal tiste naloge, oziroma pravice in dolžnosti, v okviru katerih je skladno s svojo odgovornostjo spremljal stanje na različnih področjih družbenega življenja v občini.

Pri izvrševanju svoje funkcije se je ravnal po ustavnem načelu, da je občinski skupščini odgovoren za izvajanje njene politike in uresničevanje zakonov, odlokov, kakor tudi za usklajevanje in usmerjanje dela upravnih organov. Svojo aktivnost je izvršni svet organiziral in uresničeval na osnovi programa dela, v katerem je bila upoštevana programska usmeritev občinske skupščine ter njenih odlokov, sklepov in drugih odločitev. Pri uresničevanju svojih nalog in aktivnosti se je izvršni svet povezoval s pristojnimi izvršnimi in strokovnimi organi posameznih delovnih organizacij in institucij ter samoupravnih interesnih skupnosti, z njihovo udeležbo na sejah pa dosegel hitrejšo realizacijo politike občinske skupščine.

Razmeroma veliko časa in naporov je izvršni svet namenil samoupravnemu planiranju, oziroma sprejemanju srednjeročnega plana družbenega razvoja občine, kakor tudi samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti. S temi planskimi dokumenti, ki jih je sprejelo združeno delo, oziroma občinska skupščina, je opredeljena politika usmerjenega gospodarskega in družbenega življenja v občini, opredeljena je usmeritev proizvodnje, delitev družbenega proizvoda in drugi elementi, ki so pomembni za družbeni razvoj.

Izvršni svet je opravljal svojo izvršilno funkcijo tudi s tem, da je spremljal kazalce o gibanju gospodarstva in o tem sproti, oziroma občasno informiral občinsko skupščino, hkrati pa predlagal ustrezne ukrepe za stabilizacijo gospodarstva in družbenih dejavnosti. Pri tem je še posebej spremljal gibanje osebnih, skupnih in splošnih porabe in sproti opozarjal na dogovorjene okvire in odvisnost porabe od rasti družbenega proizvoda. Z doslednim izvrševanjem republiških predpisov, oziroma družbenih dogovorov in odlokov občinske skupščine, je izvršni svet izvajal tako finančno in davčno politiko, da je bila zagotovljena racionalna, oziroma restriktivna proračunska poraba, v okviru katere je bilo možno financirati najbolj nujne in družbeno sprejete naloge in obveznosti.

S področja tržišča in cen ter stanovanjskega in komunalnega gospodarstva, obrtne, turistične in kmetijske dejavnosti je izvršni svet predložil občinski skupščini več odlokov in družbenih dogovorov, s katerimi je bila določena politika za uravnavanje odnosov na teh področjih.

Na področju urbanističnega, oziroma prostorskega planiranja je izvršni svet predlagal odlok o osnovah urbanističnega planiranja, ki pomeni temeljno izhodišče za sprejemanje operativne urbanistične dokumentacije. Hkrati je predložil skupščini tudi več odlokov o potrditvi začetnih načrtov, v okviru svoje pristojnosti pa je sprejel več sklepov o uresničevanju urbanistične politike in uporabo prostora ter premoženjsko-pravnih zadev.

S svojo izvršilno funkcijo se je izvršni svet vključil tudi v urejanje problemov na področju notranjih zadev in družbene samozagrade, v proces podružabljanja, oz. izvajanja obrambnih priprav, oziroma splošnega ljudskega odpora, usmerjal je delo upravnih organov ter predlagal skupščini ustrezne splošne akte, s katerimi je bila določena nadaljnja usmeritev teh področij.

V vsej svoji mandatni dobi si je izvršni svet tudi prizadeval, da bi prispeval k hitrejšemu razvoju samoupravnih odnosov v organizacijah združenega dela ter da bi se s pospešenimi integracijskimi procesi realizirala usmeritev, ki jo je sprejela občinska skupščina z namenom, da se z združevanjem dela in sredstev doseže večje in boljše socialno-ekonomske rezultate. Hkrati z doseženimi rezultati na področju integracijskih procesov so bili doseženi tudi nekateri učinki v pogledu sanacije, oziroma stabilizacije gospodarskih in drugih organizacij združenega dela.

Izvršni svet se je vključil tudi v proces formiranja delegatsko organiziranih samoupravnih interesnih skupnosti, kakor tudi v oblikovanje ter usklajevanje njihovih programov, oziroma samoupravnih sporazumov o temeljnih planov. Operativno se je vključil tudi v proces samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja o financiranju programov samoupravnih interesnih skupnosti in v prizadevanja za izpeljavo svobodne menjave dela v teh skupnostih.

Na področju dela s krajevnimi skupnostmi je izvršni svet sodeloval z organi teh skupnosti predvsem glede načrtovanja, usklajevanja in izvajanja komunalnih del, sodeloval je v okviru razprav in javne obravnave predlogov odlokov letnih družbenih načrtov razvoja, oziroma proračunov občine, kakor tudi pri usklajevanju nalog v srednjeročnem družbenem načrtu razvoja občine za obdobje 1976-1980. Hkrati se je izvršni svet operativno vključil tudi v akcijo za sprejem samoupravnega sporazuma, ki ga je združeno delo sprejelo, glede združevanja sredstev za financiranje nekaterih nalog v krajevnih skupnostih. V okviru svoje pristojnosti je obravnaval tudi posamezne probleme, ki so se glede na različne potrebe in pogoje pojavljali v posameznih krajevnih skupnostih.

Področje delovanja izvršnega sveta je bilo tudi v usmerjanju, usklajevanju in nadzoru dela upravnih organov. Pri tem si je izvršni svet prizadeval, da bi se organizacija in delo uprave prilagodilo in čim bolj vključilo v delegatski sistem, s tem pa tudi približalo občanu.

Na zaključku kratkega povzetka, 23 strani obsega poročila o delu izvršnega sveta, še nekaj statističnih podatkov. Kot že rečeno se je izvršni svet sestel na 160 sejah in pri tem obravnaval 1.228 zadev, oziroma točk dnevnega reda ter sprejel 2.525 sklepov in odločitev. Skupni čas se je znašal 592 ur. V povprečju je tako ena seja trajala 3,7 ure, obravnavanih je bilo 7,7 točk dnevnega reda, sprejetih sklepov pa je bilo 14. Največ zadev - 470 - in odločitev - 1.130 - je bilo obravnavanih, oziroma sprejetih na področju izvajanja politike, izvrševanju odlokov, družbenega plana in drugih splošnih aktov skupščine občine.

Poleg poročila je izvršni svet na 160. seji razpravljal tudi o predlogu letnega načrta izvajanja družbenega plana razvoja občine Jesenice za obdobje od leta 1976-1980 v letu 1978. O omenjenem dokumentu so zbori skupščine občine razpravljali že v decembru 1977, posredovan pa je bil tudi v enomesečno javno razpravo, katere nosilec je bil izvršni svet. Javna razprava, ki je zajela širok krog delovnih ljudi in občanov, je v glavnem potrdila planska predvidevanja za letošnje leto, izoblikovala pa so se tudi nekatera stališča in predlogi, katere je izvršni svet upošteval. Tako je v predlogu predvidena 3-4 % rast realnih osebnih dohodkov, namesto prejšnje dvodstotne. Takšna rast je predvidena tudi v srednjeročnem planu. Druga sprememba se nanaša na področje investicij, saj se predvideva prioriteta pri tistih investicijah, ki bodo omogočale večje zaposlovanje žensk. Spremenjena je tudi razporednica, ki prikazuje delitev družbenega proizvoda, kar je pogojeno z uvedbo

davka iz delovnega razmerja. Izgradnja dveh igralnic za predšolske otroke, ki je bila v osnutku predvidena v depandansi naravnega zdravilišča Triglav, se predvideva ob osnovni šoli 16. december v Mojstrani. Pomembno spoznanje, ki izhaja iz javne razprave, je tudi to, da je zlasti v združenem delu vedno bolj prisotna tendenca po še hitrejšem uresničevanju zakona o združenem delu. Izvršni svet je predlog letnega načrta sklenil posredovati vsem trem zborom skupščine občine.

Nadalje je izvršni svet na tej seji obravnaval tudi predlog družbenega dogovora o oblikovanju cen v stanovanjski graditvi v SR Sloveniji. Namen družbenega dogovora je v tem, da poveže udeležence stanovanjske graditve v medsebojno dohodkovno soodvisnost, iz cene stanovanj pa naj izključijo vse elemente, ki vanjo ne sodijo ter s tem pripomore k relativnemu znižanju cen stanovanj. Družbeni dogovor jasneje opredeljuje obveznosti in pravice udeležencev tega akta, kot tudi vseh dejavnikov, ki so neposredno udeleženi z delom in sredstvi pri stanovanjski graditvi, določa pogoje za vzpostavitev dohodkovnih odnosov med vsemi neposrednimi udeleženci stanovanjske izgradnje, kakor tudi izhodišče in osnove za oblikovanje cen ter elementov, ki sestavljajo ceno stanovanja. Podpisniki družbenega dogovora, ki je bil že več kot pol leta v javni razpravi, so: Zveza stanovanjskih skupnosti Slovenije, Zveza komunalnih skupnosti Slovenije, Gospodarska zbornica SRS, republiški Svet zveze sindikatov, izvršni svet SRS in skupščine slovenskih občin. Izvršni svet je predložil vsem trem zborom skupščine občine v razpravo in sprejem.

Na tej seji je izvršni svet razpravljal tudi o osnutku odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve. Sprememba, ki jo osnutek odloka predvideva, je v tem, da se ukinja posebni občinski davek od plačil za storitve, opravljene v družbenem sektorju. Izvršni svet je sklenil predlog odloka posredovati vsem zborom skupščine občine v razpravo in sprejem.

V socialnem zavodu dr. Franceta Berglja bodo od 15. februarja dalje veljale nove cene oskrbnega dne. Izvršni svet je namreč razpravljal o zahtevku za povišanje cen oskrbnega dne. Stare oskrbne cene, ki so bile v veljavi od 1. januarja 1977, se zvišajo za 23,34 %, dodatne storitve v okviru redne dejavnosti pa so od lanskih dražje za 18,43 %. Pri tem gre za najvišji porast pri medicinski negi. Povprečno zvišanje vseh storitev - vključno z oskrbnim dnem - znaša 27,64 %, brez medicinske nege, ki jo financira skupnost zdravstvenega zavarovanja in ki ne bremeni samih uporabnikov, pa le 15,42 %. Izvršni svet je nove cene potrdil, hkrati pa je socialnemu zavodu dr. Franceta Berglja priporočil, da nastalo problematiko, ki zadeva dejavnost zavoda in je pogojena tudi s finančnimi problemi, rešuje daljnoročno in kompleksno skupaj s samoupravno interesno skupnostjo socialnega skrbstva in zdravstveno skupnostjo.

Naslednja, 161. seja, je bila v sredo 15. februarja, izvršni svet pa je med drugim obravnaval poročila o delu za leto 1977, ki so jih posredovali družbeni pravobranilci samoupravljanja Jesenice, javno pravobranilstvo Gorenjske in sodišče združenega dela Kranj.

Božo Ahc

O POLOŽAJU ŽENSK V ZDRUŽENEM DELU

V četrtek, 9. februarja, je jeseniški klub samoupravljalcev sklical razgovor za okroglo mizo po vprašanju: položaj delavke v združenem delu.

V razpravi so omenjali vrsto problemov in nakazali tudi nekaj rešitev le-teh, opozorili so na nizko stopnjo zaposlenosti žensk v jeseniški občini, ki je na 53. mestu med 60 občinami v Sloveniji. Poudarili so, da je potrebno proučiti možnost nadaljnjega zaposlovanje žensk, predvsem v posameznih delovnih organizacijah. Nove možnosti pa se odpirajo tudi na področju organizacije družbene prehrane, nege na domu in pomoči v gospodinjstvu. Opozorili so tudi, da je še vedno premalo žensk na vodstvenih in vodilnih delovnih mestih, čeprav v pogledu evidentiranja žensk za možne delegatke na volitvah ne morejo biti nezadovoljni.

Spregovorili so tudi o otroškem varstvu. Sedaj je v občini v predšolske ustanove vključenih 31 odstotkov predšolskih otrok, potrebe po organiziranem varstvu pa zaradi delovnega časa, družbenopolitične angažiranosti in še nekaterih drugih

vzrokov, nastajajo predvsem v popoldanskem času. Zato so tudi predlagali, da je potrebno začeti z novimi oblikami varstva v popoldanskem času in se, morda v sodelovanju s posameznimi delovnimi organizacijami, tudi dogovoriti za delovni čas v teh ustanovah.

Premalo je tudi narejeno na področju družbene prehrane, vendar pa bo za nadaljnjo akcijo potrebna predvsem analiza obstoječega stanja in šele na tej osnovi načrtovati nadaljnje delo. Dogovorili so se tudi, da bo potrebno o teh problemih, ki so dejansko problemi vseh nas, spregovoriti tudi na posebni problemski seji občinske konference SZDL Jesenice.

Rk

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 112. seji 6. februarja obravnaval program razvoja usmerjenega izobraževanja v občini, osnutek občinskega proračuna za 1978. leto, predlog programa dela izvršnega sveta za 1. polletje 1978, analizo razvoja turizma v radovljiški občini od 1971. do 1977. leta, poročilo komisije za ugotovitev upravičenosti občinske skupščine Radovljica do sredstev solidarnosti, poročilo komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu, predlog odloka o obvezni uporabi in obveznem plačilu komunalnih storitev, predlog odloka o programu izdelave zbirnega katastra komunalnih naprav ter predlog novih prispevnih stopenj za financiranje SIS v 1978. letu.

Predsedstvo OK ZSMS Radovljica je na 17. seji 9. februarja potrdilo pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo zaposlenih v tem organu. Sledila je obravnava liste evidentiranih možnih kandidatov za delegate v DPZ SOB Radovljica. Predsedstvo je soglasno predlagalo v ta zbor svoje delegate: Andreja Golčmana iz Zapuž, Ksenijo Luštek z Bleda, Jaka Pora iz Gorij in Antona Pretnarja iz Podbrezja. Za novi krog obiskov članov predsedstva po vseh OO ZSMS v občini, zaradi ugotovitve dejavnosti v pripravah na kongres ZSMS in ZSMJ, so imenovali šestčlansko delovno skupino, ki jo vodi predsednik OK ZSMS Jaka Por.

Izvršni odbor predsedstva OK SZDL Radovljica je na 50. seji prejšnji teden usklajeval proračunske potrebe vseh občinskih DPO in družbenih organizacij, ki se bodo v 1978. letu povečale v povprečju za 16 % ali 3.278.170. - din, upoštevajoč resolucijska odločila o financiranju splošne porabe. Pri tem so upoštevali predvideni porast OD za 17 in materialnih stroškov za 15 %. V nadaljevanju seje so na osnovi sklepov skupnega zasedanja predsedstva OK SZDL in občinskega sveta ZSS 26. januarja pripravili predloge za oblikovanje in razpored delegatskih mest za delegacije SIS v KS in OZD, ki so jih posredovali volilni komisiji pri OK SZDL.

Komisija, ki jo je imenoval izvršni svet OS Radovljica za pregled stanja nekdanje šole v Poljčah in Begunjah, je predlagala, da izvršni svet sprejme sklep o nadaljnji usodi obeh objektov. Stara šola v Begunjah naj bi se dodelila svetu KS Begunje, šola v Poljčah pa za namene otroškega varstva. Skupnosti otroškega varstva je naloženo, da v zvezi s tem pripravi programe, predračun in finančno konstrukcijo za obnovo objekta. Komisija je prav tako predlagala, da se določi namembnost starih šol tudi v Boh. Bistrici in na Gorjušah.

Volilna komisija pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je na 2. seji 6. februarja zavzela stališče, da bi na marčevskih volitvah namesto dosedanjih konferenc delegacij po šolskih okoliščinah za SIS volili delegacije v vseh 20 KS v občini, ki bi imele v vsaki skupščini zbora uporabnikov po enega delegata. Prav tako pa je komisija predlagala, da se oblikujejo konference delegacij v združenem delu tudi po teritorialnem principu in ne več samo po panogah kot doslej.

Inšpekcijske službe pri OS Radovljica so spričo vse večjih problemov pri odlaganju odpadkov in smeti na območju občine predlagale, da bi se v vseh strnjajih stanovanjskih naseljih namesto kant za smeti v blokih nabavili kontejnerji. Kante, ki so v lasti hišnih svetov, pa bi po ustreznih nižjih cenah odkupile KS za potrebe prebivalstva v manjših naseljih in zasebnih hišah.

Po sklepnih podatkih komisije za ocenitev škode po potresu 1975. leta so v radovljiški občini utrpeli škodo gospodarske organizacije za 19.752.000 din, družbene dejavnosti 4.830.000, stanovanjsko gospodarstvo 14,5 milijona in zasebniki 36.626.000 din. Ocenjena škoda je znašala 5,6 % doseženega družbenega proizvoda v občini za 1975. leto.

Na območju KS Lesce je pretežni del kmetijskih zemljišč razmeroma dobro obdelano, kljub temu pa je kmetijska inšpekcija lani ugotovila, da ob glavni cesti pri letališču ni bilo pokoseno okoli 1,5 ha, pri obratu TIO na Lipcah pa okoli 2 ha, čeprav je možna tudi strojna košnja. Okoli 6 ha neobdelanega oziroma nepokošenega zemljišča je bilo tudi na območju Sobca, Krvave doline in Volčjege hriba. V okolici Vrhnej, Otoka in Podvina pa je bilo ugotovljeno, da ni bilo pokosnih 5,5 ha nižinskih travnikov.

Izidi glasovanja na decembrskem referendumu o pravilniku o osnovah in merilih za vrednotenje dela in delitev sredstev za OD in skupno porabo tudi v OZD Plamen Kropa niso bili preveč spodbudni. Od 529 delavcev je za sprejem pravilnika glasovalo komaj 285 ali 54 % delavcev, proti sprejetju se je izreklo 114, 119 delavcev pa ni glasovalo. Tudi v Plamenu so očitno DPO in samoupravni organi dosegli prejšnjko delale na področju širokega in poglobljenega seznanjanja z vsebino samoupravnih aktov, zato jih v bodoče čaka še veliko nalog in odgovornosti.

Po podatkih davčne uprave pri OS Radovljica je v roku do 31. januarja napovedalo skupni dohodek za obdobje let 1977. leto 433 občanov radovljiške občine. Lani pa je za 1976. leto prijavilo dohodek 1.300 občanov. Zmanjšanje števila prijav je pripisati večjemu neobdavčenemu delu skupnega dohodka, ki je lani znašal 70.000 din, letos pa 110.000 din.

Izvršni odbor samoupravnega stanovanjske skupnosti Radovljica je na 32. seji 30. januarja razčlenil vsebine in organizacijske priprave na volitve v stanovanjsko skupnost. Obravnaval je tudi osnutek plana investicijskega vzdrževanja stanovanj in poslovnih prostorov za leto 1978, ki je poslan v razpravo vsem hišnim svetom. Dogovorili so se tudi o pristopu h gradnji stanovanj v Mošnjah, Bohinjski Bistrici, Zapužah, k obnovitvi zgradb v Bohinju in doizdavi bloka v Zgornjih Gorjah ter o odprodaji večjih starejših objektov za namene počitniške dejavnosti.

Občinska proslava slovenskega kulturnega praznika ob Prešernovem dnevu je bila v avli osnovne šole A. T. Linhart v Radovljici 10. februarja. V kulturnem programu, ki je bil posvečen tudi 100-letnici rojstva Otona Zupanciča, so nastopili operna pevka Zlata Ogjanovič, komorni zbor Stane Zagar iz Kroke, tamburaški orkester iz Bohinjske Bistric, recitatorji domače osnovne šole, KUD Radovljica in Ljubno ter DPD Svoboda Podnart. Ob tej priložnosti so tudi podelili Linhartovo plaketo Janezu Varlu, ki jo ni prejel na Linhartovi proslavi lanskega decembra.

Na osrednji gorenjski proslavi slovenskega kulturnega praznika Prešernovega dne v Trzinu je prejel Prešernovo nagrado Gorenjske za 1977 tudi komorni zbor A. T. Linhart Radovljica za uspešno 25-letno delo.

31. januarja so v vseh sedmih TOZD in skupnih službah OZD Veriga Lesce opravili referendum o samoupravnih sporazumih o združitvi v SOZD SZ, za katerega je glasovalo 72,76 % delavcev. Za samoupravni sporazum o združitvi v interno banko SZ je glasovalo 62,96 %, za samoupravni sporazum o združitvi v DO Veriga 67,38 % delavcev. Referendum za samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilu za razporejanje čistega dohodka in del sredstev za OD ni uspel, ker je za ta sporazum glasovalo le 43,3 % delavcev. Za ta akt so se izrekli z majhno večino le v TOZD TIO in skupnih službah, v vseh ostalih TOZD pa so bili proti.

V radovljiški občini so 1976. in 1977. leta inšpekcijski organi ugotovili 56 črnih gradenj. Oddelek za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve je doslej obravnaval 21 primerov. V 16 primerih je lokacijo zavrnil, v petih pa soglašal. Pritožbe na takšne odločitve je vložilo 12 strank. Oddelek bo še v februarju posredoval svetom KS 38 primerov nedovoljenih gradenj, ki jih bodo obravnavali skupaj s krajevnimi DPO in odločali o nadaljnjih postopkih.

Gradbena dela na novem t. i. D traktu, poleg hotela Park na Bledu, zaradi pomanjkanja investicijskih sredstev VIATOR TOZD Hotel Bled ne potekajo po načrtu. Vsekakor pa je vzrok tudi v premajhni zagnanosti pristojnih in tej delovni organizaciji. V toku so že razgovori, da bi pri sofinanciranju te naložbe sodelovali tudi občinska skupščina, Murka Lesce in Špecerija Bled. Če priprave za realizacijo zastavljenega načrta ne bodo gotove do konca februarja, bo izvršni svet predlagal občinski skupščini sprejete posebne ukrepe za uresničitev zastavljenega programa.

Družbenopolitične organizacije v Vitorju - hoteli Bled so konec januarja sklicale problemsko konferenco zaradi številnih problemov, ki so se nagomilili v tem delovnem kolektivu. Največ kritike je bilo izrečeno na račun sklepa DS, da znita OD v decembru, kar je izzvalo protestno podpisno akcijo več kot polovice zaposlenih v hotelih Golf in Park, ki so zahtevali, da se najdejo krivci in proti njim izvedejo ustrezni ukrepi. Na konferenci so ostro obsodili tudi druge kršitve medsebojnih odnosov.

KO ZE NOV Podnart, ki šteje 109 članov, sodi med najbolj delovne v radovljiški občini, zahvaljujoč zelo prizadevanjem članov upravnega odbora in tesni povezanosti z vsemi DPO in svetom KS. Izredno pomemben je njihov delež v pripravah na SLO v organiziranju družbene samozagrade in v organiziranju vsakoletnih spominskih prireditel in pohodov. Člani ZVB NOV so v večini tudi evidentirani za delegacije v KS, SIS in občinske zbore. Posebno velja omeniti dobro informativno propagandno dejavnost, ki jo obsegu prednjači v občini.

47-članski delovni kolektiv Tiskarne in knjigovoznice Radovljica bo tudi v prihodnje usmerjal svoje grafične in knjigovozniške storitve na zadovoljevanje tovrstnih potreb v občini in izven nje, zato ne nakuje novih naložb ali širjenja zmogljivosti. To je v skladu s stališči OK SZDL o namembnosti in razvoju malega gospodarstva. Potrebe po svojih storitvah v občini lahko pokrije s 30 % zmogljivosti, drugih 70 % pa izven občine.

Likovna sekcija KUD Bled je v počastitev Prešernovega dne, 8. februarja, zvečer pripravila svečano otvoritev likovne razstave Marijana Kukca iz Kranja, kjer je zaposlen kot likovni pedagog na posebni osnovni šoli. Kukec je znan umetniški fotograf, od 1969. leta pa se vse bolj ukvarja s kolaji in grafiko. Njegova dela odlikuje barvna ubranost, živahna igra elementov, skladnost in ravnotežje izdelane podobe ter dokajšen smisel za likovne zakonitosti in estetiko. Razstava bo na ogled do konca februarja.

Delegati 1. seje zbora ZKO Radovljica 23. februarja so ocenili delo občinske zveze, izvršnega odbora in vseh 22 kulturnih organizacij v občini. Uspehi so bili izjemno dobri, zato so planske naloge presežene. Na seji so sprejeli samoupravne akte, potrdili spremembe statuta in program dela za 1978. leto. Za posebne zasluge na področju amaterske kulturne dejavnosti sta prejela posebni priznanji Stanko Hodnik iz Bphinja in Jože Ravnik iz Ljubnega.

DPD Svoboda Rudija Jedretiča Ribno je v 1977. letu s finančno pomočjo kulturne skupnosti in lastnim deležem v skupnem znesku 37.000 din nabavilo pet novih reflektorjev in popravilo šest starih. Obnovili so tudi električno napeljavno v dvorani in na odru združnega doma ter opremlili garderobno sobo za dramsko skupino. Naštudirali so igro Kam iz zadreg, organizirali pet domačih prireditel in proslav ter gostovali z igrico Dedek Mraz in skratke v LIP Bled, Almiri Radovljica in v osnovnih šolah v Lescah, Begunjah in v Radovljici.

PRED KONGRESI ZVEZE KOMUNISTOV IV. DELEGACIJA

Nadaljevanje

Avtor študije meni, da je glavni vir takšnih omahovanj, dvoje pojmovanj v naši družbeni zavesti. Prvo je v teoriji sponzorstva, v pojmovanju, da bo demokratizem delegatskega sistema zagotovljen s spontano aktivnostjo samoupravnih skupnosti brez ustrezne demokratične integracije s celotno socialistično družbeno zavestjo, in nadaljuje: »Ker pa praksa kaže, da so takšna pojmovanja nevedna, nastaja tudi druga tendenca, to je, da morajo zveza komunistov in druge družbenopolitične organizacije neposredno, se pravi, z ustreznimi sredstvi politične avtoritete, ukazovati delu odgovornih organov družbenega samoupravljanja in državne oblasti, predvsem pa izvršnih organov. Če bi se sprijaznili s takšnim pojmovanjem, bi bila idejna in politična akcija zveze komunistov ne samo vse manj učinkovita, ampak bi to tudi zvezo komunistov privedlo do spora z demokratičnimi pravicami samoupravljalcev in njihovih delegacij. Takšno stanje pa bi tudi sicer lahko pripeljalo do vrste deformacij, vključno z dejansko ponovno vzpostavitev personalne unije izvršnih organov zveze komunistov in izvršnih organov državne oblasti. Takšno linijo pa smo že zdavnaj zapustili, ker je v preteklosti postala glavni vir birokratizacije ne samo državnega sistema, ampak tudi komunistične partije.«

Edvard Kardelj razmišljanje o delegaciji zaključuje s poudarkom da »si moramo prizadevati, da bodo zveza komunistov in druge družbenopolitične organizacije kakor tudi strokovne službe, znanost in drugi faktorji organizirane socialistične zavesti in ustvarjanja sestavnih del delegatskega sistema in da bodo vsi ti z vsemi delegacijami samoupravnih skupnosti in v ustreznih demokratičnih odnosih solidarno odgovorni za sprejemanje odločitev v delegatskem sistemu.«

DELEGATSKE SKUPŠČINE

Edvard Kardelj v nadaljevanju svojega razmišljanja pod gornjim naslovom poudarja, da je v zvezi z doslej obravnavanimi vprašanji posebno pomembna naloga nadaljnja graditev delegatskih skupščin v družbenopolitičnih skupnostih in ustreznih delegatskih teles v vseh oblikah samoupravne organiziranosti. To se ne nanaša na družbene funkcije in pristojnosti skupščin in drugih delegatskih teles, ker je to precizno določeno v ustavi, pač pa na graditev organizacijskega mehanizma in za metode dela, ki skupščine povezujejo z delegatsko bazo in celotno družbeno strukturo. »Najvažnejša naloga pri tem,« poudarja Edvard Kardelj, »je odstranitev ostankov stene, ki še vedno obstaja med delegatskimi skupščinami in drugimi organi državnega in samoupravnega upravljanja ter vsemi drugimi oblikami družbene strukture, kakor so družbenopolitične in druge družbene organizacije, znanost, strokovne službe itd.«

Cepprav, pravi Kardelj, ustava iz leta 1974 naglašja odpiranje skupščin do družbe, zaradi tradicij, enerģije in navad v skupščinah še vedno obstaja tendenca zapiranja vase, »kot da lahko urejajo stvari same zase, ne pa v stalnem stiku in posvetovanju z vsemi drugimi družbenimi dejavniki, se pravi samo v celovitem političnem sistemu samoupravne demokracije, kjer hierarhija institucij ne more biti edini faktor odločanja.« Nato Kardelj navaja, da se v skupščinah še vedno obnašamo, kot da bi bila to edina telesa, ki so odgovorna za sprejemanje končnih družbenih odločitev, ali da so izvršni sveti edini odgovorni za izpolnjevanje sklepov skupščin.

»Mislim,« pravi Edvard Kardelj, »da so takšna pojmovanja predvsem posledica vpliva tradicije parlamentarizma. Parlament je izraz monopola politične oblasti, poosebljene v vlada-joči stranki. Zato formalno nikomur ni odgovoren, čeprav je dejansko odvisen od zunanjeparlamentarne razredne oblasti. Naša skupščina pa je zgrajena na delegacijski skupnosti samoupravnih interesov. Potemtakem delegati niso več vezani na neko politično stranko niti na politični monopol, ampak na svojo volilno bazo in na vse tiste družbene sile, od katerih je odvisno uresničevanje kompleksnih interesov samoupravljalcev, se pravi tako njihovih parcialnih kakor tudi skupnih in splošnih družbenih interesov.«

Zato, nadaljuje Kardelj, morajo biti skupščine in izvršni organi nujno v vsem procesu sprejemanja družbenih odločitev na vseh ravneh odločanja in izvrševanja opirja za vpliv stališč celotne strukture subjektivnega družbenega faktorja. Seveda to zahteva, da v okviru delegatskega sistema moramo vgraditi organizacijske in druge mehanizme za odnose, ki jih zahteva takšna povezanost skupščin in izvršnih organov z vsemi socialističnimi ustvarjalnimi silami. To je za družbo samoupravnega pluralizma nujno tudi zato, da preprečujemo nastajanje centrov politične moči zunaj delegatskega sistema. Naše in tuje izkušnje nas učijo, da lahko taki centri resno deformirajo socialistične in samoupravne družbene odnose. Cilj naših prizadevanj zato mora biti, da bo sistem delegatskih skupščin središče celotnega samoupravnega in družbenega socialističnega ustvarjanja in »obenem tisto mesto, kjer naj vsi družbeni dejavniki prevzemajo in nosijo javno družbeno odgovornost za svoje delovanje.«

Potemtakem, poudarja Edvard Kardelj, mora biti delegatska skupščina delovno telo vse družbene skupnosti, ne pa eksponent parcialnih interesov ali nikogaršnjega političnega monopola. To pa je lahko le takrat, ko ga je delegatska skupščina odprta do družbe tako, »da pri pripravi in sprejemanju sklepov lahko neposredno sodeluje celotna samoupravna in družbena struktura, ki je zainteresirana za te sklepe. Seveda morajo skupščine tudi v našem sistemu sprejemati končne sklepe z večino glasov. Toda, da bi prišli do končnih sklepov, morajo v procesu njihovega nastajanja sodelovati tudi vsi drugi družbeni dejavniki.«

Edvard Kardelj nadaljuje: »Ko gre za organizacijsko strukturo in notranje odnose v delegatskih skupščinah, moramo prav tako kritično analizirati dosedanje izkušnje, in če je potrebno, opraviti ustrezne spremembe v njihovih poslovnikih. Na primer, pri uresničevanju vloge skupščin samoupravnih interesnih skupnosti kot enakopravnih zborov skupščin družbenopolitičnih skupnosti, kljub temu, da to vlogo ustava SFRJ jasno določa, obstoje poskusi, da bi se zmanjšal njihov dejanski pomen prav pri enakopravnem odločanju z zbori skupščin družbenopolitičnih skupnosti.« Zaradi nezadostno zgrajenih odnosov in mehanizma odločanja v SIS in nezadostno zgrajene prakse njihovega pravočasnega vključevanja v skupščinski mehanizem in dajanja ustreznega pomena sklepom teh skupščin, se v dosednji praksi še niso uveljavile kot skupščinski zbori. Kardelj omenja tudi prisotnost birokratskih centralističnih tendenc pri notranjih odnosih v skupščinah SIS, zlasti v njihovem izvršnem aparatu.

Edvard Kardelj omenja slabosti v družbenopolitičnih zborih skupščin, ki se v veliki meri še obnašajo kot nekakšna telesa zunaj skupščin. Posledica tega je, da družbenopolitične organizacije ne spremljajo problematike, ki je na dnevnem redu delegatskih skupščin. »Prav družbenopolitični zbor pa mora biti eden izmed glavnih dejavnikov povezovanja organiziranih sil socialistične družbene zavesti z delegacijami, izvoljenimi v samoupravnih skupnostih.«

»Problematika delegacij samoupravnih skupnosti in problematika, ki je na dnevnem redu delegatskih skupščin, mora biti odločilna za določanje politike in akcije družbenopolitičnih organizacij. In zato morajo biti te delegacije v takšnem razmerju do delegatskih skupščin oziroma do družbenopolitičnih zborov, da bi bile ravno kot organizacije, ne pa samo prek svojih članov, z vso odgovornostjo samoupravljalcem prisotne v skupščinskem odločanju.«

ČEZ 4200 PREDLAGANIH MOŽNIH KANDIDATOV ZA DELEGATE

(Nadaljevanje s 1. strani)

v družbenopolitičnem zboru občine in obravnavali ter uskladili predloge ter določili delegate za nosilce vodilnih funkcij v skupščini občine. Jesenice in skupščinah samoupravnih interesnih skupnostih. Oblikovani predlogi bodo ponovno dostavljeni v razpravo v temeljne kandidacijske konference, do 20. marca pa mora občinska kandidacijska komisija izvesti drugo sejo in razpravljati o eventualnih dodatnih predlogih temeljnih kandidacijskih konferenc in dokončno določiti kandidate za nosilce vodilnih funkcij v skupščini občine in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti ter se opredeliti do možnih kandidatov za republiške in zvezne organe. Med obema sejama pa se mora sestati občinska konferenca SZDL in opraviti usklajevalni postopek v zvezi s predlogi možnih kandidatov, oziroma kandidatov o katerih bo na drugi seji razpravljala občinska kandidacijska konferenca.

Ko so v predsedstvu ocenjevali prve seje temeljnih kandidacijskih konferenc so poudarili, da so bile nekatere zelo skrbno in odgovorno pripravljene, druge pa izvedene dosti formalistično, kar morajo izboljšati na drugih sejah temeljnih kandidacijskih konferenc v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih s tem, da se bodo pri tem še posebej angažirali člani predsedstva in občinskega sindikalnega sveta, in sicer predvsem tam, kjer so bile prve seje slabo izvedene.

Cepprav ob poteku seje še niso bile zaključene vse temeljne kandidacijske konference, so na seji ocenili, da je doslej v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih že preko 4.200 predlaganih kandidatov za delegacije zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti ter skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Ob tem so ugotovili, da je tudi sestav delegacij dosti ustrezen in da se je predvsem povečalo število mladih in žena med predlaganimi kandidati za delegate, oziroma delegacije.

V nadaljevanju so ugotovili, da so temeljne kandidacijske konference in krajevne konference SZDL sprejele nespremenjeno listo možnih kandidatov za delegate v družbenopolitičnem zboru skupščine občine, kakršno je predlagala skupna seja občinske konference SZDL in občinskega sveta ZSS.

POUDAREK NA Družbenoekonomskih ODNOSIH

Predsedstvo občinske konference SZDL je na seji spregovorilo tudi o predlogu letnega načrta izvajanja družbenega plana razvoja občine Jesenice za obdobje 1976-1980 v letu 1978. Po uvodni razlagi predsednika izvršnega sveta skupščine občine Iva Ščavničarja se je razvila živahna razprava, v kateri so dele-

gati podprli ocene, stališča in predloge, ki jih je izoblikoval po končani javni razpravi izvršni svet skupščine občine. Še prav posebno pa so delegati poudarili, da letošnje leto pomeni prelomno leto pri uresničevanju srednjeročnega družbenega plana in da bo potrebno zaostri odgovornost vseh nosilcev planiranja, za dosledno uresničevanje planiranih okvirjev in si prizadevati, da se naloge in cilji, ki v prvih dveh letih niso bili v celoti doseženi v tem letu nadoknadijo.

Predsedstvo je še posebej naglasilo, da je v ospredje vseh nalog potrebno postaviti krepitev družbenoekonomskih odnosov, oziroma dosledno uresničevanje ustave, zakona o združenem delu in drugih sistemskih zakonov, kajti od uspešnosti uresničevanja družbenoekonomskih odnosov zavisi tudi uspešnost uresničevanja načrtovanih nalog v letu 1978.

Na seji so sprejeli in prek svojih delegatov predlagali skupščini nekatere dopolnitve plana, ki se nanašajo na ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter varstvo okolja kompleksno.

Predsedstvu je bil tudi predložen razdelilnik financiranja GLASA za leto 1978, katerega ustanoviteljice so občinske konference SZDL petih gorenjskih občin. Predsedstvo je spre-

jelo predložen razdelilnik, o čemer je razpravljala tudi skupščina gorenjskih občin, po katerem odpade na jeseniško občino 15,5 % celotne vsote, ki jo bodo za letos zagotovile gorenjske občine, kar znaša 295.275 din. V zvezi s tem so predlagali skupščini občine, da ta znesek v celoti vnese v občinski proračun za leto 1978 in sicer ali kot samostojno postavko ali za ta znesek poveča sredstva občinski konferenci SZDL. Ob tem so menili, da bo v prihodnje potrebno več pozornosti nameniti vsebinski zasnovi poltrednika Glas, da bi resnično postalo frontno glasilo gorenjskih občin in s tem tudi bliže delovnemu človeku in občanu.

Koordinacijski odbor za proslavo je predsedstvu predložil koledar prireditve v občini Jesenice v letu 1978, ki vsebuje tudi osrednje republiške in regijske prireditve, povezane s tradicionalnimi zbori, oziroma jubileji in prazniki. Na seji so se zavzemali, da bi v občini opredelili dve prireditvi z večjim poudarkom in sicer ob 1. maju in 29. novembru.

Ob sklepu seje so podprli predlog republiške konference SZDL, da bi iz viška pri združevanju sredstev za dijaške domove na Slovenskem, ki znaša okrog 225 milij. dinarjev, namenili 150 milij. dinarjev kot kredit za stanovanjsko izgradnjo na potresnem področju.

PREDKONGRESNA AKTIVNOST ZK V JESENIŠKI OBČINI

V torek, 7. februarja je bila seja komiteja občinske konference ZKS Jesenice, na kateri so razpravljali o pripravah na sklic konference, o predlogu finančnega načrta komiteja za letos in o evidentiranih možnih delegatih za osmi kongres ZKS.

V pripravah na sejo konference so predvsem poudarili naloge v predkongresnem obdobju in naloge v zvezi s prihodnjo usmeritvijo delovanja ZKS. Sekretarka Marija Župančič-2Vičar je poročala o delu in nalogah, o katerih so razpravljali na sestanku sekretarjev občinskih konferenc in medobčinskih svetov ZKS, na centralnem komiteju ZKS. Pri tem je poudarila, da bo osmi kongres ZKS predvsem akcijske narave, na katerem se bodo delegati dogovorili o konkretnem uresničevanju nalog, ki izhajajo iz ustave in zakona o združenem delu, oziroma, ki so bile že opredeljene.

V zvezi s tem so se dogovorili, da bodo na prihodnji konferenci razpravljali o metodah, sistemu in vsebini delovanja ZK, akcijski umeritvi pri poglobljanju samoupravnih odnosov in zagotavljanju demokratičnega odločanja, o ključnih problemih in neposrednih akcijah. V zvezi s tem je bilo rečeno, da bo treba v bodoče celovito obravnavati

naloge. Osnovne organizacije zveze komunistov bodo morale poleg svojih nalog, ki izhajajo iz neposrednega okolja, kjer delujejo, celovito obravnavati naloge zveze komunistov. Seveda pa je predpogo, da se vsi člani zveze komunistov seznanijo z vsemi nalogami. Pri delu se ne bi smeli preveč zadrževati le pri organizacijskih vprašanjih, temveč predvsem pri vsebinskih vprašanjih našega razvoja pri metodah dela z namenom, učinkovitega uresničevanja tistega, kar so si postavili za cilj.

Med poglavitne naloge sodi krepitev organizacij, krepitev vloge članov in njihove odgovornosti ter njihovo vključevanje v delo v TOZD, krajevnih in interesnih skupnostih.

V zvezi s predkongresno aktivnostjo je izdelan rokovnik. Do konca februarja bodo pripravili oceno, kako potekajo razprave o osnutkih kongresnih dokumentov. Do 25. mar-8 ca pa bodo ocenili rezultate razprav in vso predkongresno aktivnost ter opravljeno delo v zvezi z akcijo »Komunisti«.

V zvezi z razpravo o kongresnih dokumentih pa so se dogovorili, da bodo k sodelovanju povabili čimširši krog občanov in da bodo pri obravnavi vsebine izhajali iz lastne prakse oziroma doseženih rezultatov, pri čemer bodo kritično obravnavali slabosti v TOZD, krajevnih in interesnih skupnostih.

KLUB SAMOUPRAVLJALCEV

ŠOLA ZA MLADE SAMOUPRAVLJALCE

Že lani so si v klubu samoupravljalcev zastavili nalogo, da bodo posebno pozornost pri izobraževanju namenili prav mladim, vendar v decembru ni bilo pravih možnosti za izvedbo tako obsežne izobraževalne oblike. Tako so 20-urno šolo za mlade samoupravljalce izvedli v zadnjem tednu januarja in v prvem tednu februarja.

Izvajalci so povabili k sodelovanju znane družbenopolitične delavce in strokovnjake, ki so mladim poslušalcem predstavili osnovne značilnosti delegatskega sistema, ekonomske zakonitosti združenega dela, samoupravljanje v OZD in še posebej študijo Edvarda Kardelja Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Kazalo je, da bo spočetka slušateljev več, vendar so nekateri prišli le enkrat ali dvakrat, kljub temu pa je ostala skupina, ki je vestno obiskovala predavanja. V začetku jih je bilo težko pripraviti do razprave, potem pa so se vedno več oglašali, pripovedovali o svojih izkušnjah, spraševali in utrjevali nova znanja.

Zanimivi so rezultati ankete, ki smo jo izvedli zadnji dan šole, saj kažejo, koliko so vprašani pričakovali od izobraževanja in kaj so v resnici pridobili. Več kot pol anketiranih je pričakovalo, da bodo zaradi novih znanj lažje opravljali svoje delegatske in druge naloge, dva sta se veselila novega znanja nasploh. Prav tako so ocenili, da je bil smoter izobraževalne oblike v glavnem dosežen, potožili so le, da je bilo premalo drugih oblik dela, premalo uporabljenih avdiovizualnih pripomočkov. Da teh pripomočkov nimamo, občutimo od seminarja do seminarja vedno bolj in ker se obetajo sredstva zanje, računamo, da bomo naslednjo izobraževalno obliko za

mlade že popestrili z njimi in se tako izognili monotoni frontalni obliki.

Kaj so mladi pričakovali od predavateljev? Odločali so se za naslednje možnosti: predavatelj mora biti človek iz prakse, tudi podkovan s teoretičnimi znanji, da zna snov posredovati zanimivo, se prilagodi sestavi slušateljev, da je kritičen do družbenih problemov in da je ugleden družbenopolitični delavec.

Prav vsi vprašani se še želijo izobraževati na podoben način, ocenjujejo tudi, da jim bodo nova znanja resnično koristila, pa tudi v pogovoru so povedali, da bodo z veseljem še prišli.

Kaže, da je izobraževalna oblika v celoti uspešna, kljub osipu slušateljev. Izkušnje, pridobljene pri šoli za mlade samoupravljalce, pa bodo vodilo tudi pri nadaljnjem izobraževanju mladih.

Za ta teden pa sta klub samoupravljalcev in delavska univerza pripravila že novo izobraževalno obliko: seminar za člane odborov za delovna razmerja. Tem bodo strokovno predstavili novi zakon o delovnih razmerjih pravniki iz naše občine. 20. februarja pa bomo povabili na seminar člane disciplinskih komisij. Dela je veliko in če bodo slušatelji s seminarjev odhajali zadovoljni tako kot do sedaj, bo to le spodbuda za vse, ki te izobraževalne oblike pripravljajo.

M. M.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

PRVA FAZA DO JESENI

Pred kratkim se je na 23. seji sestaj gradbeni odbor za izgradnjo šolskega centra na Plavžu. Kljub manjšemu zaostanku pri gradnji prostorov za nižjo stopnjo osnovne šole, izvajalci - splošno gradbenega podjetja Gradbincev iz Kranja - zagotavljajo, da bo objekt zgrajen do 15. avgusta letos, do 1. septembra, ko se bo začel pouk, pa bodo uredili tudi vso zunanjo ureditev šole. V zaključni fazi je tudi izkop gradbene jame za pričetek gradnje prostorov za višjo stopnjo osnovne šole.

Doslej so občani jeseniške občine v obliki samopriskevka za šolski center zbrali 27.408.214 dinarjev, kar je 2,7 odstotka več, kot so načrtovali. Do konca preteklega leta pa so porabili 20.391.359 dinarjev.

Rk

PLODNA DEJAVNOST SIS ZA VARSTVO PRED POŽAROM V OBČINI

Delo skupščine in izvršnega odbora je bilo v letu 1977 med prvo in drugo sejo skupščine zelo uspešno. Sprejet je bil predlog zasnove programa dela s predlogom proračuna SIS za leto 1978. SIS za varstvo pred požarom se je tudi uspešno vključila v naloge ljudskega odbora in družbene samozastite. Podana je vsa možnost, da bodo v bodoče prostovoljna gasilska društva v občini usmerjala vso dejavnost le v strokovni vzgoji mladega naraščaja in članstva.

Pred kratkim je bila druga seja obeh zborov seje skupščine samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom občine Jesenice.

Sejo skupščine je vodil njen predsednik Dušan Sikošek s predsednikom zbornice izvajalcev Karlom Tramtetom in predsednikom zbornice uporabnikov Božom Čehom. Požarna skupnost v občini Jesenice oskrbuje za njene potrebe 13 prostovoljnih gasilskih društev. Vsi delegati skupščine so na splošnem z odobravanjem ocenili dosedanje ovrednotenje načrta za preteklo obdobje.

Adaptiranih je bilo kar sedem gasilskih domov, v tretji fazi pa je gasilski dom v Planini pod Golico. Nova avtomobila sta dobili dve gasilski društvi. Vsem društvom pa je bilo dodeljeno večje ali manjše nujno potrebno gasilsko orodje.

V SIS za varstvo pred požarom uspešno deluje stalna strokovna komisija, ki pregleduje in ugotavlja stanje opreme pri vseh prostovoljnih gasilskih društvih v občini Jesenice. Ta komisija, v kateri sodelujejo tudi predstavniki SIS, je obiskala vsa gasilska društva in ob pregledu stanja opreme ugotovila pomanjkljivosti, ki narekujejo nekatere nujnosti in tudi stvarne potrebe po nabavi potrebne gasilske opreme.

Sprejet je bil tudi predlog programa dela in finančnega načrta za leto 1978. V letu 1978 bodo tri gasilska društva opremljena z novimi sodobnimi gasilskimi vozili (Smokuč, Blejska Dobrava, Podkoren). Za dvig protipožarne varnosti v občini na čim višjo stopnjo bo samoupravna skupnost za varstvo pred požarom še naprej svojo dejavnost izvajala in usmerjala:

- v brezhibno preventivno požarne varnosti in s sprejetimi ukrepi odpravljala in zmanjševala vzroke za nastanek požarov;

- v strokovno izpolnjevanje in izobrazbo gasilcev;

- v skrb za opremljenost vseh gasilskih enot z rednim orodjem in potrebno gasilsko opremo, s posebnim prizadevanjem pa za pridobitev prepotrebne opreme za reševanje prebivalcev, stanujočih v večnadstropnih stavbah in stolpnicah;

- v skrb za gradnjo in vzdrževanje gasilskih domov glede na stvarne potrebe in njihovo stanje, po za to pripravljenem načrtu in prioritetenemu redu.

Za uresničitev teh ciljev in nalog po programu za leto 1978 bodo potrebna po samoupravnem sporazumu v skladu s sprejetim razvojnim programom za varstvo pred požarom naše občine, finančna sredstva v višini 4.061.196,00 din. Sredstva se bodo zbirala po isti prispevni stopnji kakor v letu 1977, to je 0,30 % in naj bi ostala nespremenjena tudi v letih 1979 in 1980.

S tem bo pa tudi omogočeno v srednjeročnem planskem obdobju z namenskimi sredstvi od leta 1977 dalje, zbirati sredstva za nakup 30 m »Magirus« leste, ki je za reševanje stanovalcev v slučaju požarov ali elementarnih nevarnosti iz višjih objektov in stolpnic, nujno potrebno.

Glede na smotne povezovanja in vključevanja požarne skupnosti v izvrševanje nalog ljudske obrambe je SIS za varstvo pred požarom ena od prvih, ki se je vključila v naloge ljudske obrambe in družbeno samozastito.

Gasilska društva so se do nedavnega financirala iz sredstev občinskega proračuna in iz gasilskega sklada. Ker pa je bilo financiranje znatno manjše, so gasilska društva v občini ustvarjala tudi del prepotrebne sredstev z lastnim delom.

Delegati obeh zborov SIS so z zadovoljstvom ugotovili, da je financiranje požarnega varstva po sedanjem sistemu zelo zadovoljivo in boljše. V dani situaciji pa bodo seveda morala prostovoljna gasilska društva postati bolj odgovorna. Svojo dejavnost bodo morala v bodoče usmerjati v svojo organiziranost, razvijanje številnih aktivnih gasilcev in na vključevanje žensk in mladine v svoje vrste.

Predvsem bi bile naloge članov, da na primeren način razvijajo med delovnimi ljudmi občani občutek in potrebo po varnosti in samozastiti na njihovem območju.

Znano je, da je le strokovno usposobljena in dobro izurjena operativna deseterina uspešna in kos ukrotiti požar in nuditi učinkovito pomoč v elementarnih nesrečah. Za strokovno usposabljanje mladih gasilcev pa v občini ni problema. Imamo poklicno in reševalno gasilsko enoto Železarne, ki ima sposoben predavateljski kader s sodobno urejeno učilnico in z vsemi potrebnimi rekviziti za praktičen pouk.

V zadnjem času je OGZ s pomočjo poklicne enote pridobila kar precej sposobnega strokovnega vodilnega kadra, kar se v nekaterih društvih že občutno pozna. Organizacije prostovoljnih gasilcev naj v bodoče vso skrb posvečajo članstvu, kajti le od njihove strokovnosti in pripravljenosti je odvisno izpolnjevanje odgovornih obveznosti gasilskih organizacij do družbene skupnosti. Samo načelno pristajanje na društvena pravila ni dovolj, gre za zavestno opredelitev do namena in nalog gasilske organizacije.

Vstop v gasilsko organizacijo je za vsakega občana prostovoljen, izpolnjevanje s statutom prevzetih nalog pa je brezkompromisna dolžnost, to je obveznost, ki mora biti prežeta z vsemi humanimi, solidarnostnimi in demokratičnimi kvaliteta.

Le samo na tak način bomo sposobni dvigati protipožarno varnost in družbeno samozastito na področjih, katera so nam zaupana.

Ciril Jalen

NOV PROIZVOD, NOVA, VIŠJA CENA!

V preteklem tednu so bili potrošniki kruha nemalo presenečeni z novim artiklom podjetja Žito TOZD Pekarna Lesce, ki ga nazivajo »kruh s črtov«, ki pa je zaradi »novosti« kar 0,32 din pri kilogramu dražji. Pri tem ne gre niti za boljše kvaliteto, niti za »nov proizvod«, temveč za preprosto dejstvo da so v pekarni Lesce kilogramske hlebce belega kruha »spremenili« v osemdesetdekagramske štruče in jih kot »nov proizvod« podražili za 0,26 din ali 0,32 din pri kilogramu. Ob vsem tem pa se proizvajalcu ni zdelo potrebno, da bi na kakršen koli način o tem obvestil potrošnike. Žal, pravijo celo inšpektorji, da so ob takih pojavih nemočni, kajti gre za »nov proizvod«, čeprav samo zaradi spremenjene oblike ali embalaže.

Nemalo pa preseneča tudi druga ugotovitev, da po informaciji dobljeni v trgovini, le-ta ne sme prodajati kruh preje kot po šestih urah ko je pečen, medtem ko starostna meja za prodajo ni določena in tako če si brez kruha, se mora zadovoljiti tudi s starim.

Najboljši komentar k temu si lahko poiščemo v zakonu o združenem delu, ki v 21. členu med drugim pravi:

»Organizacije združenega dela in drugi udeleženci na trgu ravna v skladu z zakonom in dobrih poslovnih običajih ter z moralnimi načeli socialistične samoupravne družbe in v skladu z družbenoekonomskimi odnosi v združenem delu in so za svoje ravnanje na trgu odgovorni drug drugemu in družbeni skupnosti kot celoti.«

Vsekakor pa taki in podobni pojavi na tržišču narekujejo tudi hitrejši in učinkovitejši organiziranje potrošnikov v smislu zakona o združenem delu, ki v 23. členu pravi:

»Občani kot potrošniki blaga in uporabniki storitev imajo pravico, da se samoupravno organizirajo v krajevnih in družbenopolitičnih skupnostih ali kako drugače, da vpli-

vajo na razvoj proizvodnje in storitvenih dejavnosti, ki zadovoljujejo njihove potrebe, da preprečujejo monopol oziroma zlorabo monopolnega položaja in da zavarujejo druge svoje interese.

Organizacije združenega dela, ki proizvajajo oziroma prodajajo blago ali opravljajo storitve za neposredno porabo občanov, morajo ustvarjati pogoje in spodbujati organiziranje potrošnikov blaga oziroma uporabnikov storitev za raziskovanje in ugotavljanje njihovih potreb in interesov ter za planiranje in usklajevanje odnosov med proizvodnjo in porabo na trajnejši podlagi.

Organi upravljanja v organizaciji združenega dela na področju proizvodnje oziroma prometa blaga in storitev za neposredno porabo morajo v skladu z zakonom na zahtevo organizacije potrošnikov skleniti samoupravne sporazume, s katerimi določijo njihova medsebojna razmerja, pravice in obveznosti glede redne in kakovostne preskrbe z določenimi proizvodi, rednega opravljanja storitev, določanja cen za proizvode in storitve ter udeležbe potrošnikov pri doseženem prihodku, upoštevajoč pri tem razvoj teh dejavnosti, potrebe potrošnikov, zagotovitev potrebnih rezerv in druga vprašanja skupnega pomena.

Nedvomno bi morali v uvodu navedeni primer pekarnice v Lescu presojati skozi citirani 21. člen zakona o združenem delu, obenem pa se resno zamisliti tudi ob citiranih določilih iz 23. člena zakona. Nedvomno bi s samoupravnim organiziranjem potrošnikov prihranili veliko kritike in negotovanja na račun proizvajalcev in prodajalcev dobrin za neposredno porabo občanov. Zato ne bi smeli ostati samo pri kritiki v uvodu navedenega primera, temveč iz tega in drugih podobnih primerov dobiti spodbudo za hitrejši in učinkovitejši organiziranje potrošnikov, pri čemer nosijo veliko odgovornost krajevne skupnosti pa tudi proizvajalci in prodajalci blaga za neposredno porabo občanov.

TUDI V RADOVNI SO TOPILI ŽELEZOVO RUDO

Starejši prebivalci Gorij še dobro vedo, da so bile v Spodnji Radovni fužine, peči za taljenje železove rude, saj niso redki starejši ljudje v Gorjah, katerih očetje so se delali pri teh pečeh. Te peči so imenovali »pudlni«, ogenj v njih pa so razpihali z usnjenimi kovaškimi mehovi, kurili pa so jih s kakovostnim ogljem. Potrebno vodno energijo so imeli izpeljano po rakah iz zajezenih bližnjih reke Radovne. Jez, ki je obstajal že takrat, stoji še danes na istem mestu in ga jeseniška železarna stalno obnavlja, ker rabi zajezeno vodo, usmerjeno skozi cevi za svojo električno centralo, ki stoji malo nižje, kjer so v preteklosti stale fužine.

Potrebno železovo rudo za te »pudlni« so kopali na območju Pokljuke, na Klešci pod Klekom in delno tudi na Rudnem polju. Sicer je Rudno polje že bolj nad Bohinjem, zato je večina te rude šlo v bohinjske fužine. Tudi oglje so kuhali na razsežni Pokljuki, na Mežakli in na Jelovici. To oglje je bilo visokokalorično in kako so to ogeljarji dosegali, je bila njihova skrivnost in je šla z njimi tudi v grob. Držali so se starega pravila, da je treba ogelje kuhati takrat, »ko gre listje gor in ko gre listje dol«. Prek poletja so si pripravljali bukova drva, v jeseni in pomladi pa so kuhali. Prek zime so ogelje vozili s samotežnicami in z volovsko vprego iz Pokljuke skozi zelo strme Kristane (to je ime kraja), k fužinam v Radovno. Ob luninem svitu so vozili tudi ponoči. Železovo rudo, ki je zelo težka, pa so prevažali v dolino z volovsko in konjsko vprego iz Klešč. Pod fužinami je bil prek reke Radovne most, ki pa ga

danes ni več, le sledovi o njem so na bregovih reke.

Ob nekdanjih pečeh, ali »pudlnih«, so še danes vidni temelji, na katerih je stalo skladišče za ogelje, ki so mu rekli »kolpern«. Na teh temeljih so bili stebri visoki štiri metre, zidani iz kamnja, nad njimi še visoko ostrešje. V »kolpernu« je bil izpeljan visoki most, po katerem so vozili ogelje in ga vsipali v skladišče.

Te peči so rabile mnogo oglja. Zato so se gozdne mase bukovja na Mežakli, Pokljuki in Jelovici hitro redčile, ker so sekali na čisto, ali kakor pravimo v »frate«. Začelo je primanjkovati bukovja in lotevali so se tudi smrekovine, ki pa ne daje tako visoko kvalitetenega oglja.

Opustošenje po gozdovih je bilo strašno. Vse do leta 1660 so sekali vsevpred samovoljno in brez nadzorstva, zato so bile stalne tožbe med kmeti, grofi in fužinarji. Po letu 1660 je to minilo. Od takrat dalje so sekali le na določenih mestih in pod nadzorstvom, fužinarji pa so morali plačevati po šest krajcarjev od kosare kuhanega oglja (po knjigi »Bled v fevdalni dobi« Gornik).

K fužinam v Radovno so hodili s konjsko vprego in odvažali odlično lito železo, »caklne« ali »cvice« kot so jih imenovali, v fužine na Javornik pri Jesenicah, kjer so to železo oblikovali v željene profile.

Fužine v Radovni so delale v 17. in 18. stoletju, peči pa so ugasnile 1906. leta (podatek je iz Železarskega muzeja na Jesenicah), ravno tega leta pa je bila dana v pogon električna centrala železarne Jesenice v Radovni, ki redno obratuje še danes (prenehala je obratovati le nekaj časa med okupacijo, po zaslugi borcev Gradnikove brigade).

Jože Ambrožič

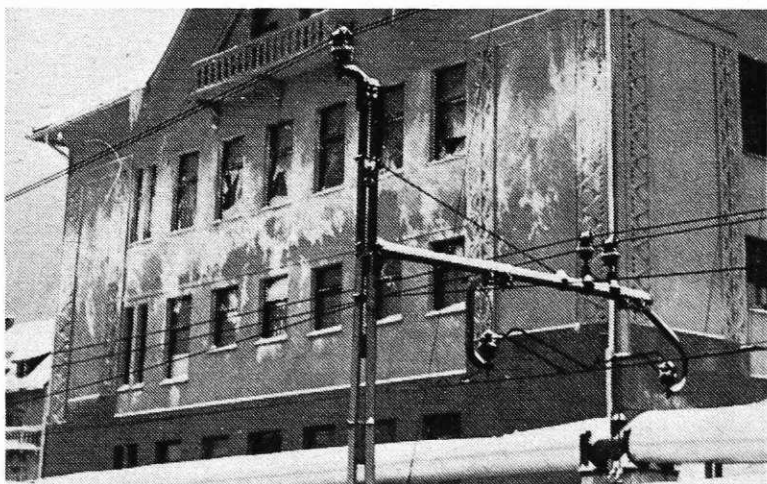
Letošnjo zimo, ko je zapadlo več snega kot navadno, je naša skrb za ptice še mnogo večja. Veliko je ljudi, ki za ptice pripravljajo najrazličnejše krmilnice, želja vseh pa je, da bi imeli kar največ posnemalcev. Na sliki je eden takšnih prizorov, ki h letošnjo zimo na Jesenicah in v okolici srečujemo dan za dnem. Alojz Noč iz Podmežaklje, sicer pa naš sodelavec iz martinarne pravi, da je velik prijatelj narave. Kot lovec nenehno skrbi za varstvo narave, na domačem vrtu pa ima kar dve lepo urejeni krmilnici za ptice (Foto in tekst J. Rabič).

Labodi, račke in ponirki so se pred ledom na Blejskem jezeru umaknili v zaliv Zake, tja kjer se v jezero steka Rečica. V tem nezamrznjenem delu jezera je sedaj zelo živahno, saj se tu na majhnem prostoru stiska obdobjenja vredno udomačena divja vodna perjad. Živahne račke, prelepi labodi in z belimi kljunčki okrašeni povsem črni ponirki. Vsak dan imajo veliko obiskovalcev, ki jim prinašajo suh kruh in drugo hrano. (Foto in tekst B. Blenkuš)

Plavž ob zadnjem snegu

Sneg, ki je zapadel konec prejšnjega tedna je povzročil tudi nekaj škode. Med drugim je rezkar železnice, ki je v soboto prišel iz Ljubljane, s svežim in starim trdim snegom temeljito oskropil Titov dom na Jesenicah in pri tem razbil tudi nekaj stekel. (tekst in foto B. Blenkuš)

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Tomo REBOLJ: Baltazar. — Rumenooki. Mladinska knjiga 1977.

Spet se potrjuje znano pravilo, da so novele »bolj resno« branje. Seveda, kar je nekomu resno, drugemu morda ni. Resnost novelistične pripovedi je predvsem v večji izpovednosti, v tipanju za »zadnjimi resnicami« pa še v večji oblikovni izpiljenosti; pogosto tudi v bolj ali manj privzdigljenem tonu. Vse to velja za Rebolja. Sorazmerno mladi pisatelj — v zbirki Pota mladih je 1972. leta izšla njegova knjiga Čudaki — nas tokrat preseneča z zrelo umirjenostjo pripovedovanja. Umirjenost, skromnost, neagresivnost: vse to priča o globoko zasidrani samozave-
stnosti.

Pričujoči noveli skušata priklicati nekaj polrealni svet (ki pa je za avtorja verjetno bolj resničen od »navadnega« sveta). Reboljev pogled na svet in na ljudi v njem je nekoliko odmaknjen in je v tem pravo nasprotje novemu naturalizmu. Ljudje v teh pripovedih bivajo nekako tako, kot Kafkove ali Petra Božiča osebe. Nekateri površinski vidiki so opušteni. Mnoge sociološke in tehnološke značilnosti današnjega dne izpadejo iz njegovega koncepta, z njimi vred tudi časovno obarvani jezik. Vendar je taka proza vseeno lahko po svoje pristna.

Pred leti so mnogi mladi ljudje segali po Hessejevem Siddharti in po romanu indijskega pisatelja Agyeya Vsak ima svojega tujca. Rebolj najbrž ni zakasneli hipi; če pa je med nami še kaj otožnih mladencev, ki bi radi pobegnili iz steh-niziranega in odtujenega sveta v vzhodnjaško zbranost, bi lahko v ta namen vzeli namesto Hesseja rajši Rebolja: bližji jim je zemljepisno in po letih.

Kakor je junak pravljice, recimo, »kraljevič« ali pa »najmlajši sin«, tako je junak prve novele »izdelovalec stolov«. Najbrž ni bralca, ki bi verjel, da je Baltazar v resnici izdeloval stole oziroma, da je to kakorkoli pomembno. Pomembno je le to, da se je junak na nek način udinjal za zaslužek. Avtorju pa, kot rečeno, gre za zadnje resnice o življenju. In kaj je po njegovem zadnja ali vsaj ena najglobljih resnic? Na koncu novele vpraša Baltazarja njegov dvojnik Silvan: »Čutiš mir?« — in junak mu prikimava.

Tako bi lahko sklepali, da se je avtorju posrečilo, vsaj na osebnih ravni, odpraviti vse boleče probleme današnjega sveta, in to tako, da se je odmaknil od sveta v mir. Morda mu ne kaže slediti, ne bo pa škode, če mu prisluhnemo.

Branimir ŠČEPANOVIČ: Usta, polna prsti. Mladinska knjiga 1977. Še ena sodobna zbirka novel. Avtor je Črnogorec in — kot njegov rojak Bulatović — uspešen tudi zunaj Jugoslavije. Čeprav gre za pisatelja drugačnega kova od zgoraj obravnavanega Rebolja, pa ju vendar veže nekaj temeljnih značilnosti. Tudi pri Ščepanoviču gre za radikalen odmak od površinsko razumljenih sodobnih problemov. Vsaj za naslovno zgodbo bo to vse-kakor držalo.

Pesnik in urednik Ciril Zlobec toži v zadnji številki Sodobnosti, da sodobni pisatelj ne more obvladati brezmejnega zapletenosti in spremenljivosti današnjega časa, in da se zato naši družbi oddaljuje. V tem smislu so Usta polna prsti (enako kot Hemingwayev Starec in morje) šolski primer. Zgodba se vsa dogaja v gmajni, v hribih: sodobna civilizacija je ostala nekje zadaj in je komajda omenjena. Torej ne od-mik v pravljico, ampak v naravo, ki je prvobitna, sama sebi enaka od pračloveka naprej. Namreč tu, v črnogorskih hribih, se srečata dva svetova. Prvi je svet normalnih ljudi, ki pač živijo po ustaljenih ob-razcih; posebejata ga dva turista, ki sta prišla sem loviti bodisi ribe bodisi divjad (in pozneje se jima bo pri-družila še vrsta drugih, kot bomo lahko videli). Temu nasprotni svet pa predstavlja človek srednjih let, kemik, neozdravljiv bolnik: ko je zvedel za bližnjo smrt, je pobegnil iz bolnišnice, odšel iz mesta in se brez-glavu napotil nekam v gore svoje mladosti. Gre za nagonsko dejanje, junak hoče uiti nesmislu in brezim-nosti in se samopotrđiti.

Na eni strani torej turistično ve-getiranje, na drugi človek v »mejni situaciji«. Oboje je človeško, pa ven-dar eno z drugim ne more pod isti jarem. Na nemogućnost se kaže v zgodbi na nenavaden, pa umetniško zelo učinkovit način. Na smrt ob-sojeni se ob srečanju s turistoma zmede in začne bežati. Turista re-agirata tudi nagonsko: začneta ga loviti. Ta lov na človeka — kjer ne

beg ne lov nista razumno uteme-ljena — je edina vsebina tega nena-vadnega literarnega dela.

Begunec skuša zase rešiti, kar se rešiti da: rad bi vsaj umrl na samem, neoskrunjen. Turista pa mu po čred-nem nagonu skušata prav to one-mogočiti. (Kajpak nevede.) Ščasoma se lovu pridruži še nek pastir, pa gozdar, pa trop letoviščnikov. Kakor v kakem vojnem filmu, kjer ge-stapovci s slednimi psi lovijo ube-žnega taboriščnika. Brezimni junak hrepeni po tem, da bi umrl na sa-mem, lovci po tem, »da bi ga kazno-vali« — kaznovali pač zato, ker jim je nerazumljiv. Pisatelj se z enako pazljivostjo poglablja v žrtev kot v preganjalce. Tehnika pripovedi je za bralca dokaj težavna: kakor pri hitri

partiji šaha se menjujejo odstavki, v katerih vidimo svet z begunčeve perspektive, s tistimi, ki nam kažejo zavest enega izmed lovcev. Šele na koncu se zazdi, da je avtor na strani »obsojenca«: konec koncev se pogon ne posreči, begunca najdejo že mrtvega na neki skali; in eden izmed preganjalcev ima ob pogledu na golo truplo solze v očeh.

Če je to sodoben roman je so-doben predvsem v tem, da nam kaže tisto, kar sodobnosti primanjkuje. Oziroma: kar je zavesti sodobnikov bolj ali manj prikriti. In kaj je to? Tega se najbrž ne da povedati drugače, kot je povedal avtor. Zato kaže zgodbo prebrati; in z njo morda tudi druge, zbrane v tej knjigi.

SPOMIN NA PREŠERNA — BREZ PREŠERNA

Zveza kulturnih organizacij Jesenice, je ob kulturnem prazniku Slovencev, obletnici smrti našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna, 8. februarja, v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah, organizirala koncert ŠTUDENTSKEGA OKTETA iz Ljubljane.

Kulturni praznik Slovencev so tudi letos zelo svečano proslavili po vsej ožji domovini. Na osrednji proslavi v Ljubljani je imel slavnostni govor predsednik republiške konference SZDL Mitja Ribičič. Proslave pa so se udeležili tudi mnogi najvidnejši kulturni in družbenopo-litični delavci naše domovine.

Na Jesenicah je spomin na Prešerna potekel zelo skromno. Upravičeno lahko zapišemo, da je bila letošnja proslava našega kulturnega praznika, spomin na Prešerna — brez Prešerna! Na odru in v dvorani ni bilo niti enega obeležja ali zapisa o Prešernu (Prešernov portret, ali primeren verz iz njegovih pesmi) kar bi nas takoj pri vstopu v dvorano opozorilo na velika naša kultura. Če že ni bil »potreben« slavnostni govornik, zakaj za spoštovalce Prešerna, med katerimi je bilo v dvorani večina mladih, poleg kon-certa Študentskega okteta, organi-zator ni pripravil kratak program, ki bi zajemal nekaj Prešernovih pesmi, njegovih še vedno aktualnih sporo-čil. Tudi povezovalca koncertnih točk ni bilo. Študentski oktet se je sam moral najaviti in predstaviti, ter se opravičiti o zakasnitvi začetka sporeda. Tudi svoje točke so napo-vedali sami. Skratka, Študentski oktet je bil prepuščen sam sebi, čeprav je prvič gostoval na Jesenicah! V dvorani pa ni bilo videti vodilnih in vidnejših kulturnih in političnih delavcev z Jesenic.

Nastop Študentskega okteta iz Ljubljane, pod vodstvom Uroša Lajovica, je bil zelo uspešen. Jese-niškim ljubiteljem pevske literature so se mladi pevci predstavili s kon-certnim programom, ki je obsegal najprej pesmi katere so za oktet pri-redili: S. Premrl, Z. Prelovac, G. Ipa-vec, A. Svetek, P. Jereb in F. D. Lesiček. Drugi del programa pa je

zajel nekaj skladb sodobnih ustvar-jalcev s tematiko naše anakreonske vinske pesmi, ki so jo napisali: V. Mirk, V. Mihelčič, P. Kernjak, D. Švara, R. Simoniti in J. Gotovac. Po končanem sporedu so na željo poslušalcev zapeli še dve pesmi, od katerih je najbolj »vžgala« Žabe svatbo so imele... Vse točke so po-slušalci pozdravljali s priščinami in dolgotrajnimi aplavzi.

Študentski oktet iz Ljubljane je mlad korpus, toda z jasno izobliko-vano zvočno in umetniško podobo, s težnjami po tipični slovenski pesmi in pesmih drugih naših narodov in narodnosti, vsebinsko strnjene v domovinsko, ljubezensko in vinsko pesem. Vse pesmi so izvedli lahkot-no, izrazito in občutno. Po prvem delu programa s slovenskimi narod-nimi in umetnimi pesmimi, je bil v drugem delu sporeda moto, na Slo-venskem zelo priljubljenih pesmih o vinu. Prav te piske skladbe in napitnice, med katerimi je nekaj zelo imenitnih, kot Sloven'c Slo-venca vabi, Zdravica, Dva možička, je Študentski oktet zapel tempera-mentno, v blesteči pevski formi, sproščeno in ansambelsko uglajeno, s pravišnje mero hudomušnosti. Oktet se je predstavil kot imenitve nadaljevalce zdravega in pristno oblikovanega petja, katero se od nekdanj goji v naši deželi.

Ob koncu je potrebno še posebej pohvaliti solista v baritonu, simpa-tičnega in vedrega mladega študen-ta, ki je s svojimi, na duhoviti način, vendar s kvalitetnimi solo parti osvojil poslušalce, kakor tudi solista v basu, ki je poleg uspešno izvedenih točk, na sproščeno in enostaven način povezoval vedro oblikovan spored. Študentski oktet nas je s svojim prvim gostovanjem na Jesenicah, s svojim kvalitetnim petjem prijetno presenetil in zabaval.

Franjo Ropret

PRAZNOVALI SMO KULTURNI PRAZNIK

Osmi februar je kulturni praznik Slovencev. Slavimo ga zato, da se na skromen način oddolžimo velikim duhovom slovenske knjižne besede in vse naše kulture. Vsako leto se na ta dan spomnimo predvsem Fran-ceta Prešerna, največjega slovenskega pesnika. Letošnja prireditev pa je bila namenjena tudi pesniku Otonu Župančiču, ki je z vsem svojim delom spremljal razvoj slovenske besede pol našega stoletja. S svojimi pesmimi se je odzival preizkušnjam in radostim svojega naroda, moj-strsko pa je prevedel v slovenščino vrsto svetovnih del. Ne nazadnje pa moramo Otonu Župančiču izkazati hvaležnost kot enemu naših najbolj-ših otroških pesnikov.

Tudi učenci recitacijskega krožka osnovne šole Koroška Bela smo se mu na skromen način oddolžili s proslavo, ki smo jo izvedli v delav-skem domu Julke in Albina Piber-nik.

Program nas je popeljal skozi slo-vensko pesništvo od Prešerna do Žu-pančiča. V nadaljevanju pa smo slišali odlomke znanih Župančičevih rodoljubnih in otroških pesmi. Veliko navdušenje so povzročile uganke, ki so jih nastopajoči zastav-ljali poslušalcem.

Program smo izvedli dvakrat za osnovno šolo, zvečer pa skrajšanega še v domu upokoencev na Javorni-ku, kjer smo bili tople sprejeti.

V petek pa smo izvedli proslavo še za krajanje Javornika in Koroške Be-le. Na vseh teh prireditvah pa je

nastopil tudi pevski zbor, ki je zapel nekaj narodnih pesmi.

Na kulturni praznik se je tudi za-ključilo letošnje tekmovanje za Finžgarjevo bralno značko. Župan-čičevo leto pa smo proslavili tekmo-valci tudi tako, da smo se naučili po eno Župančičevo pesem na vsaki stopnji. Učenci 7. in 8. razredov bodo podrobneje raziskovali pesnikovo življenje in delo, svoje znanje pa dokazali na tekmovanju.

Letošnje tekmovanje je bilo prvič po novem sistemu, in sicer tako, da vsak razred predstavlja svojo stop-njo. Prvo stopnjo predstavljajo učenci tretjega razreda, ki dobijo izkaznice. V četrtem razredu prej-mejo bralci bronasto značko, v pe-tem srebrno, v šestem zlato, v sed-mem diamantno, v osmem razredu pa plaketo in knjižno nagrado. To dvoje prejmejo samo tisti učenci, ki imajo vse značke prejšnjih stopenj.

Da smo letos začeli z novim nači-nom tekmovanja, gre zasluga pred-vsem jesenjski kulturni skupnosti, ki je odoborila finančna sredstva.

Tako je potekalo praznovanje kulturnega praznika in pionirji upa-mo, da smo se vsaj malo oddolžili pesnikoma Francetu Prešernu in Otonu Župančiču, ki sta toliko pri-spevala k razvoju kulture na Slovenskem.

Katrcu Čušin in Simona Anderlič — novinarski in recitacijski krožek OS Koroška Bela

VABILO PEVSKIM ZBOROM

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ JESENICE razpisuje pevsko revijo pod nazivom

SREČANJE Z NAŠIMI ZBORI.

ki bo 26. aprila, ob 19. uri v dvorani gledališča na Jesenicah. Na srečanju lahko sodeluje vsak zbor, ki deluje na področju ob-čine Jesenice in pošlje svojo prijavo glasbeni šoli Jesenice do vključ-no 15. marca pod oznako — za srečanje z našimi zbori.

Prijava naj vsebuje naslednje podatke:

- ime in naziv zbora in organizacije v okviru katere deluje,
- priimek in ime zborovodja,
- število članov zbora,
- naslove treh pesmi (ena narodna, ena borbena in ena poljub-na).

Prireditve bo v počastitev ustanovitve OF.

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ JESENICE razpisuje srečanje mladih pevcev občine Jesenice pod nazivom

MLADINA POJE.

ki bo 7. aprila ob 17. uri v dvorani gledališča na Jesenicah.

Na srečanju lahko sodelujejo vsi enoglasni in večglasni zbori vzgojno varstvenih ustanov, osnovnih, srednjih in strokovnih šol, ki delujejo na področju občine Jesenice. Prijavo je treba poslati na glasbeno šolo Jesenice pod oznako — za srečanje »mladina poje« vključno do 15. marca.

Prijava naj vsebuje:

- ime in naziv zbora in organizacije v okviru katere deluje,
- priimek in ime zborovodja,
- število članov zbora,
- naslov treh pesmi (ena E. Adamiča, ena borbena in ena po-ljubna).

Za zaključek srečanja bodo zbori skupno zapeli dve pesmi in si-cer: Radovan Gobec — Jugoslavija in Radovan Gobec — Titu za rojstni dan.

Notno gradivo za te pesmi dobijo zborovodje v glasbeni šoli Jes-nice.

PEVSKI ZBOR »VINTGAR« O SVOJEM DELU

V soboto, 11. februarja je pevsko društvo Vintgar s sodelovanjem šole in vrtca na Blejski Dobravi, pripravilo lepo proslavo ob Sloven-skem kulturnem prazniku in oblet-nici rojstva Otona Župančiča. Slav-nostni govornik je bila Mira Muhar. Prisrčno in doživeto so izzvenele pesmi obeh velikih poetov iz mladih ust cicibanov in učencev osnovne šole. Višek pa je dosegel moški pev-ski zbor Vintgar z zelo dobrim pro-gramom izbranih pesmi, za kar so ga poslušalci v dvorani lepo nagradili. Povezanost zbora, šole in vrtca, je na Dobravi že tradicionalno in po zaslugi učiteljske in vodje vrtca ter zbora, tudi uspešno. Pogrešamo le še mladino, ki bi program le še pope-strila.

Po proslavi je pevski zbor imel še svoj letni občni zbor, prav ob tretji obletnici ustanovitve. Udeležili so se ga skoraj vsi člani zbora, ki šteje 33 pevcov, ter zastopniki KS, SZDL in pihalnega orkestra Jeseniških železarjev.

Iz poročil je razvidno, da je zbor lani nastopil samostojno ali kot so-udeleženec v programu 19 krat. To je rezultat prizadevnosti pevcov, ki so imeli 89 vaj in odrekovanja ter koristno porabljenega prostega časa za študij programa, pod vodstvom novega pevovodja Alojza Vengarja. Obogatili so kulturno življenje v vasi s čimer so krajanje zadovoljni, so ugotovile občne zbora. Poleg tega pa se je zbor predstavil v lan-skem jubilejnim letu tudi na občn-skim proslavah, na srečanjih pobra-tenih krajanov v Grgarskih Ravnah in Dobravi, kakor tudi v sosednjih krajevnih skupnostih. Povsod je bil dobro sprejet, kakor tudi na reviji

železarskih zborov ko je zastopal barve naše Železarne, kajti skoro vsi pevci so delavci Železarne ali upoko-jeni železarji.

Problemi in težave sicer nastopajo ker so člani zbora zaposleni v treh izmenah, zaradi nediscipliniranega obiska vaj nekaterih članov, zaradi zamenjave pevovodja, poleg finanč-nih težav. Samo notni material za eno razmnoženo pesem stane 150 din.

Zbor je lani nabavil enotne obleke za kar se ima zahvaliti svetu KS, nekaterim podjetjem in ZKO občine, ter samoprispevku posameznega čla-na po 600 din. Prejeta sredstva so za redno vzdrževanje res minimalna, organizacije združenega dela — pa svoje obveznosti pokrivajo s prispe-vnimi stopnjami in se težko odločijo za dodatno pomoč.

Na občnem zboru so govorili o programu za tekoče leto, leto kon-gresov in 35-letnico II. zasedanja AVNOJ in 35-letnico zasedanja SNOS. Program bo pester in zahte-ven. Še več bo sodelovanja s pihal-nim orkestrom jesenjskih železarjev, kar je tov. Knific pozdravil. On je dal tudi nekaj bodrilnih in kritičnih ocen, kajti zbor dobro pozna in mu je že dirigiral, ko je bil začasno brez pevovodja. Razprava je bila zelo pestra in konstruktivna, ki jo je pevovodja zaključil z mislijo da jih petje združuje na poseben način, ker čutijo potrebo po družabnem ude-levstvanju, ker želijo ljudem posre-dovati kvalitetno in lepo slovensko pesem.

Zbor bo vodil še nadalje odbor pod vodstvom prizadevnega predsednika Staneta Begeša, sicer osvežen z nekaterimi novimi člani. A.

Prizor iz jugoslovanskega barvnega filma — Akcija stadion, ki je te dni na sporedu v naših kinematografih.

GLAS je vaš časopis

SVET KS PODMEŽAKLJA VABI

Te dni je svet krajevne skupnosti Podmežaklja prejel v javno obravnavo in razgrnitev zazidalni načrt pod nazivom »Nikšič«.

Zazidalni načrt je razgrnjen od dvorani KS Podmežaklja, Mencingerjeva ul/1 vsak dan, razen sobote in nedelje, ob 13. do 28. februarja, od 15. do 18. ure.

Krajane vabimo, da si zazidalni načrt ogledajo in dajo nanj svoje pripombe v knjigo pripomb, ki je načrtu priložena. V navedenem času bo navzoč tudi eden od članov sveta KS, da bo v kolikor bo potrebno, dal ustrezna pojasnila.

Ker bodo s to gradnjo odstranjene barake, ki nam kvarijo naše okolje, bo tudi prav, če pri tem že v sami zasnovi sodelujemo. Ni namreč vseeno kje in kam bo kaj postavljeno v naši krajevni skupnosti.

Svet krajevne skupnosti
Podmežaklja

PROGRAM DRSANJA IN DRŠALNIH PRIREDITEV

REKREACIJSKO DRSANJE:

— petek, 17. februarja, od 20. do 22. ure za železarno Jesenice,
— sobota, 18. februarja, od 14. do 16. ure in od 17. do 19. ure,
— nedelja, 19. februarja, od 14. do 16. ure, od 17. do 19. ure in od 20. do 22. ure.

HOKEJSKE PRIREDITVE:

— ni predvidena nobena.

KEGLJANJE NA LEDU:

— nedelja, 19. februarja, ob 7. uri mednarodni turnir.

GORENJSKA LIGA — TRENINGI:

— četrtek, 16. februarja, od 21.45 do 22.45 HK Podmežaklja Jesenice,
— petek, 17. februarja, od 22.15 do 23.15 HK Ljubno,
— sobota, 18. februarja, od 21. ure prosto,
— nedelja, 19. februarja, od 12. do 13.30 HK Blejska Dobrava,
— ponedeljek, 20. februarja, od 22. do 23.15 HK Kokrica,
— torek, 21. februarja, od 22. ure prosto,
— sreda, 22. februarja, od 21. do 22.30 HK Triglav Kranj.

Iz pisarne ŠD Jesenice

TVD PARTIZAN JESENICE NADALJUJE Z REDNO VADBO

Edina telovadnica na Jesenicah, ki je imela odprta vrata vsem mladim za izvenšolsko športno udejstvovanje in seveda tudi starejšim občanom, je do nadaljnjega zaprta. Stari, prepereli nosilci, kakor smo v našem glasilu že poročali, so nudili premajhno oporo strehi in obstaja nevarnost, da se sesede v telovadnici. Trenutno je strop podprt s tramovi in čaka na delavce, ki bodo nosilce zamenjali in telovadnico spet usposobili za varno vadbo mladih in starejših, ki so v velikem številu prihajali vanjo.

Vendar pa ob tej situaciji člani upravnega odbora TVD Partizan Jesenice niso držali križem rok. Prosili so Železarno, da jim za nekaj ur tedensko dovoli uporabo nove telovadnice pri železarskem izobraževalnem centru. Odgovor je bil pozitiven in odobrili so jim enajst ur tedensko, kar je seveda precej manj kot bi rabili, vendar pa je bila s tem zagotovljena kontinuiteta dela, kar je predvsem za mlade izrednega pomena.

Z vadbo so po krajši prekinitvi začeli takoj po zimskih počitnicah. Od navedenega fonda ur, je šest ur tedensko namenjenih za gimnastiko, ostali fond pa koristijo drugi oddelki

in sicer po eno uro tedensko. To je polovico manj, kot je bilo v telovadnici TVD Partizan.

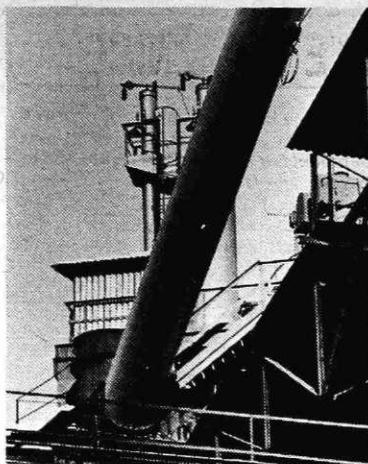
Udeležba na teh urah, oziroma v začasno uporabljenih prostorih, še posebno pri cicibanah in cicibankah, pa je zelo majhna, čeprav so pogoji za vadbo in TRIM kabinet v ŽIC precej boljši kot v TVD Partizan. Telovadnica je mnogo večja, bolj zračna in svetla, vendar neizkoriščena. Ure vadbe, na primer, predšolskih otrok se udeležuje le po šest ali celo manj otrok, medtem, ko je udeležba v ostalih oddelkih nekoliko večja, vendar še vedno premajhna, oziroma manjša kot preje v lastni telovadnici. Težko je ugotoviti vzrok takemu padcu, saj je bila telovadnica TVD Partizan preje vedno polno zasedena.

Starši, pripeljite svoje otroke v telovadnico železarskega izobraževalnega centra, kjer imajo vse pogoje za zdrav telesni razvoj in sprostitve. Vadbene ure navajamo ob sklepu sestavka. V telovadnico pa seveda vabimo tudi tiste, ki doslej vanjo niso zahajali, pa bi se radi vključili v telovadno društvo. Ob tej priliki TVD Partizan Jesenice tudi obvešča vse svoje člane, da v bližnji prihodnosti pripravlja zimski izlet. N.

URNIK VADBE TVD PARTIZAN JESENICE

TVD PARTIZAN Jesenice ponovno obvešča mladino in odrasle, da nadaljujemo s splošno telesno vzgojo in rekreacijsko vadbo po naslednjem urniku:

ponedeljek od 17. do 18. ure cicibanke — cicibani — v telovadnici ŽIC
od 17. do 19. ure gimnastika — v telovadnici ŽIC
od 18. do 19. ure pionirji — v telovadnici ŽIC
torek od 17. do 18. ure gimnastika — kabinet ŽIC
od 19. do 20. ure mladinci — kabinet Partizan
sreda od 20. do 22. ure članice — kabinet ŽIC
četrtek od 17. do 18. ure gimnastika — kabinet ŽIC
od 18. do 19. ure gimnastika — telovadnica ŽIC
od 18. do 19. ure pionirke — telovadnica ŽIC
od 19. do 20. ure mladinke — telovadnica ŽIC
petek od 17. do 18. ure gimnastika — kabinet ŽIC
od 20. do 22. ure člani — kabinet Partizan

Montaža novega plinovoda za plavž

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 18. februarja,
bo na Jesenicah od 15. do
19. ure odprta
EMONA — MARKET,
Prešernova c. 1/a.

TEČAJ STROJEPIJSJA

Delavska univerza Jesenice vpisuje v tečaj stroje-
pisja. Pouk bo ob ponedeljkih in petkih v večernih
urah, z začetkom 27. febru-
arja. Prijavite se na delav-
ski univerzi, Trg Toneta
Čufarja 1 ali po telefonu 81-
072.

ZAHVALA

Odbor združenja borcev
NOV Sava se tovarišu Kar-
lu Frančeskinu iskreno za-
hvaljuje za podarjeni de-
nar, ki je ostal od venca za
pokojno tovarišico Sonjo
Frančeskin, od sostano-
valcev stolpnice 4/a na
Jesenicah.

Denar je namenjen za
bolne in ostarele borce
NOV.
Še enkrat najlepša hvala.
Odbor ZB NOV Sava

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža,
očeta in deda

ANTONA VILMANA
upokojenega mojstra
v valjarni profilov,

se toplo zahvaljujem vsem, ki so
sočustvovali z nami in ga pospremili
na njegovi zadnji poti.

Posebno zahvalo izrekamo Micki
in Cirilu Plaslin, Dušanu Kržišniku,
ter sosedom, ki so nam v njegovih
zadnjih trenutkih stali ob strani.
Hvala tudi pihalnemu orkestru Jese-
niških železarjev in pevcem DU Ja-
vornik.

Žalujoča žena, hčerka Draga
in Nuša, sin Marjan s svojimi
družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega in skrb-
nega moža

ALOJZA LEGATA

se prisrčno zahvaljujem Berti Smo-
lej in njenemu možu, Jožu Bregantu
in njegovi ženi Veri, Židanekovim in
Jožici Mavričevi, ki so mi toliko po-
magali ob tem žalostnem trenutku.
Zahvalo izrekam dežurnemu zdrav-
niku dr. Jensterlu in dr. Branku
Dražiču, ki se je zadnje čase zelo
prizadeval, da bi mu olajšal bole-
čine.

Jožu Praprotniku, ki ga je v zad-
njem času redno obiskoval, prav
tako Jenkovim in Klinarjevima,
iskrena hvala. Prisrčna hvala tudi
Stanku in Francki Krušic, ki sta me
s tako pozornostjo sprejela na svoj
dom.

Hvala predsedniku ZB NOV Jav-
vornik — Koroška Bela Francetu
Trevnu za ganljive poslovilne bese-
de in organizaciji za venec. Vsem so-
rodnikom se najtopleje zahvaljujem
za podarjene vence in sestrčni za
denarno pomoč, kakor tudi sostano-
valcem za podarjeni šopek, pihal-
nemu orkestru in pevcem pa za gan-
ljive žalostinke.

Vsem, ki ste mi izrekli pisno in
ustno sožalje ter se poslovili od po-
kojnika in ga spremili na njegovi
zadnji poti, lepa hvala.

Žalujoča žena Josefina
in sorodniki

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

18. februarja ameriški barvni risa-
ni film ROBIN HOOD ob 15. uri,
režija in proizvodnja Walt Disney

18. februarja ameriški barvni film
GRIZLI ob 17. in 19. uri, režija Wi-
liam Gedler, v glavni vlogi Kristofer
Georg

19. februarja domači barvni film
AKCIJA STADION ob 17. in 19. uri,
režija Dušan Vukotić, v glavni vlogi
Igor Galo

20. in 21. februarja ameriški barv-
ni film PODVIGI DETEKTIVA
NJUMENA ob 17. in 19. uri, režija
Richard Heffron, v glavni vlogi
Georg Pepard

22. februarja ameriški barvni film
DIABOLIK ob 17. in 19. uri, režija
Mario Bava, v glavni vlogi John
Philip

23. februarja ni predstav

24. februarja ameriški barvni film
ROMANSA NA RIVIERI ob 17. in
19. uri, režija Jean Negulesco, v
glavni vlogi Majkl Kraford

25. in 26. februarja ameriški barv-
ni film BUTCH, CASSDY IN KID
ob 17. in 19. uri, režija Georg Roj
Hil, v glavni vlogi Pol Njumen

KINO PLAVŽ

18. in 19. februarja ameriški barv-
ni film PODVIG DETEKTIVA
NJUMENA ob 18. in 20. uri

19. februarja ameriški barvni film
ROBIN HOOD ob 10. uri

20. in 21. februarja domači barvni
film AKCIJA STADION ob 18. in
20. uri

22. februarja ni predstav

23. februarja ameriški barvni film
VRNITEV MOZA Z IMENOM
KONJ ob 18. in 20. uri

24. februarja ameriški barvni film
DIABOLIK ob 18. in 20. uri

25. in 26. februarja ameriški barv-
ni film GOLI V SEDLU ob 18. in
20. uri

KINO KRANJSKA GORA

18. februarja angleški barvni film
V ZLATEM TRIKOTU MAMIL ob
20. uri

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža,
očeta in brata

FILIPA SODJA

se iskreno zahvaljujem vsem sorod-
nikom, prijateljem, znancem, nje-
govim bivšim soborcem, organizacijam
in društvom za izrečeno sožalje, po-
klonjene vence in cvetje ter sprem-
stvo na njegovi zadnji poti.

Iskreno se zahvaljujem sosedom
družinam Begeševi, Kunšičevi in
Stoparjevi za nesebično pomoč in
toložilne besede; toplo zahvalo izre-
kamo predstavniku KO ZB NOV
Bl. Dobrava tov. Ravniku in pred-
stavniku PGD Bl. Dobrava tov. Zu-
panu za poslovilne besede ter vsem
gasilcem za izkazano zadnjo častno
pozornost pri pogrebu.

Posebno zahvalo smo dolžni izreči
dr. Novaku in dr. Mencingerju za
dolgoletno zdravljenje in pomoč.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi drage-
ga moža in očeta

JAKA RAZINGERJA

se iskreno zahvaljujem vsem soso-
dom, sorodnikom, znancem, sindi-
kalnim organizacijam TOZD Trans-
port, Strojno vzdrževanje — Elek-
trodni, obratu Iskra z Jesenic, ZB
NOV Planina, obema govornikoma
tov. Kalanu in tov. Razingarju za
poslovilne besede, pevcem za žalo-
stinke in vsem darovalcem cvetja.

Iskrena hvala vsem za izrečeno so-
žalje in vsem, ki ste ga kljub slabe-
mu vremenu v tako lepem številu
pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija, hčerka
Marjanca in sinovi Jaka, Ciril
in Metod

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene že-
ne, mame in stare mame

KRISTINE PUSAR

se vsem iskreno zahvaljujem za iz-
kazano nam pozornost. Zahvalo smo
dolžni tudi vsem darovalcem cvetja
in Janku Baumanu za izrečene bese-
de slovesa.

Žalujoči: mož Stane in hčerka
Nada z družino

Gledališče

PETEK, 17. februarja, ob
19.30 Martin Benetovič:
HVARČANKA — komedija
NEDELJA, 19. februarja
ob 15.30 Pavel Golia: SNE-
GULJČICA — mladinska
igra — zadnjič

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata
TOZD Hladna valjarna Jesenice se
iskreno zahvaljujem za denarno po-
moč, ki mi je med boleznijo zelo
dobrodošla.

Anton Košir

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru OO sindika-
ta TOZD Družbena prehrana se
iskreno zahvaljujem za denarno po-
moč v času bolezni, ki mi je zelo
dobrodošla.

Hvaležna Milka Trupković

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata
strojnih delavnic se iskreno zahva-
ljujem, ker mi je omogočila podaljš-
anje zdravljenja v Laškem.

Vojo Kepić

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem ter
OOS TOZD Elektrode se najlepše
zahvaljujem za denarno pomoč ob
smrti moža.

Iskrena hvala za pozornost.

Francka Cestar

ZAHVALA

Sodelavcem — kleparjem iz grad-
benega vzdrževanja se najlepše za-
hvaljujem za prejeto darilo ob moji
upokojitvi. Obenem jim želim še ve-
liko delovnih uspehov.

Jakob Arh

ZAHVALA

Društvu upokojencev Javornik —
Koroška Bela se najlepše zahvalju-
jem za izrečene čestitke ob mojem
življenjskem jubileju.

Franč Podlipnik

Snežna »konzervacija« avtomobilov

PLAZOVI (SUHI IN MOKRI) SO KRUTO OROŽJE DEBELIH IN GLOBOKIH ZIM

Plazovi, bela smrt, so največji sovražnik vseh ljubiteljev in obiskovalcev zasneženih in v led ukovanih gora, smučarjev, planincev, plezalcev in alpinistov. Sprožijo se že na strminah nad 10 stopinj, posebno nevarna so tovrstna pobočja nad drevesno mejo (1800 m) do višine 2000 m, kjer snežne gnote že zadržujejo skalni rogovi.

O nevarnosti in pojavih plazov so pisali debele knjige in razprave začetniki klasičnega, ljudskega planinstva, pionirji smučarskega športa, znanstveniki, zdravniki in alpinisti svetovnega imena. Med drugimi slavni vojskovodje s Hanibalom, Napoleonom, Frunzejem in Suvorovom na čelu, pozneje Matijas Zdarski, Georg Bilgeri, Willi Wenzelbach, dr. Walther Flaig, profesor plazov Walther Paulcke, dr. Paul Gut, Rudolf Badjura, Pavel Kunaver in strokovnjaki številnih posebnih lavalinskih institutov iz Davosa, Aljaske in Sibirije, ter izvedenci mednarodne gorske reševalne organizacije IKAR Melchior Schild, dr. Rudolf Campell in inženir Gayl iz Celovca.

Plazovi, mokri ali suhi uničujejo vse na svoji poti z vrhov in grebenov v dolino. Neusmiljeno rušijo gozdove, senike, stanove, osamljene vasi in naselja pod gorami in človeška življenja. Povzročajo ogromno materialno škodo.

Slavni vojskovodje iz klasičnih dni vojskovanja v gorskem svetu (Aleksander Veliki, Makedonci, Hanibal, Džingis Kan, Napoleon in drugi iz prve in druge svetovne vojne), so morali priznati, da so ledeni mraz, snežni meteži, ujme in še prav posebej plazovi uničili več vojakov kot sovražni topovi, puške, avioni in minometali. Zgodovina lavalinskih nesreč, pozneje pravih katastrof, se je začela pisati z velikimi, črnimi črkami že zelo zgodaj pred našim štetjem. Pozneje, že leta 1820, so snežni plazovi pod samim vrhom Mont Blanca iz vrst čamoniških gorskih vodnikov terjali visok krvni davek. Prva lavalina nesreča pri nas se je pripetila pred 125 leti v Ratečah pod Poncami, kjer so izgubili življenje v objemu bele smrti trije domačini. Do zadnje lavalinske nesreče na Zelenici (11. 1. 1977) je naša gorska reševalna služba zabeležila v času hudih in

debelih zim po nepopolnih podatkih že preko 150 smrtnih žrtev zaradi nepredvidnosti, slabe in neopolne opreme, prehitene svoje razvojne poti, preziranja in podcenjevanja številnih velikih nevarnosti zasneženih, viharinih in v led ukovanih gora, ledenega mraza, potuhnjenih megla ali precejevanja svojega znanja, opreme in sposobnosti, največ pa zaradi plazov in številnih drugih gorskih ujmov. To je velik in prevelik krvni davek, ki posameznike in planinsko turistične in smučarske organizacije resno opozarja, da moramo biti v globokozasneženih in v led ukovanih gorah vedno skrajno previdni, v nesreči pa vedno dober tovariš in plemenit, požrtvovalen reševalec.

Pri nas so bile zabeležene največje lavalinske nesreče 28. marca 1937 na Skarjevem robu pod Storiščem (9 smrtnih žrtev), 28. maja 1950 je severozahodno steno, Hornova smer Jalovca, zahtevala tri mlada življenja, v času od 2. do 5. maja 1952, je v severni steni Špika, Dibonovi smeri, umrlo zaradi podhladitve pet gornikov. Snežni plaz pod Mojstrano na Slemenu, je 24. marca 1968 uničil štiri smučarje. Tako bi lahko naštevali še in še.

Podatki naše gorske reševalne službe jasno kažejo, da so najbolj nevarna območja za lavalinske nesreče severna stran Storišča, severno pobočje Brane, Boštjanica in Kotliči, Zelenica in Begunjska, Jalovec, Žagarjev graben, Komna, Škarje pod Ojstrico, tudi na Kravcu in Mali ter Veliki planini je smrt pogostokrat terjala krvni davek.

Naši planinci, plezalci in alpinisti so umrli zaradi mraza in serakih tudi v Andih, Grossglocknerju, Prokletijah, Prenju, Kavkazu in drugje.

Plazovi so enako nevarni izkušenim smučarjem, plezalcem in alpinistom, kakor manj izkušenim in slabo opremljenim, še posebno pa tistim, ki podcenjujejo ali precejujejo svoje znanje in sposobnosti. Zato moramo biti v zasneženih in v led ukovanih gorah vedno skrajno previdni, predvsem pa spoštovati vsa opozorila pred nevarnostjo plazov in navodila v primeru nesreče.

POHOD NA STOL PRELOŽEN

Planinsko društvo Jesenice in občinski odbor ZZB NOV Jesenice, odbor za pohod na Stol obveščajo vse, ki so se nameravali udeležiti XIII. zimskega spominskega pohoda na Stol v dneh 17., 18. in 19. februarja, da je pohod po sklepu seje odbora z dne 13. februarja preložen. Ker je varnost pohodnikov na prvem mestu, se na zahtevo gorskih reševalcev in alpinistov zaradi izredne višine snega in hude nevarnosti plazov pohod prestavi za en mesec in bo v dneh 17., 18. in 19. marca pod istimi pogoji in z istim programom, kot je bil že objavljen.

ZIMSKO ŠPORTNO TEKMOVANJE ZA »POKAL VZDRŽEVALCEV«

Sindikalni odbori treh vzdrževalnih temeljnih organizacij, ki si že nekaj časa prizadevajo ustvariti boljše medsebojne odnose med delavci TOZD Remontne delavnice, Strojne delavnice in Vzdrževanje, ki le kot celota lahko vplivajo na kvaliteto vzdrževalnih del v novih organizacijskih pogojih. Svoja prizadevanja so sindikalni odbori razširili tudi na športno področje, kjer so dali pobudo za organiziranje zimskega tekmovanja v smučanju in sankanju za pokal vzdrževalcev.

Namen tega tekmovanja je predvsem v zblizjevanju sodelavcev - vzdrževalcev, ki so glede na delovne naloge razkropljeni po vsej Železarni. Važno je torej nastopiti in sodelovati, za športno in tekmovalno spodbudo pa so pripravljena tudi odličja za najboljše posameznike, za najboljšo ekipo v obeh disciplinah pa še prehodni pokal. Ekipa, ki osvoji pokal trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih, sprejme pokal v trajno last. Organizacija smučarskega tekmovanja v veleslalomu je bila zaupana SK Jesenice, ki je na željo prirediteljev pripravil tekmovalno prago 8. februarja na smučišču v Podmežaklju.

Organizatorju tekmovanja so vodje ekip prijavili preko 150 tekmovalcev treh oziroma štirih starostnih kategorij, od katerih pa je nastopilo le 90 tekmovalcev. Toda tudi to število nastopajočih je spodbudno, saj gre za prvo tovrstno tekmovanje, ki bo sčasoma prav gotovo pridobilo na udeležbi in kvaliteti. Tekmovanje je potekalo tekoče in brez zastojev, predvsem pa brez hujših padcev ali celo poškodb.

Na start skrajšane proge so šle najprej ženske, nato pa so se na isti dolžini proge pomerili še moški nad 50 let. Najstarejša kategorija moških v razpisu sicer ni bila predvidena, vendar se je prireditelj na željo nastopajočih odločil, da posebej nagradi tudi starejše tekmovalce.

REZULTATI:
1. Nartea Krauthaker vzdrževanje 34,21, 2. Jelka Klinar SD 35,32, 3. Jožica Bakovnik RD 48,03.

Moški nad 50 let: 1. Jože Bertonec SD 32,30, 2. Janko Korošec RD 33,54, 3. Srečo Thaler SD 34,30.

Na daljši progi so startali najprej moški od 35 do 50 let, nato pa še moški do 35 let starosti.

Moški od 35 do 50 let: 1. Klavdij Mlekuš vzdrž. 37,35, 2. Vinko Noč vzdrž. 40,94, 3. Albin Babič vzdrž. 41,31.

Moški do 35 let: 1. Marko Žmitek RD 35,25, 2. Jože Košnik vzdrž. 35,92, 3. Sašo Jekler vzdrž. 36,42.

Vsi nastopajoči so pokazali precejšnjo mero smučarskega znanja, čeprav so nekateri letos prvič stopili na dille. Razglasitev rezultatov je bila pripravljena v Kazini, kjer je navzoče pozdravil Franci Pogacnik, predsednik sindikalnega odbora OOS TOZD Vzdrževanje, ki je še posebej poudaril namen tega srečanja. Čestitkam je sledil prijeten družabni večer, kjer je stekla beseda o samem tekmovanju, pa tudi o sodelovanju pri delovnih nalogah v Železarni.

Najbrž ne bo odveč, če zapišemo, da je tekmovanje uspelo in da si takih srečanj še želimo. Razmisliti pa velja tudi o drugem vrednotenju rezultatov nastopajočih o primernejši razdelitvi starostnih kategorij, o primernejši izbiri terena in časa nastopa, saj ima smučarje v Podmežaklju osvojene možnosti glede množičnih tekmovanj itd.

Po prvi disciplini in v skladu z razpisnimi pogoji so ekipni rezultati naslednji: 1. Vzdrževanje 3:42,55, 2. Strojne delavnice 3:58,66, 3. Remontne delavnice 4:05,61.

Naslednji teden je na sporedu tekmovanje v sankanju, kjer ponovno pričakujemo številno udeležbo in športne boje za najboljše mesta.

DESET JESENICANOV V REPREZENTANCI

Po končanem prvenstvu starejših pionirjev je bila objavljena A in B reprezentanca Jugoslavije, ki bo nastopila na evropskem kriteriju pionirjev v Škofji Loki v soboto in nedeljo, 18. in 19. februarja.

STAREJŠI PIONIRJI A: Peternel - Alpetour, Erbežnik - Olimpija, Jakopin - Novinar, Oblak - Jesenice, Čizman - Olimpija.

B: Knific - Alpetour, Planinšek - Branik, Kokotec - Domžale, Robas - Olimpija, Mesterl - Alpetour.

STAREJŠE PIONIRKE A: Leskovšek - Novinar, Vesek - Jesenice, Blažič - Triglav.

B: Benedičič - Jesenice, Porenta - Alpetour, Kalan - Alpetour, Kopolc - Olimpija.

MLAJŠI PIONIRJI A: Petrovič - Novinar, Naglič - Jesenice, Štravs - Novinar, Ravnik - Jesenice, Pirc - Jesenice.

B: Žan - Jesenice, Mahlin - Fužinar, Pogorelec - Novinar, Pogacnik - Jesenice, Bergant - Olimpija.

MLAJŠE PIONIRKE A: Kunc - Jesenice, Česnik - Alpetour, Zajc - Olimpija.

B: Klinar - Jesenice, Hafner - Alpetour, Kalan - Alpetour, Dežman - Triglav.

Tako je skupno v reprezentanci iz občinske smučarske zveze Jesenice deset tekmovalcev, iz Alpetourja - Škofja Loka osem, Olimpije šest, Novinarja štirje itd.

NAŠI CICIBANI SO BILI USPEŠNI V TRŽIČU

V soboto, 11. februarja, in v nedeljo, 12. februarja, je Tržičanom kljub močnemu sneženju uspelo organizirati dva veleslalomna za cicibane. Sobotno tekmovalje je veljalo za Gorenjsko tekmovalno skupnost. Naši tekmovalci so kljub težavam s prevozom po novo zapadlem snegu pravočasno prišli na start. Doseženi rezultati tekmovalcev, ki so uspešno zaključili tekmovanje, so spodbudni in vloženi trud se že obrestuje.

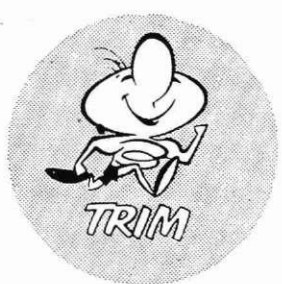
REZULTATI:
Cicibanke: 1. Lea Dežman Triglav 1:02,18, 2. Barbka Kramar Tržič 1:05,68, 3. Mojca Novak Jesenice 1:07,17, 10. Tina Žmitek Jesenice 1:11,40.

Cicibani: 1. Igor Švab Tržič 1:00,61, 9. Miha Daksosler Jesenice 1:05,20, 19. Mitja Klemenc 1:10,73, 44. Blaž Kavčič 1:22,78, 48. Miha Kavčič 1:23,48, 52. Robert Pesjak 1:30,28, vsi Jesenice.

V nedeljo, ko je tekmovanje veljalo za zahodno Slovenijo, pa so naši tekmovalci dosegli še boljše rezultate.

Cicibanke: 1. Lea Dežman Triglav 57,97, 5. Tina Žmitek Jesenice 1:04,98, 6. Mojca Novak Jesenice 1:05,09.

Cicibani: 1. Rok Galjot Kamnik 57,26, 7. Bor Rojnik Jesenice 1:02,06, 10. Primož Treven Jesenice 1:05,02. Edo

TRADICIONALNO SMUČARSKO TEKMOVANJE NA KRESU

V soboto in nedeljo, 11. in 12. februarja, je bilo na Kresu že tradicionalno smučarsko tekmovanje vseh kategorij za »pokal KRES«. Tako v soboto kot v nedeljo je tekmovanje oviralo močno sneženje, vendar je organizatorjem, ob pomoči mladincev, z velikim naporom le uspelo pripraviti progo za tekmovanje.

Kljub slabemu vremenu se je tekmovanje udeležilo prek 150 smučarjev, od najmlajših do najstarejših. Pri vseh tekmovalcih ni manjkalo tekmovalne vneme za uvrstitve za najboljše mesta. Najprej so bili v soboto popoldne skoki na 20-metrski skakalnici. Tu je bil najboljši Bojan Grintov, ki je bil dvakrat najdaljši in tudi stilno zelo dober.

Zvečer je bil ob razsvetljavi reflektorjev na vrsti veleslalom za mladince, mladince in člane. Proga je bila zaradi novozapadlega snega zelo mehka, kar mnogim tekmovalcem, predvsem z višjimi startnimi številki ni povsem ustrezalo.

Naslednji dan, v nedeljo, je bilo tekmovanje učencev osnovnih šol in najmlajših, to je cicibanov, prav tako v veleslalomu. Mnogi med njimi so naredili prve zavoje šele na smučarskem tečaju med zimskimi počitnicami.

REZULTATI:
Cicibanke od 3. do 6. leta: 1. Alenka Smolej, 2. Bernarda Konič, 3. Mateja Podobnik, 4. Marjana Rekar, 5. Mojca Pervanja. Cicibani od 3. do 6. leta: 1. Blaž Pesjak, 2. Grega Rožič, 3. Milan Hovat, 4. Aleš Bertonec, 5. Anže Sodja.

Mlajše pionirke: 1. Monika Noč, 2. Veronika Bartelj, 3. Monika Smolej, 4. Andreja Murnik.

Mlajši pionirji: 1. Klemen Kobal, 2. Matej Reler, 3. Matej Kučina, 4. Matjaž Jancič, 5. Rudi Zupančič.

Starejši pionirji: 1. Matjaž Smolej, 2. Gorazd Blatnik, 3. Iztok Šimnic, 4. Tomaž Beg, 5. Adi Sefčič.

Mladinke: 1. Olga Pervanja, 2. Francka Slivnik, 3. Marjana Svetina, 4. Branka Svetina, 5. Milica Segar.

Mladinci: 1. Marjan Vovk, 2. Bojan Grintov, 3. Jure Svetina, 4. Borut Lesnik, 5. Dana Pesjak.

Člani: 1. Edi Slivnik, 2. Franci Zupančič, 3. Janez Erzar, 4. Franci Rožič, 5. Emil Smolej.

Skoki: 1. Bojan Grintov 212, (18, 18), 2. Matjaž Smolej 208 (17, 17), 3. Boštjan Zidar 204 (17, 16), 4. Boštjan Daskobler 205,5 (17, 16), 5. Milan Kambič 201 (16, 15).

Športni center Kres je dobro zaživel šele zadnjih nekaj sezon, odkar so prizadevali

BENEDIKU ŠE DRUGI REPUBLIŠKI NASLOV

Slovensko prvenstvo mlajših mladincev, ki je bilo zaradi obilnih snežnih padavin prestavljeno, se je nadaljevalo v sredo, 8. februarja, s slalomom na Zatniku. Proge so bile zelo mehke, smuka zelo otežkočena, zato je bil razumljiv dokaj visok izpad tekmovalcev.

Pri mladinkah je bila od naših na startu le pionirka Veskova, vse ostale so zaradi gripe ostale doma. Četrto mesto je njena realna vrednost.

REZULTATI:
1. Leskovšek Novinar (44,60 45,64) 90,24, 2. Ravnik Alpetour (46,92 46,34) 93,26, 3. Pehar Tržič (47,35 46,10) 93,45, 4. Vesek Jesenice (48,03 47,59) 95,62.

Pri fantih se je prvi tek za naše končal izredno ugodno. Podrekar in Benedik sta bila na tretjem in četrtem mestu. Prvi je v drugem odlično presmucal najtežji del proge, ob prehodu v ciljno ravnilo pa je izpustil palico, zamudil zavoj in konec je bilo upov na medaljo.

REZULTATI:
1. Franko Olimpija (40,57 40,52) 81,09, 2. Benedik Jesenice (42,54 42,05) 84,59, 3. Ribnikar Tržič (43,85 40,79) 84,64, 15. Kavčič Jesenice (46,06 45,00) 91,06, 23. Presterel Jesenice (48,99 49,70) 98,69.

Takoj popoldan se je začel trening za smuk, ki je izredno lahek in s tem veliko vprašanje najprimernejše opreme: smuč, kombinizonov. Najbolje uvrščeni so na-

stopili s takimi, ki so nepopustni in po novih FIS pravilih nedovoljeni. Vsi trije naši mladinci so se uvrstili v prvo deseterico, pravo razočaranje pa so doživeli tekmovalci Olimpije. Niti eden se ni uvrstil med prvih petnajst.

REZULTATI:
1. Puhelj Branik 1:30,97, 2. Klobučar Izletnik 1:33,81, 3. Bohinc Alpetour 1:34,39, 4. Benedik 1:34,77, 7. Podrekar 1:37,64, 10. Kavčič 1:38,85, 36. Presterel 1:46,68, vsi Jesenice.

S tem rezultatom je Benedik prepričljivo zmagal v kombinaciji za republiško prvenstvo in tako zbral zavodljivo boro kolajna na slovenskem in državnem prvenstvu: dve zlati, dve srebrni in eno bronasto. Na osmo mesto se je uvrstil Bojan Kavčič, ki je prvo leto mlajši mladinec in od njega in Podrekarja lahko pričakujemo več, predvsem v naslednji sezoni.

V spomin na Lipansko bitko je bil v petek, 10. februarja, še en smuk, na katerem rezultati niso bili bistveno drugačni. Močno se je popravil Podrekar, ki je tudi tokrat zasedel četrto mesto.

REZULTATI:
1. Puhelj Branik 1:33,75, 2. Klobučar Izletnik 1:36,80, 3. Planinšek Branik 1:38,10, 4. Podrekar 1:38,91, 5. Benedik 1:39,39, 10. Kavčič 1:41,64, 31. Presterel 1:52,27, vsi Jesenice.

Podrekar in Benedik v mladinski državni reprezentanci (Foto J. Šmitek)

STARI VRH — PRVENSTVO SRS ZA STAREJŠE PIONIRJE

Kljub nemogočim vremenskim razmeram se je v soboto in nedeljo, 11. in 12. februarja, odvijalo prvenstvo starejših pionirjev. Jeseniška ekipa je nastopila močno oslajbljena. Oblak in Benedičičeva sta zbolela za gripo, Pogacnik pa je poškodovan. Na startu so bili v glavnem mlajši pionirji, ki pa v sam vrh še ne morejo poseči, razen Kunčeva.

V veleslalomu je Kunčeva dobila številko ena, ki pa zaradi kupov nadrsanega snega na progi, ni prišla na cilj. Veskova je upravičeno predvidevanja in osvojila drugo mesto (1. Leskovšek - Novinar - 1:06,25, 2. Vesek - Jesenice - 1:08,12, 3. Kalan - Alpetour - 1:08,15).

Pri pionirjih je prišlo do prvotnega prvenstva. Zmagal je neznan Planin-

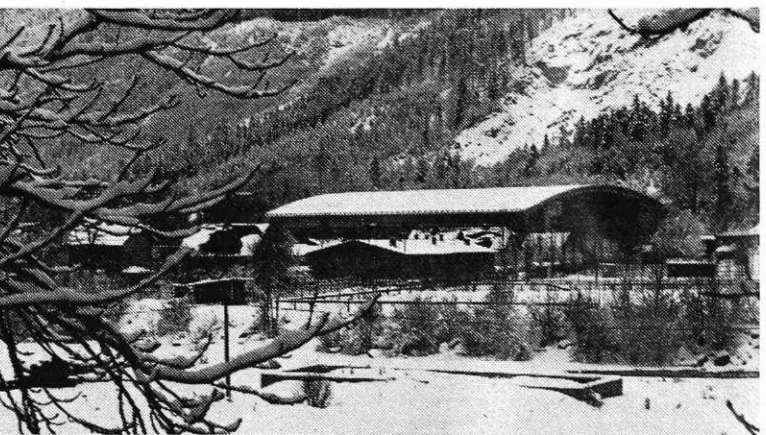
šec iz SK Branik, ki mu je hitra progla zelo ustrezala. Fant se je izkazal tudi v smuku na Zatniku. Od naših se je izredno izkazal mlajši pionir Ravnik s sedmim mestom.

REZULTATI:
1. Planinšek - Branik - 1:05,60, 2. Peternel - Alpetour - 1:05,05, 3. Petrovič - Novinar - 1:06,41, 7. Ravnik - 1:07,80, 19. Presterel - 1:09,66, 21. Žan - 1:10,00 - vsi Jesenice.

Slalom za pionirke je prepričljivo dobila najboljša Leskovškova. Kunčeva je s tretjim mestom dosegla medaljo v višji kategoriji, kar je nedvomno uspeh.

REZULTATI:
1. Leskovšek - Novinar (39,51 40,40) 79,91, 2. Blažič - Tržič (41,60 42,12) 83,72, 3. Kunc - Jesenice (41,72 42,34) 84,06, 4. Vesek - Jesenice (42,24 43,40) 85,64. Pri fantih je zlato osvojil Petrovič z izjemno vožnjo v drugem teku, od Jesenicancov velja pohvaliti Nagliča.

REZULTATI:
1. Petrovič - Novinar (37,36 34,27) 71,63, 2. Erbežnik - Olimpija (36,86 35,10) 71,96, 3. Ribas - Olimpija (38,86 36,20) 75,06, 6. Naglič (40,20 35,90) 76,10, 13. Pirc (40,47 38,37) 78,84, 19. Žan (41,25 38,56) 79,81, vsi Jesenice.

Sportna hala v Podmežaklju, v prvem januarjem snegu

V NEDELJO PRVENSTVO ŽELEZARNE V SANKANJU

V nedeljo, 19. februarja, bo na sankski progi v Podmežaklju ob strelišču prvenstvo železarne Jesenice v sankanju za leto 1978. Organizator je komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata, izvajalec pa sankski klub Jesenice. Tekmovanje bo potekalo v moški in ženski konkurenci.

Moški bodo tekmovali v kategoriji do 40 let in nad 40 let starosti, ženske pa bodo tekmovalce brez starostne omejitve. Za ekipo uvrstitev se pri moških štejeta dva tekmovalca do 40 let in eden nad 40 let, pri ženskah pa se za ekipo štejejo tri članice.

Udeležence prvenstva naj opozorimo, da lahko tekmuje le z navadnimi sammi, aktivni tekmovalci pa nimajo pravice nastopa.

Tekmovanje se bo v nedeljo začelo ob 9. uri, razglasitev rezultatov pa bo takoj po končanem tekmovanju.